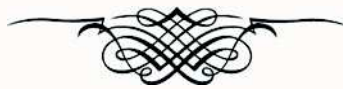

בס"ד

מחזור ליום הכיפורים

מסודר ומבואר

במנהג אשכנז המובהק
(פפד"מ ובנותיה)

אלול ה'תשע"ו

נערך ומודר ע"י
אברהם אומן
רח' חב"ד 14/12
ביתר עילית

כל הזכויות שמורות

בכל ענייני המחזור
ניתן לפנות לכתובת הנ"ל
או למלפון....052-71-35863 (+972)
פקס.....153-2-5804286
5804286@gmail.com

ניתן להשיג את המחזור אצל המחבר
וכן בכתובות להלן:

בני ברק
מכון מורשת אשכנז
רח' סורוצקין 3
מלפון – 03-5700783

ירושלים
משפחת פרידמן
טללים 24/7 רמות
מלפון – 052-76-11890

מודיעין עילית
משפחת אומן
רח' נתיבות המשפט 84
מלפון – 050-41-11740

247	סדר העבודה.....	4.....	תוכן עניינים לסליחות.....
258	סליחות.....	5	הסכמות
293.....	תפילת מנחה	7	מעלות המחזור
294	קריאת התורה.....	8	הוראות למתפלל
299	תפילת לחש.....	9	מבוא
306	חזרת הש"ץ.....	18	ערב יום כיפור
312	סליחות.....	18	כפרות
344.....	תפילת נעילה	19	תפילות לבית החיים
346.....	תפילת לחש	22	מנחה לעיו"כ
351	חזרת הש"ץ	32	סדר מלקות.....
355	סליחות	33	מנהגי כניסת היום.....
367	שמות	34	ערבית ליל כיפור
368	ערבית למוצאי יום כיפור	39	תפילת לחש.....
377	הבדלה	47	סליחות.....
379	ברכת הלבנה	69	שיר היחוד ושיר הכבוד.....
382	הימים שאחרי יו"כ	89	ברכת הבנים ותהילים.....
	הוספות	91	שחרית ליום כיפור
383	תפילות לש"ץ	98	פסוקי דזמרה.....
384	ברכת כהנים	110	המלך.....
386	ביאור וידוי 'אשמנו'	120	תפילת לחש.....
387	ביאור י"ג מידות	127	חזרת הש"ץ.....
388	קיצור ענייני תשובה	171	סליחות.....
389	שינויי נוסחאות בתפילה	208	קריאת התורה.....
391.....	שינויי נוסחאות בפיוטים	217.....	מוסף ליום כיפור (לחש)
		226	חזרת הש"ץ.....

תוכן עניינים לסליחות יום הכיפורים

(המספר מפנה לעמוד שבו מופיעים פסוקי ההקדמה לסליחה)

שחרית	מוסף	מנחה
א – אנא השם 171	א – איך אשא ראש... 258	א – אזון תחן 312
ב – אנא הואל 173	ב – אבל אנחנו 260	ב – משאת כפי 314
ג – אמנם אלהי עולם 174	ג – אכפרה פני מלך... 261	ג – את הברית 316
ד – אדון דין 175	ד – אפסו אישים 263	ד – אל ימעט 317
ה – אדון בשפטך 176	ה – אפס מזיח 264	ה – אומץ יוסיף 319
ו – תעלה תפילתנו 177	ו – אמנם אנחנו 266	ו – אך בך ... עזרה 320
ז – אשפוך שיחי 178	ז – אני הוא השואל ... 267	ז – מאתך תהלתי 321
ח – תגרת יד 180	ח – אדון בפקדך 269	ח – איכבה אפצה 322
ט – אך במתח דין 181	ט – אך בך... מעוז 270	ט – ה' אלהי רבת 324
י – אל נא תייסר 183	י – אריאל בהיותו 272	י – את הקול 326
יא – מפלטי אלי 184	יא – ה' אלהי רבת 273	יא – אלהים אל דמי.. 328
יב – ה' אלהי רבת 186	יב – אהבת עזו 276	
יג – אמונים 188		

לעילוי נשמות

ר' שלמה בן החבר ר' משה אומן ז"ל

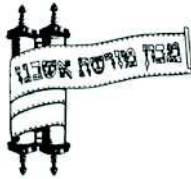
ורעייתו

מרת מרים בת ר' ישראל לנדאו ז"ל

תנצב"ה

מכון מורשת אשכנז

רח' הרב סורוצקין 3, בני ברק 5154439 – ת.ד. 87, בני ברק 5110002
טל. 03-5700783 פקס: 03-6161059

ק"ל"ת, כ"ו בתמוז תשע"ו לפ"ק

אחי ורעי הרה"ג ר' אברהם אומן שליט"א הינו מן החלוצים העוברים לפני המחנה בפעילות להחזרת עטרת אשכנז ליושנה. בחתירתו הבלתי נלאית לבקשת האמת, בכשרונותיו הברוכים ובמסירותו ללא גבול למען קדשי אבותינו, תרם רבות לעבודת התפילה כנתינה מקדם, הן בתור ש"ץ ומורה דרך ב'קהל עדת ישורון' בביתר עילית, והן בעמלו הרב להגהת פיוטי התפילה מהשיבושים שנפלו בהם במחזורים של בני אשכנז שנדפסו בדורות האחרונים, וחלו בהם ידי מדפיסים, מדקדקים ומשכילים.

מזה שנים שמתפללי בתי הכנסת של יוצאי אשכנז בארץ ישראל משתמשים במחזורים שאינם מתאימים להם, ולא רק מחמת הטעויות הרבות בנוסחיהם, אלא שיש בהם כמות דפים שהיא פי ארבעה מן הדרוש להם, מחמת התרגום ללועזית שתופס כמחצית מנפח המחזור ומחמת הימצאותם של כל תפילות יום טוב שני של גלויות שאינן נהוגות בארץ ישראל, שהן כפילות נוספת מיותרת עבורם.

אבל יתירה מזו, בעוד שבני חוץ לארץ נעזרים להבנת הפיוטים בתרגומים לגרמנית או אנגלית שצמודים במחזורים הללו עמוד מול עמוד, אין בני ארץ ישראל מבינים שפות אלה ויוצאים קרחים מכאן ומכאן, מצד אחד מחזור מנופח בידם ומצד שני אין להם שום פירוש יעיל המסייע בידם להבין את לשונותיהם הקשות של הפייטנים.

לכן דבר גדול עשה כבוד הרב אומן שליט"א, שהגיה וזיקק ככל יכלתו את נוסח הפיוטים על פי נוסחי המחזורים הותיקים והנאמנים, והוסיף להם את ביאור המילים הקשות באותיות קטנות וקריאות בתוך השיטין, באופן שהמתפלל מבין מיד את המילים היוצאות מפיו ומתעוררת כוונתו.

ראשית פועלו הוא מחזור של יום הכפורים, היום המקודש ביותר בשנה, בו אנו עומדים ברוב שעות היממה בבית הכנסת ושופכים לבנו לפני השם בתפילות ופיוטים, בלא דילוגים וקיצורי דרך.

זכות הרבים תסייע לו להמשיך במפעלו גם בשאר מחזורי השנה, ויעלו תפילותינו לרצון לפני השם יתברך ויתעלה.

כ"ד ידידו הדושו"ט כל הימים,

ח' י"א אל"ה ה'תשע"ו

הרב יהודה גנס

רב ביהמנ"ס קהל עדת ישורון
ירושלים

בס"ד

י"א מנחם אב התשע"ו

מכתב ברכה

הנה כאשר ידידי הרה"ג וכו' מוהר"ר אברהם אומן מק"ק ביתר עילית יצ"ו מוציא לאור מחזור ליום הכיפורים כמנהג אבותינו ורבותינו מצוקי ארץ בארץ אשכנז, לאחר יגיעה ועמל רב מאוד, הן בכתובת פירוש לפיוטים בלשון הקודש [אשר הצורך בזה מורגש מאוד עם חידוש הקהילות באר"י המתפללים בנוסח אבותינו, להתפלל עם הבנת הדברים ולא כעוף המצפצף], הן בבירור הנוסח הנכון בלי שיבושי הדפוס והצנזורה וכו' וכו' [אף שבה עדיין לא הושלמה העבודה רבת ההיקף, מ"מ לע"ע נתבררו הרבה דברים בנידון, ועוד חזון למועד], הן בכתובת ההלכות הנצרכות למתפלל שנכתבו עם הרבה עמל ויגיעה בבירור כל נושא וניסוחו באופן הראוי.

והנה אנוכי הקטן לא באתי לידי מידה זו להיות כשר המסכים ובפרט לת"ח גדול כהרב המו"ל, ולא באתי אלא לברכו שיזכה לסיעתא דשמיא בזה ובכל אשר יפנה, ולהעיד שידעתי נאמנה את רוב טרחו ועמלו בכל הנ"ל לשם שמים.

ויה"ר שיזכה להיות תמיד ממזכי הרבים, ולזכות את הרבים בעוד ספרים וחיבורים מועילים, ולשפע ברכה והצלחה בכל אשר יפנה.

כברכת

יהודה בלאאמו"ר הגר"י שליט"א גנס

יהודה

המעלות שבמהדורה זו

(להסבר מורחב עיין במבוא)

- ➔ ביאור על כל המילים הקשות שבמחזור
- ➔ נוסח מוגה ומתוקן באלפי מקומות על פי סידורים ומחזורים ישנים
- ➔ כל מנהגי יום הכיפורים, החל מערב יו"כ ועד למחרתו, מופיעים במחזור על פי מנהג אשכנז המובהק
- ➔ בשילוב מאמרי מוסר והתעוררות מרבתינו גדולי הדורות
- ➔ הפיוטים מסודרים וערוכים בצורה שמבליטה את המבנה שלהם על פי כוונת הפייטן
- ➔ הפסוקים מובאים כאן בטעמי המקרא
- ➔ כל התפילות החוזרות מובאות במקומן ללא צורך לדפדף כלל
- ➔ עם הרבה הוספות חשובות, וביניהן:
 - כפרות
 - תפילות לבית החיים לעיו"כ
 - סדר המלקות למנחה של עיו"כ
 - ביאור מפורט על וידוי 'אשמנו' ועל י"ג מידות
 - קיצור ענייני תשובה מספר שערי תשובה

הוראות למתפלל

(להסבר מורחב עיין במבוא)

- נוסח המחזור הוא על פי נוסח אשכנז הישן. אך במקום שהתקבל בדורות האחרונים נוסח ע"פ מדקדקים ללא חשש משכילים או צנזורה הוספנו אותו בהערות למטה. שאר השינויים צוינו ע"י כוכבית המפנה לרשימת השינויים בסוף הספר.
- בכל מקום שיש שני טורים, כל שורה בטור השמאלי היא המשך של השורה בטור הימני (אא"כ יש קו מפריד בין הטורים).
- ציוני "חזן" ו"קהל" במחזור הם ע"פ מנהג פרנקפורט בזמן "דברי קהלת" (שנת תרכב), אך המנהג הישן ברוב הקהילות לומר את רוב הפיוטים והסליחות ע"י חזן וקהל לסירוגין (החזן אומר בקול רם את השורות שבטורים הימניים (וקהל עמו בלחש), והקהל עונה בקול את השורות בטורים השמאליים (וחזן אומר עמהם). מלבד שלושת החרוזים האחרונים שאותם אומרים קהל ואח"כ חזן).
- כל הקטעים שנאמרים רק בשבת מסומנים ברקע אפור. והקטעים שנאמרים רק בחול (ולא בשבת), מופיעים בגופן אפור.
- החרוזים החוזרים ('רפריין' בלע"ז) שמופיעים ללא ניקוד וברקע אפור, אינם נאמרים לפי מנהג רוב קהילות אשכנז, על אף שכוונת הפייטן היתה שיאמרו אותם לאחר כל בית.
- הביאור על המילים הקשות מופיע בדרך כלל רק במילים שאינם בשימוש לא בעברית של ימינו ולא בתפילה ובחמשה חומשי תורה.
- סימון עיגול מעל התיבה מורה שנוהגים להכות על הלב באמירתה.

מבוא

פתיחה • נוסח המחזור • מנהגי היום • העמידה והכריעה בתפילות ובידיים • סדר אמירת הפיוטים • חומרת האיסור לדלג פיוטים • סדר הסליחות • צורת אמירת הפזמונים • צורת הפיוטים • הסבר על סדר הא"ב בפיוטים • על הפירוש • טעמי המקרא • תיאור מקוצר של טעמי אמ"ת • על מבנה פיוטי יו"כ • סיום

אשריה ואזמרה לאלהי בעודי, האלהים הרועה אותי מעודי. אשר זכני לשבת באהלה של תורה ולהיות חלק מ"בית גדול - בית שמגדלים בו תפילה" (מגילה כז). הלא היא קהלתנו החשובה "עדת ישורון" בביתר עילית, אשר יחד עם שאר קהילות הנוהגות כמנהג אשכנז המובהק בארץ ובעולם, הולכות לאורם של אבותינו ורבותינו אדירי התורה שבאשכנז אשר "משם יצאת תורה לכל ישראל" (אור זרוע ח"א ס' תשנב ס"ק ט).

מזה שנים מורגש הצורך הבסיסי בסידורים ומחזורים מבוארים אשר יסייעו למתפללים להבין כראוי את התפילות והפיוטים הנאמרים לפי מנהג אשכנז (ובפרט לאלו שאינם מבינים את התרגום האנגלי או הגרמני של מחזורי רעדלהיים הנפוצים).

בשנים האחרונות יצאו לאור כמה ספרי פיוטים מבוארים כמנהג אשכנז, כדוגמת פיוטי ארבע פרשיות (להודות ולהלל) ושאר שבתות השנה (השיר והשבח) מאת הרב משה יהודה רוזנווסר, וכן סליחות מבוארות מאת הרב שמעון שוסטר, קינות מבוארות מאת כותב השורות, ועוד כמה פירושי פיוטים שהופיעו בעיקר בקבצי מחשב.

והנה, ליום הכיפורים, היום הקדוש ביותר בשנה, שיש בו גם הרבה יותר פיוטים מכל יום אחר בשנה, ורבים מהם קשים להבנה, ובכל זאת לא קיים כיום שום מחזור מבואר ליום כיפור כמנהג אשכנז המובהק (גם לא בתכנון).

מציאות זו היא הרקע להופעת מחזור זה, שאמנם אינו נותן מענה מושלם להבנה יסודית של הפיוטים עם מקורותיהם ופירושיהם, אך הוא נותן לכל הפחות את האפשרות למתפלל להבין את הפירוש הבסיסי של המילים הקשות שבתפילות ובפיוטים. ואנו תקווה שבהמשך נזכה גם למחזור מפורש ומבואר כראוי.

כאמור, הצורך בהבנת הפיוטים היווה את הרקע להוצאת המחזור, אך עם זאת נוספו בו עוד מעלות רבות וחשובות כאשר יפורט להלן:

נוסח המחזור

כידוע הקפידו מאוד רבותינו חסידי אשכנז על נוסח התפילה שלא לשנות ממנו אפי' תיבה אחת או אות אחת. ועל כן השתדלנו מאוד להציג את הנוסח המדויק ביותר שיכולנו להשיג כעת. לאחר בדיקה במחזורים ישנים וכתבי יד מאשכנז.

(ההקפדה של רבותינו חסידי אשכנז שלא לשנות שום תיבה בתפילה, והמשנה אפי' אות אחת אין תפילתו נשמעת, וגורם גלות לו ולבניו וכו' וכו', כבר נודעה ונתפרסמה בימינו. פחות ידועה היא הקפדתם של רבותינו שלא לשנות שום תיבה גם בפיוטים (שכולם נתקנו על סודות גדולים, וכמש"כ המחזור ויטרי המובא במ"א ומשנ"ב שכשפייט ר"א הקליר את הקדושה לר"ה ליהטא אש סביבותיו). ואעתיק כאן חלק מלשוננו של השל"ה בסידורו 'שער השמים' בעניין פיוטי יום כיפור:

"בעניין הפיוטים של ימים הנוראים האלה, יש בהם אוצרות גנוזות חכמה אשר אין להעריך ולשער. בפרט בתפילות הגדולות, כמו 'האחוז', 'ו'האדרת והאמונה', אשר כל תיבה ותיבה מרמז שם או כנוי משמותיו וכינויו יתברך. והרבה באו בדפוס פ' המחזור. אבל עוד יש כהנה וכהנה מי מנה. על כן צריך לאומרם באימה וביראה בקדושה ובטהרה. ומכל שכן שלא ישלח אדם את ידו להגיה איזה דבר, כי לא דבר ריק הוא, ואם הוא ריק הוא רק ממנו. וראיתי קצת מגיהים

בהאוחזו ומוחקים תיבת שהוא ב'וכל מאמינים שהוא פתוחה ידו' כי לפום ריהטא הוא מיותר, וגורסים וכל מאמינים שפתוחה ידו וכן וכל מאמינים שתמים פעלו. אבל בחשיבה יתהלכו כי תפילה גדולה הזו נתחברה על שם ה"א אחרונה מהשם שהיא אלהים מדה"ד שלמטה הרפה בסוד כוס של ברכה כו"ס בגי' אלהים...

והנה אביא ראיות לבר שכל שכל הפיוטים הם מיוסדים על אדני פז החכמה ואראך ההתחלה והסוף מיום כיפורים. ההתחלה היינו היוצר דיום כיפור, המתחיל "אז ביום כיפור סליחה הורית". תמצא בכל בבת תיבת 'אור'... והרוקח בספרו גילה ברז זה עניינים גדולים עיין בספרו ותמצא. ובסוף יו"כ רצוני לומר בנעילה, תמצא מיוסד על פי השמות אמר "אמונים גשו לנצחך איום" הוא ראשי תיבות 'אגל'א' והוא שם גדול ונורא מרומז גם כן בברכת "אתה גבור לעולם אדני" ואחר כך ראה תראה מלמעלה למטה "אמונים... הנקרא... יח..." ראשי תיבות הם אותיות 'אהי'ה', וכאלה יש הרבה והחכם עיניו בראשו.

ועוד ראו והתבוננו מעניין בקשת 'אוחילה' שאינו אלא רשות לחון ושם יש סודות מופלאים כפי מה שכתבו המפרשים המקובלים: אוחילה לאל הוא סוד הנסתר ברום חביון... הרי כמה סודות נרמזו בכאן ומי שיש לו עינים לראות יראה עיניו וישמח לבו בכמה מקומות ודי בזה למשכיל".

עד כאן לשונו הזהב של השל"ה הקדוש במעלת וקדושת כל תיבה מפיוטי יום הכיפורים. השי"ת יזכנו לאמרם ולהבינם כראוי).

נוסח המחזור מבוסס על מחזורי רעדלהיים כמנהג פרנקפורט, ותוקן והוגה במאות מקומות על פי הסידורים הישנים שיש בידינו (חוץ מבמקומות שהשינוי נעשה על דעתם של גדולי אשכנז).

הן אמת שמלאכת הגהת נוסח התפילה היא עבודה שאורכת שנים רבות, ובשלב זה עדיין לא הסתיימה המלאכה. אמנם לאור הצורך הגדול במחזורי אשכנז חדשים ומפורשים, לא יכולנו להמתין עד להשלמת בירור הנוסח, והוצאנו אותו כמות שהוא כעת. ובע"ה עוד חזון למועד.

בכמה מקומות שבהם התקבלו נוסחאות חדשות ע"פ דקדוק וכדו', בעיקר בהשפעת סידורי ומחזורי רעדלהיים, הוספנו את הנוסחאות החדשות בהערות שבתחתית העמוד¹. מאידך נוסחאות שהתקבלו מחמת צנזורה או משכילים, לא הובאו כלל בהערות, אלא ברשימה נפרדת בסוף הספר (עמ' 389) (וכן נוסחאות הידועות כמנהג פפד"מ, כדוגמת 'וישמחו בך', 'ואז צדיקים', השמטת 'גואלנו', או סדר 'ועל חטאים' ודומיהם, לא תוקנו כלל בהערות אלא ברשימה הנ"ל). נוסח הפיוטים תוקן אף הוא ע"פ סידורי אשכנז הישנים (רשימת השינויים מופיעה גם היא בסוף הספר, עמ' 391).

כל השינויים והתיקונים שלא צוינו בהערות סומנו במקומם ע"י כוכבית זעירה (המפנה את המעיין להערות בסוף הספר).

נוסח המחזור מובא בשלמות בלי דילוגים גם בתפילות שחזורות על עצמן (כמו 'אל מלך' וכדומה).

מנהגי היום

לאורך המחזור הצגנו הרבה מהלכות ומנהגי היום על פי מנהג אשכנז. רוב המנהגים נלקחו מ'הלוח למנהג אשכנז המובהק' בהוצאת מכון מורשת אשכנז, ובמקומות שהובאו

¹ זאת בכדי להקל על המעוניינים להתפלל כפי הנוסח שהתקבל באשכנז בדורות האחרונים בהשפעת מדפיסי הסידורים החדשים (ואגב נעיר, שכפי שצינו בהערות, נוסח המדקדקים החדשים בקדיש הוא "מן כל ברכתא" (ג' תיבות) ואין משנים אותו גם בשכופלים לעילא (כמופיע במחזורי רעדלהיים, ודלא כמשנ"ב סי' נו ס"ק ב) וזאת מכיון שנוסח זה תוקן על פי דקדוק, ולא ע"פ מניין התיבות של האריז"ל שלא נתקבל באשכנז).

מנהגים ממקורות אחרים, הובאו בגופן שונה וצוינו מקורותם לצידם (בדרך כלל מקור אחד או שנים מתוך רבים).

במקום שיש חילוקי דעות בין קהילות אשכנז השונות, מובא כאן בד"כ רק מנהג פרנקפורט ובנותיה, שעל פיו הולכים רוב רובם של יוצאי אשכנז בדורות האחרונים, וברוב דבריו הוא מתאים למנהג אשכנז – ריינוס העתיק.

במקומות בודדים הובאו גם מנהגי פפד"מ בניגוני הפיוטים והתפילות, בעיקר מתוך ספרי מנהגי אשכנז (וידועה אזהרת מהרי"ל שהובאה בפוסקים שאין לשנות מנהג המקום אפי' בניגונים שאין מורגלים שם). והרבה מאוד מניגוני התפילות והפיוטים (בפרט בימים הנוראים) הם קדומים מאוד ומקובלים דור אחר דור עוד ממהרי"ל וגדולי אשכנז שלפניו. בנוסף הובאו לאורך המחזור גם כמה מאמרי מוסר והתעוררות מרבתינו גדולי הדורות. וכן כמה ענייני תשובה מספר שערי תשובה ועוד המובאים בסוף הספר (עמ' 388).

סדר העמידה והכריעה בוידיים ובתפילות היום

יש עומדים כל (תפילות) הלילה וכל היום (מרדכי יומא תשכז. וטור או"ח תריט). וכיום אין לעשות כן שמזיק לורידי הרגלים (חיים בריאם בהלכה). ולדעת היעב"ץ גם הטור לא התכוין לעמידה כל היום אלא רובו. וכמפורש בגמ' שהאמוראים היו יושבים עד הוידי (מור וקציעה). חובה לעמוד בשעת הוידי (גמ'). ויש לכרוע כמו במודים (מהרי"ל). ומכים על לבם באמירת תיבות 'אשמנו וכו...' ותיבות 'שחטאנו' של 'על חטא', ותיבות 'חייבים' של 'ועל חטאים'. וכן בתיבות 'סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו' (בכל מקום שמופיעות) וביהי רצון ... שתסלח לנו וכו' מכים על לבם בתיבות 'חטאנו', 'עוונותינו', 'פשענו'. וכן באמירת 'כי חטאנו', ו'כי פשענו' בסיום י"ג מידות.

במחזור זה סומנו כל המקומות שנוהגים להכות על הלב לפי מנהג אשכנז בכל תפילות היום (בצורת עיגול קטן מעל המילה).

המנהג הישן להתפלל כל תפילות העמידה של י"ג בכריעה ובקול רם (רוקח). וי"א שרק 'זכרנו', 'מי כמוך', 'ובכן תן פחדך' נאמרים בכריעה, ויש לזקוף בסוף הברכות שלא להוסיף או לגרוע מארבעת הכריעות שתקנו חז"ל (לקט יושר) ויתכן שבטל בדורות האחרונים לגמרי.

סדר אמירת הפיוטים

בני אשכנז הקפידו על אמירת הפיוטים בסדר הנכון כמבואר במחזורים, אשר לחזן לחזן ואשר לקהל לקהל. בכמה מחזורים (כולל מחזורי רעדלהיים) צויין כפי המנהג הישן בהרבה קהילות לומר את רוב הפיוטים והסליחות של יו"כ ע"י חזן וקהל לסירוגין, כאשר החזן אומר קטע וקהל את הקטע שלאחריו (מנהגי ורנקבורג, מנהגי וורמיישא, ועוד). אך מנהג ק"ק פרנקפורט בדורות האחרונים, לומר רק את חלקם בסירוגין, ושאר הפיוטים נאמרים ע"י הקהל בלבד (דברי קהלת).

גם כשאומרים באמירת סירוגין, ראוי לקהל לומר בלחש את קטעי החזן והחזן אומר גם את הקטעים של הקהל.

(ויש מפוסקי זמננו שכתבו שמן הראוי להחזיר את המנהג הישן של אמירת סליחות על ידי חזן וקהל לסירוגין שצורת אמירה זו מוסיפה הרבה התעוררות (שערי הימים הנוראים פתיחה ב').)

לפי כל המנהגים החזן מסיים את שלושת (או שני) החרוזים האחרונים בקו"ר (וסדרן כדלהלן: החזן אומר משפט ראשון בקו"ר, הקהל אומרים כל הפיוט. החזן מסיים בקול את הקטע שלפני שלושת החרוזים האחרונים, ואת שלושת החרוזים האחרונים אומרים קהל ואח"כ חזן).

ציוני "חזון" ו"קהל" במהדורה זו, הובאו בעיקר ע"פ תיאורו המפורט של ספר "דברי קהלת". אך הפיוטים והסליחות מוצגים כאן באופן שיקל לומר את כולם לסירוגין, כדי להקל על הקהילות הנוהגות לאמנם לפי המנהג הישן.

חומרת האיסור לדלג פיוטים

גדולי הפוסקים ראשונים ואחרונים הזהירו מאוד שלא לדלג (או להוסיף) על הפיוטים הנהוגים כפי שקיבלו עליהם אבותינו מדורי דורות. והחמירו בזה מאוד עד שאמרו שהמדלג או מוסיף בפיוטים מתחייב בנפשו (ספר חסידים, מהרי"ל, ב"ח, ועוד). ולא נאמר "טוב מעט בכוונה מהרבות שלא בכוונה" אלא על תחנונים של רשות ולא על תפילות חובה (טור סי' א, וכל הפוסקים שם). ועל כן אין לדלג פיוטים בשביל להרבות כוונה, כיון שאמירת פיוטים היא "חיוב על כל אדם" (קב הישר פו).

סדר הסליחות

עיקר תפילות יום הכיפורים הוא אמירת סליחות עם י"ג מידות, ועל כן נפסק להלכה בכל הפוסקים, גאונים ראשונים ואחרונים, שיש לומר סליחות בכל תפילות יום הכיפורים (וכן נפסק בטור ושו"ע ונושאי בליהם).

בספרי הפוסקים מובאות שיטות שונות במניין הסליחות שיש לומר בכל תפילה, המנהג הרווח בקהילות האשכנזים (בכל אירופה) לומר כ"ג סליחות בשחרית, וכן במוסף, וכן במנחה. לאורך הדורות הקפידו רבותינו על מניין הסליחות ושלא לדלג בהם כלל (וראה מש"כ לעיל בעניין "חומרת האיסור לדלג פיוטים"), כי אם במנחה בשעת הדחק מפאת קוצר היום.

(וזהו סדר הדילוג בסליחות של מנחה ע"פ 'דברי קהלת': בשלב ראשון מדלגים סליחה א, 'אזון תחן', אם היום יותר קצר מדלגים גם ג' ד' (את הברית, אל ימעט), אם היום עוד יותר קצר מדלגים גם ו' ז' ח' 'אך בך', 'מאתך תהלת', 'איכבה אפצה פה', ואם היום מאוד קצר מדלג גם י' ('את הקול'). ויותר מזה לא נהגו לדלג גם ביום קצר מאוד).

רק בעשרות השנים האחרונות שלפני חורבן אירופה, החלו בני אשכנז לדלג בסליחות, והחלו לומר רק כג' או ד' סליחות בכל תפילה. נגד המנהג הישן, ונגד קבלת הראב"ה המובאת ברא"ש וטור ושאר ראשוני אשכנז, שבתפילת שחרית יש לומר י"ג פעמים ויעבור כנגד י"ג מידות.

(עדות ראשונה על דילוג סליחות בפפד"מ ידועה לי משנת תרי"ח בקהלתו של הרש"ר הירש. בעוד שבקהילה הישנה המקבילה עדיין לא דילגו גם כמה שנים אח"כ (דברי קהלת). כמו"כ בשנת תרכ"ב עדיין לא דילגו סליחות של שחרית במגנצא (מנהגי מגנצא). וכמה עשרות שנים לפני כן בטלו אמירת הסליחות לגמרי ברוב קהילות מזרח אירופה ע"י החזנים נגד דעת 'גאוני עולם' שצווחו עליהם, "ואין כח בידינו למחות" (ערוך השלחן סי' תרכ סע' א)).

כבר בזמן הראשונים אנו מוצאים סדרי סליחות קבועים ליום כיפור (כמו למשל בהגהות מיימוני), ובדורות האחרונים התפצלו המנהגים לכמה וכמה ענפים (למשל: פפד"מ, ורמיישא, אלזס, שוואבן ושווייץ, בעהמען, פולין, ליטא, ועוד. ריבוי השיטות גרם למחזורים רבים להוציא את סדר הסליחות מחוץ למחזורים ובכך תרמו גם הם להעלמות הסליחות מתפילת יו"כ במזרח אירופה).

סדר הסליחות במחזור זה הוא ע"פ מנהג פרנקפורט ובנותיה, וכפי שמקובל כיום ברוב רובם של קהילות אשכנז המובהק.

לתועלת המעוניינים בכל זאת לדלג חלק מהסליחות כמנהג הדור האחרון, הובא תוכן עניינים מפורט לסליחות של שחרית מוסף ומנחה, (מיד לאחר תוכן העניינים הכללי). ולפני כל סליחה מופיעה כותרת גדולה וממוספרת, בכדי להקל על ההתמצאות והמעבר בין הסליחות.

מקפידים לומר לפני כל סליחה את הפסוקים המקדימים כפי שמופיעים במחזור, ועל כן במהדורתנו צוינו מספרי הסליחות לפני הפסוקים, כדי להדגיש את הקשר בין הפסוקים לסליחה שבאה אחריהם (ויש לשים לב שהפסוקים שנתקנו ברוח הקודש, חשיבותם גדולה יותר מהפיוטים שלאחריהם (ספר חסידים)).

צורת אמירת הפזמונים

רבים מהפיוטים והסליחות חוברו בצורה של 'פזמון', דהיינו שבסיום כל בית יש חרוז שחוזר על עצמו, (רפריין בלע"ז). ולפעמים שני חרוזים לסירוגין (ולפעמים גם יותר).

בכל סידורי ומחזורי ריינוס - אשכנז [כתבי יד ודפוס] מופיע החרוז החוזר רק בסוף הבית הראשון והאחרון (למעט מקרים נדירים שבהם נדפס אחרי כל בית). ובכל סידורי ומחזורי אושטרייך - פולין מופיע החרוז החוזר בסוף כל בית ובית (שינוי מכיוון זה בולט במיוחד במחזורים שהדפיסו את שני המנהגים, (לדוגמא, סידור השל"ה - שער השמים), ששם החרוז חוזר על עצמו רק בפזמונים של מנהג פולין ולא במנהג אשכנז).

מנהג פפד"מ ורוב קהילות אשכנז בדורות האחרונים לומר את החרוזים החוזרים כפי המצויין במחזורים, דהיינו רק בבית הראשון והאחרון. אמנם יש שחזרו והנהיגו את אמירת הפזמונים כפי כוונת הפייטנים לחזור על החרוזים החוזרים בכל בית. במחזור זה העדפנו להשאיר את הפזמונים כפי שהם מופיעים בכל המחזורים והסידורים הישנים. אך כדי להקל על הנוהגים לחזור על החרוז החוזר בכל בית, הוספנו אותו בגופן שונה ובהצללה (כזה) בסיום כל בית.

בפזמון לסליחות של מנחה 'אזכרה אלדים ואהמיה' החרוז החוזר בכל המחזורים הישנים (כת"י ודפוס) הוא 'יי אל רחום וחנן... וסלחת...' וככל הנראה זו היתה כוונת הפייטן. אך במחזורי אשכנז מסיימים את הפיוט רק מהמילים 'וסלחת...', (ויש הנוהגים לחזור עליו אחרי כל בית כנ"ל). במחזור הבאנו בסוף כל בית גם את 'יי...' בהקטנה, וגם את 'וסלחת' בגופן גדול יותר (מלבד הבית הראשון והאחרון כנ"ל).

צורת הפיוטים

בכדי להקל על הבנת הפיוטים, וכן כדי להציג את הסדר שבו חתם הפייטן את שמו או את סדר הא"ב וכדומה, הדגשנו בכל פיוט את האותיות המסדרות את חתימת הפייטן או סדר הא"ב (אקרוסטיכון בלע"ז). ובכותרות הפיוטים צויין הסדר המתאים.

בהתאם למנהג אשכנז ועל פי רבותינו הראשונים, פיוטים רבים מופיעים כאן מדולגים חלקית, (לדוגמא 'יעלה תחנוננו' שנוהגים לומר רק ארבעה בתים מתוך שמונה). ויש פיוטים שמופיעים רק שתי שורות מתחילת הפיוט וסופו (לדוגמא 'דרכך אלקינו') או רק שתי שורות האחרונות (לדוגמא 'שמך מעולם'). גם בפיוטים כגון אלו מופיעות אותיות האקרוסטיכון בהדגשה. אך בדרך כלל לא צוין הסדר בכותרות שלהם (בפרט שני הסוגים האחרונים). כמו כן סידרנו את הפיוטים בשורות ע"פ חרוזיהם בצורה שתקל על הבנת הפיוט והמבנה שלו. השתדלנו להקפיד על הסדר הזה גם כשהחרוז מסתיים באמצע משפט, כשבמקרים כאלו הוספנו מקף (כזה-) בסיום החרוז (במקום נקודה רגילה).

הסבר על סדר הפיוטים

רוב הפיוטים מסודרים לפי סדר א"ב או תשר"ק, (מהסוף להתחלה). או בחתימת שם המחבר. אך יש עוד כמה סימנים שהובאו במחזור בקיצור ונפרטם פה:

✧ א"ב כפול/תשר"ק כפול – כל אות מופיעה פעמיים.

✧ משולש – כל אות ג"פ.

✧ מרובע – כל אות ארבע פעמים (ויש גם אותיות שנכפלו עד כ"ד פעמים).

✧ א"ת ב"ש – אות ראשונה מהתחלה, אות ראשונה מהסוף. שניה מהתחלה, שניה מהסוף, וכן הלאה.

✧ א"ל ב"ם – מחלקים את כ"ב האותיות לשתי קבוצות, (א-כ ל-ת), אות ראשונה מקבוצה א',

ראשונה מקבוצה ב'. שניה מקבוצה א', שניה מקבוצה ב'. וכן הלאה.

✧ אא"ב גג"ד – אות ראשונה כפולה, אות שניה לא, שלישית כפולה, רביעית לא. וכן הלאה.

✧ אב"ג בג"ד – בתים של ג' חרוזים שמסודרים: אב"ג בג"ד גד"ה דה"ו הו"ז וז"ח וכן הלאה.

על הפירוש

כתב מהרי"ל (הל' ר"ה) "וכל אדם יחזור וילמוד התפילה והקרובץ מקודם להיות שגורים בפיו בר"ה בשעת התפילה". ועל כן ראוי לקבוע זמן ללימוד הפיוטים ופירושיהם בימים ובשבועות שלפני כל מועד. מכיון שמחזורנו אינו מציג פירוש מקיף ומסודר על כל התפילות והפיוטים, (עבודה שאמורה לארוך כמה וכמה שנים טובות, והתוצאה לא תהיה שוה לכל כיס), על כן מומלץ להכין את הפיוטים באמצעות מחזור מפורש כראוי (כיום נדפסים מחזורים כאלו רק בנוסח פולין וליטא. ניתן להשיג מחזורי אשכנז עתיקים ומפורשים במהדורות אלקטרוניות).

הפירוש במחזורנו נערך מתוך נקודת הנחה שהמתפלל הממוצע מבין את כל תפילות הקבע שנאמרות כ-350 פעם במשך השנה, וכן את חמשת חומשי התורה, ובנוסף הוא בקי בשפת העברית הנפוצה בימינו בא"י. ועל כן, כל מילה או ביטוי שאינם כלולים בשלושת הקבוצות דלעיל, פורשו בצמוד להם. הפירוש נכתב בתוך הטקסט, (כמקובל בימינו בכמה סידורים ומחזורים מפורשים), ובכדי למנוע בלבול בינם לבין גוף הפיוט, הם הודפסו באותיות קטנות ובגופן שונה. גם במקומות שיש תפילות שחוזרות על עצמן, הדפסנו את הפירוש שוב. בידודים הודפס פירוש רק בתפילות הלחש.

טעמי המקרא

"ויבינו במקרא – אלו פסקי טעמים" (מגילה ג). הבסיס העיקרי להבנת המקרא הוא פיסוק נכון. ואין מערכת פיסוק טובה יותר מאשר הטעמים שניתנו למשה בסיני. ולכן לצורך הבנת פסוקי המקרא שבמחזור שילבנו את טעמי המקרא בפסוקים השלמים שמופיעים לאורך התפילות והפיוטים. וגם במקום שהפסוקים שונו מיחיד לרבים וכדומה. אך חלקי פסוקים המשולבים בפיוטים מופיעים בלי טעמי המקרא. שם השם המופיע בתוך פסוקים מופיע כצורתו בפסוק (בד"כ שם הוי"ה ולפעמים אדנות) אבל בשאר התפילות והברכות הוא מקוצר לשני יודין – כזה: יי.

השתדלנו להקפיד על סימוני מלעיל. מלרע בדרך כלל לא סומן אלא במקומות שיש טועים בו.

תיאור מקוצר של טעמי איוב משלי תהילים (אמ"ת).

אין הכוונה במסגרת זו ללמוד את כללי הטעמים, (שגם הם אחד מהחלקים החשובים של תורתנו הקדושה, והוזנחו קצת לצערנו בדורות האחרונים). אלא לסקור בקיצור נמרץ את סימני הפיסוק המופיעים בטעמי אמ"ת. חמשת הטעמים הנפוצים ביותר הם:

- . **עולה ויורד.** (המפסיק החזק ביותר. יכול להופיע גם בתיבה אחת **כְּזֶה**). **ואתנה** (הם מחלקים בד"כ את הפסוק לשני חצאים).
- . **דחי,** (רק כשמופיע לפני תחילת המילה!) **רביע,** **ומוגרש** (ע"פ רוב הם מחלקים את חצי הפסוק לשני רבעים).

מלבדם ישנם עוד חמשה טעמים מפסיקים והם: שלושה "לגרמיה", (טעמים שמפסיקים רק כשבאים בצירוף "פסק") (קו מאונך) שבא אחריהם. מהפך לגרמיה, אזלא לגרמיה, ושלשלת לגרמיה. וכן פֶּזֶר וזרקא (זרקא מפסיק רק כשמופיע בסוף התיבה!). (טעמים אלו אינם בהכרח פחות מפסיקים מהקבוצה השניה דלעיל, דחי רביע ומוגרש), אלא שהם קצת פחות נפוצים).

הטעמים המחברים (משרתים) שאינם מפסיקים הם: מרקא, טרקא, (אינו מפסיק! אף שדומה למפסיק 'טפחא' שבטעמים הרגילים). מונח, עילוי, ירח בן ימון, צינורית, (רק כשמופיע באמצע מילה!) ומהפך אזלא ושלשלת (שלושת אלו רק כשמופיעים בלי "פסק").

כמה מילים על מבנה פיוטי יום כיפור

למרות שאין מטרתנו להציג את כל הרקע של הפיוטים, (מומלץ לעיין בהקדמה המפורטת למחזורי גולדשמידט). אך בכל זאת לצורך הבנת העניין חשוב לציין כמה מילים על אופי פיוטי יום הכיפורים:

בסיום תפילת לחש של ליל יו"כ אומרים סליחות הבנויות כמעט באותה צורה של ימי הסליחות ועשי"ת (פסוקים, פתיחה, סליחה, עקידה, פזמון, חטאנו, ווידוי, עננו וכו'). בתפילות היום אומרים את הסליחות עם הוידוים לפני סיום הברכה האמצעית (ובמוסף מוסיפים לפני הסליחות את סדר העבודה, ובסופו י"ד פיוטי סליחה (מקוצרים לראש וסוף כל פיוט חוץ מהאחרון).

בסיום הוידוים אומרים כמה חלקי פיוטים קצרים, וכן פיוט "ומאהבתך", ובשחרית ומוסף אומרים אחריו פיוט "מי אל כמוך" (בשונה מסליחות ליל יו"כ, בכל הסליחות של תפילות היום, אין בהם פסוקים ופתיחה, וכן פיוטי הסיום, (כמו עננו וכו') כיון שהתפילה עצמה עם פיוטיה נחשבת לפתיחה וסיום (ומטעם זה גם בתעניות א"א פתיחה וסיום כשהסליחות נאמרות בברכת סלח לנו).

מספר הסליחות (חוץ מהפזמונים וחטאנו) ביום הכיפורים לפי מנהג פפד"מ ובנותיה הוא כדלהלן: בערבית – ב'. בשחרית – י"ג. במוסף – י"ב. ובמנחה – י"א.

בכל סדרי הסליחות אומרים גם 'פזמון' ו'חטאנו' (בנעילה א"א סליחות ולא 'חטאנו' אלא רק פזמונים). לפני כל אחד מהפיוטים הנ"ל אומרים י"ג מידות, ובס"ה = 47 פיוטי סליחות = 47 פעמים 'ויעבור' וי"ג מידות.

בנוסף לסליחות והוידויים הנ"ל (שהם חובת היום, כמבואר בכל הפוסקים). נוהגים לומר בשלושת הברכות הראשונות פיוטי שבח וריצוי, אשר העיקריים שבהם הם הפיוטים דלהלן: מגן – הזכרת זכות אברהם בברכת 'מגן אברהם' (בשחרית נוסף לפניו 'רשות לש"ץ'). מחיה – הזכרת זכות יצחק בברכת 'מחיה המתים' (בשחרית נוסף אחריו תוכחה 'עד יום מותו'). משלש – הזכרת זכות יעקב אחרי סיום ברכת מחיה המתים. במנחה עוברים כאן מיד ל'מיכאל מימין מהלל' (ובנעילה ל'מערב ועד ערב'). אך בשחרית ומוסף מוסיפים לפני כן עוד פיוטים: בשחרית מוסיפים כאן עוד י"ח פיוטים (מורה חטאים, אדר יקר, ואתה כרחום, אך חנון אתה, אמרו לאלדים, מעשה אלדינו, אשר אומץ תהלתך, על ישראל, אפסי ארץ, מי כמוך, אין כמוך, האדרת והאמונה, נאמירך באימה, רוממו אל מלך, רוממו אדיר ונורא, אמונתך בעליונים, הנקדש באלפי אלפים, ליושב תהלות). ובמוסף מוסיפים כאן רק ו' פיוטים (אשא דעי, אין ערוך, אנא אזון, אך חנון אתה, אשר אימתך, ליושב תהלות). זה אל זה שואלים – הקדמה לקדושה, בנוי על מעשה מרכבה דישעיה (במנחה 'מיכאל מימין מהלל'). סילוק – פיוט לפני הקדושה (ובאשכנז א"א ביו"כ הפיוט 'ונתנה תוקף' שנתקן לראש השנה בלבד). פיוט בקדושה – בסיום 'אני ה' אלדיכם' (ובשחרית גם אחרי 'קדוש' 'ברוך' ו'שמע ישראל'). בשחרית ומוסף מוסיפים לפני 'ובכן תן פחדך' עוד פיוטים (בשחרית כ' פיוטים: האדיר, התיכן, האימן, ט"ז פיוטי 'מי לא יראך' וכו', ופיוט שמע ישראל. ובמוסף ו' פיוטים: האוחז (וכל מאמינים), ואיזו תהלה, לך יאדיר, האחד בעולמו, ופיוט שמע ישראל).

ביציאתי אני נותן הודאה על חלקי

מודה אני לפניך ששמת חלקי מיושבי בית המדרש החשוב "חיים עד העולם" בראשות הרב מיכאל יפרח שליט"א ובנשיאות מוסדות "רב פעלים".
למו"ר הרב בנימין שלמה המבורגר שליט"א ראש 'מכון מורשת אשכנז' שאלמלא הוא כבר נשתכחה תורתם של רבותינו חכמי אשכנז מ ישראל.
ומשנהו רבי אברהם שלמה סולומון, מח"ס 'מערבים וקרובות' לרגלים, שסייע לי רבות בהכנת הטקסט ובהגהתו.
לידידי היקרים שהתנדבו ותרמו עבור הוצאת המחזור לזכר הרבים.
ולכל שאר העוזרים והמסייעים בכל ענייני המחזור ברוחניות ובגשמיות, אשר חלקם נזכרו בתחילת או בסוף הספר.
זכותם של אבותינו ורבותינו הקדושים פוסקי אשכנז ופייטנים, תעמוד לכולנו שיתקבלו תפילותינו ברצון עם התפילות אשר יעשו ישראל, לברכה והצלחה וחתימה טובה.

חודש הרחמים והסליחות ה'תשע"ו

אברהם בלאאמו"ר אורי מנחם שליט"א אומן

קהל עדת ישורון - ביתר עילית,

התודה והברכה

לכל אלו אשר השקיעו מזמנם ומרצם לסייע בכל ענייני המחזור
בנוסף, בעיצוב, בעימוד, ובכל שאר העניינים.

(לפי סדר א"ב)

הבה"ח יצחק א.	ר' דויד יחיאל כהן
ר' שלום מאיר ארלנר	ר' אליהו לזין
ר' משה גולדברג	ר' אברהם שלמה סולומון
ר' מרדכי גנוט	ר' מיכאל פרידמן
ר' נח הופנר	ר' ששון קאופמן
ד' וינברג	ר' משה יהודה רוזנוסר
ר' דויד יצחקי	ר' שמעון שוסטר

תודתי נתונה לפרויקט קולמוס, (culmus.sourceforge.net) ולמעצב המנוח יורם גנת (שנפטר
השנה, יהיו הדברים לזכרו), על הגופנים הנאים והמעוצבים שהעמידו לרשות הציבור
חינם אין כסף.

ודאת למודעי

מחזור זה עבר הגהות רבות ומדוקדקות בעמל וביגיעה, בכדי לנקותו מכל שיבוש וטעות.
אך היות ואי אפשר לבר בלא תבן. ואי אפשר לנקות הספר לגמרי מטעויות, חששתי שיהיו
שיסברו שהטעויות הם מנהגים ישנים או קדומים. על כן השתדלתי מאוד לסמן ולציין כל
שינוי (כששונה ממחזורי רעדלהיים) בהוראות, בהערות השוליים, וברשימת שינויי
הנוסחאות. על כן בקשתי שטוחה, שאם יראה הקורא שינויים או שיבושים שלא הערנו
עליהם במחזור כלל, אנא יעבירם לידי, אולי משגה הוא, וזכות הרבים תהיה תלויה בו.

בברכת התורה

אברהם אומן

מנהגי ערב יום כיפור

משכימים לסליחות לפני עלות השחר ומרבים בסליחות כמו בערב ר"ה. (הסליחות נאמרות מתוך סליחות נוסח אשכנז המובהק. יש לשים לב להתאים את הסליחה האחרונה 'אני עבדך' לערב יו"כ, ולומר גם את החרוזים שנשמטו מאימת הצנוורה. פותחים את הארון בשני הפזמונים). בסיום הסליחות אומרים וידוי רק פעם אחת וממשיכים 'משיח צדקך' עד 'הרחמים והסליחות' ומיד אומרים קדיש תתקבל. ואם יו"כ בשבת ממשיכים גם 'אל רחום שמך', 'ענני', 'מי שענה', ו'רחמנא' עד 'ובזמן קריב' ואז אומרים קדיש תתקבל.

כפרות

בקהילות קטנות בהן מספר התרנגולים לכפרה מועט, נהגו לעשות כפרות ולשחטן בעלות השחר בין סליחות לשחרית, ויש מקומות שעשו כן לפני הליכה לסליחות, ויש נהגו אחר שחרית. בקהילות גדולות בהן התרנגולים מרובים והשוחטים מועטים, ויש לחץ מופרז על השוחטים, העדיפו לשחוט את הכפרות לפני ערב יום הכיפורים, כי כל עשרת ימי תשובה שוים לענין הכפרות, מצום גדליה עד ערב יום הכיפורים לעת ערב, מלבד הרגע של עלות השחר בערב יום הכיפורים. אם לא עשה כפרות לפני יום כיפור, יכול לעשותן בהושענא רבה.

בכל המקומות באשכנז נהגו לעשות כפרות על תרנגולים. בימי מלחמת העולם הראשונה היה מחסור בתרנגולים ויש שעשו אז כפרות על דגים או תחליפים אחרים (למשל עציץ עם זרע), כאשר עלו הנאצים לשלטון בגרמניה בשנת תרצ"ג, חוקקו חוק ארצי האוסר שחיטה ללא הימום. מאז נמנע מיהודי גרמניה לעשות כפרות על תרנגולים, והכל הוכרחו לעשות על דגים או תחליפים אחרים. לכן יש כיום הסבורים שכך היה המנהג באשכנז מקדם.

לוקחים תרנגול לבן לזכר ותרנגולת לבנה לנקבה, ונהגו ליקח עוף אחד לכמה זכרים או לכמה נקבות. במעוברת יש הנוטלים עבודה תרנגול ותרנגולת.

יש לעשות 'כפרות' לעצמו ואחר כך לבני ביתו.

אוחז את הכפרה בידו הימנית ומסבב סביב ראשו ואומר¹:

זֶה חֲלִיפְתִּי, זֶה תְּמִירְתִּי, זֶה פְּפֶרְתִּי,

זֶה הַתְּרַנְגוּל יֵלֶךְ לְמִיתָה וְאֲנִי אֶכְנֶס וְאֵלֶךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוֹכִים וְלְשָׁלוֹם:

[כשעושים תרנגול נפרד לכל אחד אומרים: נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ: (מקור חיים)]

בְּנֵי אָדָם

יִשְׁבִּי חֶשֶׁךְ וְצִלְמוֹת אֶסִּירִי עָנִי וּבְרִזֶּל: יוֹצִיאֵם מִחֶשֶׁךְ וְצִלְמוֹת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנְתֵּק: אֲוִלִּים מִדֶּרֶךְ פֶּשַׁע וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: כָּל-אֶחָד תִּתְעַב נֶפְשָׁם וְאִיעִזּוּ עַד-שְׁעָרֵי מוֹת: וַיִּזְעֲקוּ אֶל-יְהוָה בְּצָר לָהֶם מִמַּצְקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם: אִם-יֵשׁ עָלָיו מִלֶּאֱדָה מְלִיץ אֶחָד מִבְּנֵי-אֵלֶיךָ לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל: וַיַּחֲנֶנּוּ

וַיֹּאמֶר פְּדֵיהוּ מִיַּד מִרְדֵּת שָׁחַת מִצָּאֲתֵי כָפָר:

וחזור וקרא 'זה חליפתי וכו', 'בני אדם וגו', ג"פ.

ואח"כ מניח ידו על ראש התרנגול דוגמת סמיכה ושוחטו מיד.

¹ זהו מנהג הראשונים המובא ברא"ש טור ומהרי"ל וסיעתם, אך בדורות מאוחרים יותר נהגו לומר 'בני אדם וגו' לפני 'זה חליפתי וכו'.

לאחר שהתכפר בעצמו עושה גם לבני ביתו.
ליחיד אומר:

זֶה חֲלִיפְתֶּךָ זֶה תְּמוּרְתֶּךָ זֶה פִּכְרְתֶּךָ
זֶה הַתְּרַנְּגוּל יֵלֶךְ לְמִיתָה וְאַתָּה תִּכְנָס וְתֵלֶכְךָ לְחַיִּים טוֹבִים אַרְוִיכִם וְלְשָׁלוֹם: (בני אדם וגו')

לרבים בתרנגול אחד:

זֶה חֲלִיפְתְּכֶם זֶה תְּמוּרְתְּכֶם זֶה פִּכְרְתְּכֶם
זֶה הַתְּרַנְּגוּל יֵלֶךְ לְמִיתָה וְאַתֶּם תִּכְנָסוּ וְתֵלְכוּ לְחַיִּים טוֹבִים אַרְוִיכֶם וְלְשָׁלוֹם: (בני אדם וגו')

לנקבה אומר:

זֹאת חֲלִיפְתְּךָ זֹאת תְּמוּרְתְּךָ זֹאת פִּכְרְתְּךָ
זֹאת הַתְּרַנְּגוּלִת תֵּלֶךְ לְמִיתָה וְאַתְּ תִּכְנָסִי וְתֵלְכִי לְחַיִּים טוֹבִים אַרְוִיכֶם וְלְשָׁלוֹם: (בני אדם וגו')

לנקבות בתרנגולת אחת אומר:

זֹאת חֲלִיפְתְּכֶן זֹאת תְּמוּרְתְּכֶן זֹאת פִּכְרְתְּכֶן
זֹאת הַתְּרַנְּגוּלִת תֵּלֶךְ לְמִיתָה וְאַתֶּן תִּכְנָסְנָה וְתֵלְכְנָה לְחַיִּים טוֹבִים אַרְוִיכֶם וְלְשָׁלוֹם: (בני אדם וגו')

למעוברת או לרבים בתרנגול ותרנגולת אומר:

אֵלֹהֵי חֲלִיפוֹתֵיכֶם אֵלֹהֵי תְּמוּרוֹתֵיכֶם אֵלֹהֵי פִּכְרוֹתֵיכֶם
אֵלֹהֵי הַתְּרַנְּגוּלִים יֵלְכוּ לְמִיתָה וְאַתֶּם תִּכְנָסוּ וְתֵלְכוּ לְחַיִּים טוֹבִים אַרְוִיכֶם וְלְשָׁלוֹם: (בני אדם וגו')

את פדיון הכפרות, כלומר את תמורתן, נותנים צדקה לעניים, ויש הנותנים את העוף עצמו.

שחרית ערב יום הכיפורים

לפני תפילת שחרית נוטלים ידים, (כיון שקמו קודם עלות השחר), מברכים ענט"י בניגון ימים נוראים (כבשאר ימי הסליחות). א"א מזמור לתודה, תחנון, ולמנצח. וכן א"א אבינו מלכנו (אא"כ יום כפור בשבת). ואין אומרים שיר היחוד היומי ולא "שיר מזמור לאסף" בסיום תפילת שחרית (דברי קהלת). ומרבים באכילה ובשתיה כל היום, וכל האוכל ושותה ביום זה מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי. ואך שלא יאכל יותר מידי שלא יבוא לידי קלות ראש ח"ו (מהרי"ל). וחיוב לפייס כל מי שחטא נגדו, ולתקן כל ענייני ממון שבינו לחבירו. ויתר דיניהם ראה בפוסקים או"ח סי' תר"ו.

תפילות לבית החיים בערב יום כיפור

לאחר התפילה הולכים להתפלל לקב"ה בבית הקברות, וא"א שם תהילים או קדיש שהוא לעג לרש, אלא תפילות פרטיות או תפילות שתקנו גדולי הדורות (ויש נוהגים למעט בתחינות (מנהגי פיורדא) ויש שהולכים לבית הקברות ללא אמירת תפילות ותחנונים (ר"ז יענט) ומרבים בצדקה לעניים. מי שלא היה בבית הקברות ל' יום אומר בכניסתו ברכת 'אשר יצר אתכם בדין', ואינה מצויה בעיו"כ כיון שהלך כבר בערב ראש השנה. תחינה של 'תרומת הדשן':

צְדִיקִים יְסוּדֵי עוֹלָם! יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּהא מְנוּחַתְכֶם כְּבוֹד, וְזִכּוֹת תִּלְמוּד תּוֹרַתְכֶם וּמַעֲשֵׂיכֶם הַטּוֹבִים תַּעֲמִד לִי וּלְבֵיתִי וְלָכֶל הַנִּלְוִים אֵלַי וְלָכֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת, מִלִּפְנֵי כָּל הָאָרֶץ, שְׂתִּגְדָּלוּ רַחֲמֵי וְחֶסֶדְיוֹ הַמְּרַבִּים עַל מַדּוּתִיו שֶׁנִּכְתָּב וְנִחְתָּם בְּזֶה יוֹם הַכִּפּוּרִים לְסִלְיָהּ לְמַחֲלָה וּלְכַפָּרָה עַל כָּל חַטָּאתֵינוּ עֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, וְלִשְׁנָה טוֹבָה וּמִתְקַנָּת, לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם, וּלְפָרְנֶסָה וְכִלְכָּלָה, וְלִשְׁנַת גְּאֻלָּה וְיִשׁוּעָה וְשְׁנַת בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵינוּ, וְשְׁנַת רוּחַ וְהַצְלָה, וְשְׁנַת הַשְׁקָט וּמְנוּחָה

מכל דאגה ובהלה, מכל שמד ותקלה וגזרה רעה, ושנוזה לזרע חיים וקיימים העוסקים בתורה ובמעשים טובים, ושנוזה לעשר ולכבוד, ואל ישלט בנו שטן ויצר הרע, ונמצא חן ושכל טוב בעיניך הקדוש ברוך הוא ובעיני כל רואינו. על כל זאת שבקשתי לפניך אלהי ישראל אדון כל העולמים, העתר לי למען רחמיך וחסדיך המרבים, ולמען זכות הצדיקים האלה, וזכות כל צדיקי עולם, ואל תשיבנו ריקם מלפניך:

בקשה שנהגה לאמרה על הקברות ונדפסה בידי רבי בנימין הלוי מנירנברג במחזור 'מעגלי צדק' בשנת ש"ט: **אָנָּא** יי אלהי ישראל, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, עמוד מפסא דין ושב על פסא רחמים, ורחם עלינו, למענה, ולמען זכות אבותינו, ולמען החסידים והישרים בלבותם, ולמען כל ההרואים על יחודך, ולמען כל השורפים על קדוש שמך, ולמען כל אשר נשפך דמו על יחודך, דם נפשות אביונים וגרים, אשר למות הערו נפשם, ותחת הקרב נתנו ראשם, אחריו ישאגו, ועליו כל היום הורגו, יקריבו לפניך עולה וזבחים, ויעשו לריח ניחח את הראש ואת הנתחים, והם במיתתם ששים ושמחים, זה יאמר ליי אני, ולצור ישראל שבראני אקריב את עצמי חלבי ודמי נתחי וראשי, ואתן בכורי פשעי פרי בטני חטאת נפשי, ונפשם מתעלפת, בדמים מתבוססת, ומאבות לבנים מורשה מסיני, לעלות להם לשלמי נדבה לרצון להם לפני יי, לא לנו יי לא לנו, כי לשמך תן כבוד, על חסדך על אמתך, למה יאמרו הגוים, איה נא אלהיהם, ואתה תחלתנו וסברנו ותקנתנו. חנון ורחום, יהיו נגד עיניך צרותינו, וראה בענינו, ויעלה עלבוננו ועלבון אחינו שבכל עיר ועיר לפניך בכל עת, עם עלבון שמך הגדול המחלל בין אשר חרפוה ויתנו את כבודך לאחר ותהלתך לפסילים. שמע אלהינו חרפת אשר חרפוה, אלהים חיי, ואל תכס על עונם, וחטאתם מלפניך אל תמחה, וידעו כי אתה יי קדוש ישראל, והקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו. זכר נא בניה, עניים ואביונים, מצפים לישועתך כל הימים. אבינו שבשמים, צדיק אתה, וחסיד אתה, וכל מעשיך בראמונה, יגלו רחמיך על בניה אשר הם בארץ שוביהם, ותוציא מבית כלא יושבי חשך, ולאסורים פקח קוץ, וזכר לנו אלהינו שהקדשת את עמך ישראל מתוך שבעים אמות, ומתוכם הפרשת את שבט לוי, והפרשת כהן גדול לעמד לשרת ולהתודות על עמך ישראל לכפר עליהם, ועתה בעונינו שרבנו, נגדע בית מאוינו, והשלכה תפארתנו, ונשארו ריקים מכל טוב, ואין לנו כי אם תפלותינו, היוצאות מקירות לבנו, כי צמאים אנו לרחמיך בארץ עיפה למים, וצועקים לפניך מפאב לב, ושופכים שיחנו לפניך בדמע לב. וזכר לנו מה שצויתנו בתורתך, וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו, ואנחנו בניה ילידי שעשועיך, רחם עלינו כרב רחמיך, וקיים לנו מה שנאמר על ידי נביאך: למעני למעני אעשה כי איד יחל וכבודי לאחר לא אתן. שמחנו כימות עניתנו, שנות ראינו רעה. שלח הגואל לגאלנו, והעלנו שמחים על אדמתך, ושכנתך שכן בינותינו, וכדברך יחיו מתינו, יקיצו וירגנו שוכני עפרותינו, ושמחת עולם תהיה על ראשינו, כאשר נאמר: ופדוני יי ושבון, ובאו ציון ברה, ושמחת עולם על ראשם,

ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה. ועוד נאמר: כי ה' הרים ימושו, והגבעות תמוטינה, וחסדי מאתך לא ימוש, וב'רית שלומי לא תמוט, אמר מרחמך יי: ועוד נאמר: עתה אשיב את שבות יעקב, ורחמתי כל בית ישראל, וקנאתי לשם קדשי:

יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, לנחם אותנו על כל הצרות שעברו עלינו, לילות וימים, וכלה שנותינו בטוב וימינו בנעימים, תושיע מעוטי עמים, וסוכנו בשלומך, ולמדנו להועיל, וספק על ידינו לשמר ולעשות, ושימנו מבני אדם אשר בצל כנפיך יחסיון ומדשן ביתך ירנו, ותכין ותזמן לכל אחד די מחסורו, ברוח ולא בדחוק, בהתר ובכשרות. ותשבר ותאבד ותכניע ותשפיל ותכלה כל הקמים נגדך, והאלהים יכניעם ויפילם ויניא ויבטל מחשבות הרעות, מעלינו ומעל כל עמך ישראל, ותכלה ממנו בזה ושביה, ותכלה ממנו גלות וטלטול, ותכלה ממנו דבר ומשחית, ותכלה ממנו הנה על הנה, ותכלה ממנו זעם ועברה, ותכלה ממנו חרונך וקצףך, ותכלה ממנו יצר הרע, ותכלה ממנו כליון עינים, ותכלה ממנו מלאך המות, ותכלה ממנו נגף וחרון, ותכלה ממנו עין הרע ושינאת חנם, ותכלה ממנו כל צרה וצוקה וכל קלון וחרפה, ותננו לראש ולא לזנב, ותננו לרחמים בעיני השלטונים, זכרנו יי ברצון עמך, ופקדנו בישועתך, לראות בטוב בחיריך, ולשמח בשמחת גויך, ולהתהלל עם נחלתך. כי אתה שומע תפלה ומאזין צעקה, ואנחנו לא נדע מה נעשה, כי עליך עינינו. ושמע תפלתנו, ושוועתנו האזינה, שנאמר, כי שמע אל אביונים יי, ואת אסיריו לא בזה, כי לא בזה ולא שקץ ענות עני, ולא הסתיר פניו ממנו, ובשועו אליו שמע, טרם נקרא אתה תענה, כדבר שנאמר, והיה טרם יקראו ואני אענה, עוד הם מדברים ואני אשמע. וחדש בקרבנו רוח נכון לחזר לפניך בתשובה שלמה, ולעבדך בלב נאמן. וראה דמעוטינו כנסוד המים, ושרון רוחנו ככל הקרבנות, ואנחותינו כקמץ מנחת הדל, ושיח שפתותינו כשירי הלזים למשפחתם וכשירי המלאכים, השתחויתנו לפניך ככל השתחויות משרתך במרום, ורוח פינו כעולה תמימה וכקטרת הסמים. אלהים השיבנו, והאר פניך ונושעה, ולא נצא ריקם מלפניך. יהי לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגואלי:

ברוך אתה אדון השלום, על כל אשר עשית ואשר אתה עתיד לעשות עמי ועם כל בריותי, וברוכים מלאכיך שעושים רצונך בלבב שלם, אדון השלום, תברכני ותפקדני לחיים טובים ולשלום, תזכני ואת זרעי ואת זרע זרעי, למצא חן וחסד ושכל טוב, בעיניך ובעיני כל רואי, ותעביר עוני פשעי וחסאתי. תזכני לקבל שבתות, מתוך רב שמחה, ומתוך עשר וכבוד, ומתוך מעוט עונות. ותעביר ממני, ומכל בני ביתי, ומכל עמך ישראל, כל מיני חלאים רעים, וכל מיני מדות, וכל מיני דלות ועניות. ותנחילנו יצר טוב, וחי העולם הבא, ורב עשר וכבוד, לעבדו ביראה ובאהבה. ברוך אתה המלך הכבוד. שלום לכם מלאכי השלום, שלום לכם מלאכי רחמים, בואכם לשלום, מלאכי השלום, מלאכי הרחמים, מלאכי השרת, ברוך בואכם לשלום:

הכנות לקראת היום הקדוש

דרשו רז"ל 'לקדוש ה' מכובד' זה יום הכיפורים. ועל כן יש להציע השולחנות והמיטות ולכבד הבית כמו בשבת (יעב"ט).

הדלקת נרות בבית

כמו בכל שבת וחג הנשים מדליקות נרות מעל השולחן ובנוסף מדליקות נר גם בחדר השינה ומברכות:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו

וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שָׁל (בשבת ויום) הַכְּפוּרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינוּ וְקִיָּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

(בנות שלא מדליקות נרות ולא הולכות לבית הכנסת צריכות לזכור לברך שהחיינו לעצמן).

נרות יום הכפורים בבית הכנסת

מרבית בבית הכנסת בנרות שעוה גדולים הדולקים מעת לעת. כל זכר (ולא נקבה), גדול או קטן, מביא נר אחד לבית הכנסת לעת תפילת מנחה של ערב יום הכפורים. הממונים על תאורת בית הכנסת מדליקים את כל הנרות, בלא ברכה, אחר הסעודה המפסקת, בעוד היום גדול. יש מקומות בהם נהגו למכור את זכות ההדלקה הזו. לא נהגו להדליק נרות לכפרת הורים שמתו, ובדורות האחרונים יש שהנהיגו להדליק נרות לכפרתם בבית הכנסת או בבית.

יש מקומות שכל אחד הניח את נרו לפני מקומו, ויש מקומות שקבעו להם כלי קיבול לאורך קיר. כדי למנוע שריפה יש מקומות שהגבילו את מספר הנרות לחי, והטילו כל שנה גורל מי יזכה בכל אחד מהם. בדומה לכפרות, גם כאן יש מקומות שהקלו מחוסר אמצעים לקחת נר אחד לכל בית אב, שהפתילה שבו כרוכה מחוטים כמספר הזכרים בבית (מקור חיים).

יש מקומות שמינו שומר נכרי לשמור על הנרות, והלה קיבל הוראה מערב יום הכפורים להדליק את כל הנרות שכבו, הוראה שאסור ליתן לו ביום הכפורים עצמו.

אין להניח את הנרות במקום בו כל פתיחת דלת או חלון יוצרת משב רוח ומגבירה את בעירת הנרות. או במקום שיש בו חשש דליקה. אם לא נמצא מקום מוגן בתוך בית הכנסת, יש להניח את הנרות מחוץ לבית הכנסת בחדר נפרד.

בגדי לבן

בכל תפילות יום הכיפורים לובשים 'סארגנס' (קיטל) ומצנפת לבנה. ורבים מהדרים להתעטף בטלית שפסיה לבנים לגמרי. נערים ובחורים חובשים מצנפת לבנה אך לא סארגנס. וכן חתן בשנה ראשונה. נשים מהדרות גם הן אחר בגדים לבנים.

אבל ב"מ לובש את ה'סארגנס' תחת חליפתו ואת המצנפת הלבנה תחת כיסוי ראש שחור, ומתעטף בטלית חול עם עטרה שחורה. בתפילות בהן האבל משמש כש"ץ, כשאין לו מחליף, לובש בגלוי את ה'סארגנס' והמצנפת הלבנה ומתעטף בטלית לבנה.

ה'סארגנס' המקורי, שצורתו כתכריכי אשכנז המקובלים, סגור מלפנים ומאחור, ומשלשלים אותו על הגוף דרך בית הצוואר הפתוח למעלה. חוגרים עליו אבנט לבן.

מדיני היום

מצוה להוסיף מחול על הקודש, ועל כן יש לקבל עליו את קדושת יום הכיפורים בעוד היום גדול. יום הכיפורים אסור בכל מלאכה כמו בשבת (ואף הטמנה המותרת בשבת אסורה ביום הכיפורים) וכן אסור לאכול ולשתות, לרחוץ ולסוך (אפי' להושיט אצבע במים, מלבד כשצריך לנקות לכלוך. ובשחרית וכן כשיצא מבית הכסא, נוטל עד קשרי אצבעותיו בלבד, אבל הכהנים העולים לדוכן נוטלים ידיהם עד

הפרק). וכן אסור לנעול סנדל או נעל מעור, ואין ליגע באשתו כמו בימי נדתה, וכן שאר ההרחקות. הקטנים מותרים בכל הנ"ל מלבד נעילת הסנדל, (ובימינו גם רחיצה וסיכה. (לבוש מג"א ומשנ"ב). ומגיל תשע או עשר מרגילים אותם לשעות (מבין יג ובת יב חייבים בכל כמו גדולים). החולים המוכרחים לאכול ע"פ רופאים יעשו שאלת חכם. (ויתר דיני התענית מבוארים בשו"ע ונו"כ או"ח סי' תריא-תריח, ודיני איסור מלאכה שם בסי' רמב-תטז).

הליכה לבית הכנסת

מבעוד היום גדול חולצים מנעליהם בבית והולכים לבית הכנסת (מהרי"ל). (אם יורדים גשמים, ילך לבית הכנסת ושם יחלוץ מנעליו).

בהליכה לבית הכנסת, מברכים איש את רעהו:

'לְשָׁנָה טוֹבָה תִּחְתָּם', והמתברך עונה: 'גַּם אַתָּה'. או 'וְכֵן לְמִר'.

ומבקשים זה מזה מחילה. ולא רק מהחברים והידידים, אלא בעיקר מהשונאים (יוסף אומץ תתקפט). ואין יום הכיפורים מכפר על עבירות שבין אדם לחבירו עד שיִרְצֶה אותו (משנה).

ואח"כ ילמד משניות מסכת יומא, או יאמר תהילים עד זמן התפילה, ולא יעמוד בטל ויבוא ח"ו לשיחה בטלה, דהוי מצוה הבאה בעבירה (נוהג כצאן יוסף).

זמן מה לפני אמירת 'כל נדרי' (ולפני השקיעה) מתעטפים בטלית. הרב, ואחריו בזה אחר זה בעלי התפילה לפי סדר תפילותיהם, מברכים, בקול רם, בניגון ימים נוראים, את ברכת 'להתעטף בציצית':

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית:**

כל נדרי

לפני תפילת ערבית הש"ץ עובר לפני התיבה ואומר 'בישיבה של מעלה' וכל נדרי'. מתחילים כל נדרי מבעוד יום ומאריכים בו מאוד בניגונים כדי לסיים בלילה (ראשונים ואחרונים). (ביוסף אומץ) כתב להתחיל כל נדרי 'קודם שתחשך לגמרי', דהיינו להתחיל לפני שיהיה ודאי לילה (וא"צ שיהיה יום גמור). וכן היה מנהג פפד"מ גם בדור האחרון להתחיל כל נדרי כ-15 דקות אחרי השקיעה, ובהשוואה לאופק א"י בתקופה זו הוא שווה לכ-5 דקות אחרי השקיעה).

י"א כאן תחינות לש"ץ (עמ' 383).

פותחים את ארון הקודש עד גמר 'כל נדרי', אבל אין מוציאים ספרי תורה ואין מקיפים עמם ואין אומרים 'אור זרוע לצדיק'.

אין מתוודים בציבור כלל, שנראה כמוסיף על תקנת חז"ל (מטה אפרים תריט"ח). (ואולי מטעם זה לא התפשט באשכנז לומר 'תפילה זכה' שתיקן בעל חיי אדם).

השמש קורא בקו"ר לשנים מנכבדי הקהל בשמותיהם שיבואו להתיר נדרים (למשל: "ראש ב"ד ר' פלוני והדיין ר' פלוני יבואו להתיר נדרים"). ובאים ועומדים לצדי הש"ץ אחד לימינו ואחד לשמאלו, ואומרים עמו ג' פעמים 'בישיבה של מעלה'.

(לפי המנהג הישן היו נשארים לעמוד לצדו לאורך כל תפילות הלילה והיום, [כדוגמת תפילת משה, עם אהרן וחור מזה ומזה] (טור ושו"ע בשם ראשונים ע"פ פרקי דר"א). ובדורות האחרונים נהגו שחוזרים למקומם בסיום ברכת שהחיינו (דברי קהלת). אבל גם בזמננו כתבו הפוסקים: 'ואם נמצא שנים מחשובי העדה הרוצים לעמוד אצל הש"ץ בכל תפילה א' מימינו וא' משמאלו מה טוב' (יעב"ץ).

פוחים הארון

בְּיִשְׁבָּה שֶׁל מַעֲלָה, וּבְיִשְׁבָּה שֶׁל מַטָּה.
עַל דַּעַת הַמָּקוֹם, וְעַל דַּעַת הַקֹּהֶל
אָנוּ מַתִּירִין לְהַתְפַּלֵּל עִם הָעֲבָרִימִים: ג"פ:

ש"ץ אומר בנעימה ידועה 'כל נדרי' ג' פעמים ובכל פעם מרים קולו יותר. הקהל אומר עמו בקול נמוך.

וְאַסְרִי. וְחָרַמִי. וְקוֹנָמִי. וְכוּנִי. וְקוֹנְסִינִי. וְשָׁבוּעוֹת. דְּנִדְרָא שְׁנִידוֹר.
וְדֹאשְׁתָּבְעָנָא. וְדֹאחְרִימָנָא. וְדֹאסְרָנָא עַל נִפְשָׁתָנָא: מִיּוֹם כְּפוּרִים
זֶה. עַד יוֹם כְּפוּרִים הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה. כְּלָהוֹן אִיחְרָטָנָא בְּהוֹן.
כְּלָהוֹן יְהוֹן שָׁרוֹן. שְׁבִיקוֹן עֲדוּבִים. שְׁבִיתוֹן מוֹשְׁבֵיתִים. בְּטָלִין וּמְבַטְלִין. לֹא
שְׁרִירִין. לֹא קִימִין: נִדְרָא לֹא יִהְיֶה נְדָרִי. וְשָׁבוּעָתָנָא לֹא שָׁבוּעוֹת: ג"פ:

חז"ק: (פעם אחת)

וְנִסְלַח לְכָל-עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְר הָגֵר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל-הָעָם בְּשָׁגָגָה:
אין אומרים 'סלח נא לעון העם הזה...' ולא 'ויאמר ה' סלחתי כדברך'.

ברכת שהחיינו

טוב שהש"ץ יכוון להוציא את הקהל בברכת שהחיינו, והם ישתקו ויכוונו לצאת, (כמנהג הישן המובא בראשונים ורוב האחרונים). משום 'ברוב עם הדרת מלך' (שלה). אכן אם יש חשש שהש"ץ אינו מכוין להוציאם יברכו הקהל בלחש כ"א לעצמו, וימהרו לסיים לפניו כדי לענות אמן על ברכת הש"ץ (דברי קהלת).

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְנָהּ הַזֶּה:
סוגרים הארון

בשבת אומרים כאן 'מזמור שיר ליום השבת' (עמ' 104) ואין אומרים אחריו 'יי מלך', ואחריו קדיש יתום (ואין כופלים בו לעילא).

פוחים הארון

אֲדֹנֵי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב
הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקִנְיָה הַכֹּל וְזוֹכֵר חֲסָדֵי
אֲבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

מִסּוּד חֲכָמִים וְנְבוֹנִים. וּמִלְמַד דַּעַת מְבִינִים. ^{שְׁהֵם} שְׁאִפְתָּחָהּ פִּי בְתַפְלָה וּבְתַחֲנוּנִים.
לְחִלּוֹת וּלְחַנּוּן פָּנֵי מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנִים:

ע"פ א"ב.

חזן אֲמִיד ^{פחד} נִשְׁאַתִּי חַי ^{תחינה} בְּעַרְכִּי. בְּמִלְאָכֹת ^{בשליחות} עֲמֶךָ בָּרוּךְ בְּבִרְכִּי ^{בנופפי}:גִּוְחִי מוֹצִיאִי מִבֶּטֶן אִמִּי הַגִּיחַ ^{האר} חֲשָׁפִי. דִּבֶּר צִחוֹת ^{ברור} וּבְאַמְתָּךְ הַדְרִיכִי:הוֹרֵנִי שְׁפָף שִׁיחַ עָרֵב. וְלוֹנְנִי ^{הסתירני} בְּצִלָּךְ אוֹתִי לְקָרֵב:זַעַק יוֹפֵק בְּכוּון קָרֵב ^{בכוונה פנימית}.טָהוֹר עֵינַיִם מְאֹד נַעֲלָה. יִדְעֵנִי ^{להבין} בֵּין אֵיךְ ^{לערוך} תִּפְלָה:פְּדֹת לְחַנּוּן בְּלִי תִפְלָה ^{דופי}. לְהַמְצִיא ^{שולחי} אֶרֶךְ ^{מרפא} וּתְעֹלָה ^{רפואה}:מִפְתַּח ^{פתיחת} שְׁפָתַי תִּבְרַר וּתְיַשֵּׁר. נִדְבוֹת פִּי רִצָּה וְהַכְשֵׁר:סֹדֶר הַגִּיגִי ^{תפילתי} כְּשִׁי יִתְּשֵׁר ^{יתקבל}. עֲתֵר ^{התפילה} פִּצְחִי כְּזִילַת חֲשֵׁר ^{כנזילת גשם}:פְּעָמִי ^{צעדי} הֵכֵן פְּצוֹתֵי מִכְשָׁל ^{להצילני מכשלוני}. צוּר תִּמְךָ אֲשׁוּרִי ^{רגלי} מִהַנָּשֶׁל ^{מנפילה}:קוֹמְמֵנִי וְחִזְקֵנִי מִרְפִּיּוֹן וְחֲשֵׁל ^{חולשה}. רְצוֹת אֲמָרִי וְלֹא אֶכְשָׁל:שְׁמִרְנִי כְּאִישׁוֹן מִפְּלִין ^{פחד} וּבַעֲתָהּ. שׁוּר ^{ראה} *שְׁפִלוֹתִי וּלְכָה לִישׁוּעָתָה ^{לך נאה להושיעני}:תַּחֲנוּן דְּכֹאוֹתֵי כְּלָחוֹזֶךָ פְּצָתָהּ ^{כמו שהבטחת} תִּרְחַם עָלַי בֵּין אֲמִצָּתָהּ ^{לכביאך משה חזיקת}:

הזכרת זכות אברהם אבינו. ע"פ א"ב.

קהל אֲמִצָּתָה עֲשׂוֹר לְכַפּוֹר תִּמָּה ^{ישראל}. בּוֹ לְצַחֲצַח צִאוּי לְכַלּוֹךְ כְּתָמָה:גְּהוּץ צִחְנָה ^{לנקות לכלוכה} *עוֹוִיָּה לְהַתְמָה ^{לגמור}. דִּינָה לְהַאִיר לְתַחִי ^{לחיים} לְהַתְמָה:הַחֲרָדָה ^{פחדה} מִתְקַע ^{של} יוֹם תְּרוּעָה. וּדְבָרִים קָחָה ^{לקחה דברי תשובה} סִרְעָף ^{הלב} לְקָרְעָה:תָּה אֵלֵי לְצַדֵּק הַכְרִיעָה ^{אתה הוא} אוֹתָנוּ. תִּי חֵי ^{ואז כל החיים} יוֹדוּךָ בְּהִרְיעָה ^{בצלילי חרוטה}:

טפיה וישישיה וקניה ^{ילדיה} בענוי עיפם. יציגתם ^{עמידתם} שור ^{הבט} ביחה יחפים:
 כלם צגים ^{עומדים} ולכן מצעפים לבושים. לאדרך ^{לפארך} בקדש כשרפים עפים ^{במלאכים}:
 מגן עקרימו ^{אבותיהם} בך חוסים. נשענים בתמם ^{של האבות} ובצלך חוסים:
 סמוכים בבית ^{האבות} *שלוש יחסים. עודדם ^{היות} שוטנימו ^{הסים} משיקים:
 פניה בצדקת ^{אברהם} אבינו ^ש את ^{מעבר} מעבר ^{הנהר} ^{בשעה ש} צאנך תחת שבת פה עבר ^{כשתעבירים} בדון:
 קדמם רחמיה בלי התעבר ^{כלי} בעס. רחום על פשע עובר:
 שמץ ^{לכלוך} זדונם תכבס ותטהר. שועם קשב ואל תאחר:
 תמוכי ^{חזן} ימינך פניהם ^{האר} נהר. תעתוע חטאם תכפר לטהר:
 קהל כצהרים משפטנו האר. חוכיה ^{מחביר} לטוב תשאר:
 חזן צדקנו תחפש ותבאר. במגנך נתגונן להתפאר:
 זכרנו לחיים. מלך חפץ בחיים. וכתבנו בספר החיים. למענך אלהים חיים.
 מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה יי מגן אברהם:
 אתה גבור לעולם אדני. מחיה מתים אתה. רב להושיע. ¹ מכלכל חיים בחדס מחיה
 מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני
 עפר. מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה.
 הזכרת זכות יצחק. ע"פ תשר"ק

קהל: תאות נפש לשמך ולזכרך. שקד ^{מהר} לרחם מברכי זכרך.
 רצויי אהבה ^{רצויים לך} באהבה ^{בנער ורך}. קרואים ונקובים ^{מכונים} בנך בכורך:
 צבאות * הוצאת מכור אונים ^{מצרים}. פדותם ^{מפךך} הלכו שנאנים ^{מלאכים}.
 עמוסים מבטן פצם ^{הצילים} משאונים ^{מרעש} ^{הגלות}. סעדם ^{תמכם} בל למוד ^{למדוד} כסאונים ^{במדד}:
 בנס"י, שנתונה בריתך חק בשארם ^{בבשרם}. ממחצבת צורם ^{שנחצבו} מולדת שאורם ^{שאייתם} ^{לית}.
 לבית הבט ותדיח פיאורם ^{רחץ} טינופם. פבסם ^{הרבה} תבהיק אורם:
 יראה לפניך עקד מיחד ^{יצחק}. טובח וטבוך ^{שוחט} ונשחט ^{שוחט} מדברך פחד.

¹ י"א – 'מוריד הטל'

חֲנִיטִי צִאצִּאיוֹ תִלַּץ מֵאִמָּתָה וּפָחַד. זְבוּחוֹ וְדָשׁוֹנוֹ לִפְנֵיךָ יִתִּיחַד:
וְאִם הָעָוֹ אָרַח לְסִלְף־לְעֵקֶם דְּרֵכָם. הַזֵּכֶר רַחֲמֶיךָ חֶק הַרְחֵמִים מִלְחָלֶךְ לְמִידַת.
דְּרִישַׁת צֶדֶק מְלִיץ יֵאלֶף יִלְמַד. גְּנוּנִיךָ עַל יָדְךָ הַמְנוּנִים לָחוֹן בְּמַגָּנָה הַגְּנָה חֲזָקָה כְּמוֹ אֵלֶיךָ:
בְּיָדֶיךָ הָאֲבוֹת, שֶׁהֵם יְדִידֶיךָ הַגִּיגִם בֵּין דִּבּוּרֵם תְּבִין. בְּצוּרֵם לַחֲפִילָתָם תִּשְׁעֵה תַפְנָה וְחֶטָא תִלְבִּין:
חֲזַן: אֲנִי מִתְחַנֵּנִיךָ בְּלִי תְבִין אֶל תְּתִיחַס. אֲנִי שְׁמַע וְלֶחֶשׁ הֶבִין:
קָהֵל: נֶפֶשׁ נַעֲנָה תִבְשָׁר סְלִיחָה. פְּלִטָּם מַעֲמֶק שׁוֹחָה בּוֹר:
חֲזַן: מִתְקוֹמְמִינוּ יְהוּ כְּסוּחָה וְהוּ כְּסוּחָה. הַחֲיִינוּ בְּטֵל אֲמוּנָתְךָ לְשׁוֹחָה כְּדִי שִׁשׁוּחָה בְּאֲמוּנָתְךָ בּוֹר:
חֲזַן: עַד יוֹם מוֹתוֹ תִּחַפֶּה לוֹ לְתִשׁוּבָה. לְהִנְטוֹתוֹ לְתַחִיָּה:

תוכחה. ע"פ א"ב.

קָהֵל: אֲנוּשׁ מֶה יִזְכֶּה. וְצָבָא דוֹק הַשְּׁמִים לֹא זָכוּ בְּעִינֶיךָ:

בְּלָחִים צְדִיקִים אִם תִּבְעֵר הָאֵשׁ. ק"ו מֶה בְּחָצִיר יִבֵּשׁ:

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

גְּלוּי לֶךְ חֶשֶׁף כְּמוֹ אוֹר. מְשׁוּטֵט כָּל בְּעִין:

דִּירְתָּךְ בְּסִתְרָה. וְגִלּוּיּוֹת לֶךְ כָּל נִסְתָּרוֹת:

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

הֶדֶן יְחִידִי. וְהוּא דוֹן בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁיבֵנוּ מִחֲחֻלָּתוֹ:

וְעַל גּוֹי אֻמָּה וְעַל אָדָם יָחִיד יִנְטֶה קוֹ הַדִּין. וְאִין מִי יִרְשִׁיעַ אֶת הַדִּין:

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

זֹאת יָבִין יִצִּיר. וְלֹא יִתְעוּ יִצָּר. לְחֶטָא לִיּוֹצֵר:

תַּחֲלַת בּוֹרוֹ מֵאִין בָּאֵת. חֲפִירַת בְּאֵרוֹ לֹא אֵת. חֲשָׁבוֹן בּוֹרְאוֹ לִתְּנוּ דו"ח:

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

טָמֵא מִשְׁאֵרוֹ מְבִשְׂרוֹ. וּמִטָּמֵא בְּעוֹדוֹ. וּמִטָּמֵא בְּמוֹתוֹ:

יְמִי חַיִּי תַהוּ שְׁמָהּ. וְלִילוֹתָיו בְּהוּרִיק. וְעִנִּינִי הֶבֶל:

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

כְּחִלּוֹם מִהֶקֶץ נִדְמָה. בְּלָהוֹת יִבְעָתוּהוּ תְּמִיד:

לִלְיָה לֹא יִשְׁכַּב בְּשִׁלּוּהָ. יוֹמָם לֹא יָנוּחַ. עַד יֵרְדֵם בְּקֶבֶר:

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

מֶה יִתְאוּנֶנּוּ אָדָם חַי. דִּי אֲשֶׁר הוּא חַי:
נולֵד לְעֵמֶל*.

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

סוֹפוֹ ^{הרי} ^{בשיגיע} אֶל רֹאשׁוֹ מוֹכִיחַ. וְלִמָּה יִחְנִיף ^{באילו הוא} ^{צדיק} ^{הבריות:} ^{עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:}
עוֹד חוֹתְמוֹ יִדּוּ מְעִידוֹ עַל פְּעָלוֹ. וּמָה יִגְנֹב דָּעַת ^{הבריות:}

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

פּוֹעֵל צְדָקוֹת אִם יְהִי. יִלְוֶהוּ לְבֵית עוֹלָמוֹ ^{לקבר:}
צוּפָה בְּחֻכְמָה אִם יְהִי. עֲמוֹ תִתְּלוֹנֶנּוּ ^{תנוח} בְּכִלְחוֹ ^{בקבר:}

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

קָצוּר ^{נועס} בְּדָמִים וּבְמַרְמָה אִם יְהִי. חֲרוּצִים ^{חחוכים} יָמָיו:
רְצוֹנוֹ וְחִפְצוֹ בְּהִיּוֹת בְּמוֹסָר. יָנוּב בְּשִׁיבָה טוֹבָה:

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

שֵׁם טוֹב אִם יִקְנֶה בַעֲצֻמוֹתוֹ. ^{עדיף} מְשֻׁמוֹת נְעִימִים אֲשֶׁר יִקְרָא.

תַּחַת כּוֹן לָכֵן, מִיּוֹם לְדָה יוֹם מִיתָה ^{שבכבר קנה} ^{מצוות} מוֹטָב:

עד יום מותו תחכה לו לתשובה להנשותו לתחייה:

מִי כְמוֹךָ אֵב הֶרְחָמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים.
וְנֶאֱמַן אֶתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִחַיֵּה הַמֵּתִים:

הזכרת זכות יעקב. ע"פ א"ת ב"ש.

קֹהֵל: אֶתְּחַדֵּת יוֹם זֶה בְּשָׁנָה. תְּרוּפָה וְצָרִי מִרְפָּא שְׁמָתוֹ לְשׁוֹשְׁנָה ^{ישראל:}

בְּשֵׁלֶם יְרוּשָׁלַיִם בְּהִיּוֹת סֶכֶף מִקְדָּשְׁךָ בְּרֹאשׁוֹנָה. שְׁרוּתוֹ ^{עבודת} ^{היום} כִּפּוּר * פְּשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל:

גוֹלִים מִגֹּדֶף מִקְדָּשְׁךָ זְרוֹיִם מִהֲלָאָה. רֹאן תְּפִילָה מְפִיקִים לַחֲתֹל תִּלְאָה ^{לרפא} ^{צרותיהם} ^{ישראל:}

דְּכָאוֹת רֹחַ וְשֹׁבֵר נִהְלָאָה ^{ישראל} ^{הפזורים} ^{האלה:}. קָדוֹשׁ חָשֵׁב כְּזֹכְחֵי הַעֲלָאָה:

הַתָּמִם מִרְחָם יַעֲקֹב, שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב אֲהֵלִים. צוּרָתוֹ בְּכִסְאָךָ חֲקָת כְּהִלִּים כְּבוֹכִים.

וְלִדְיוֹ תַּחֲנוּן בְּעֶצֶר נִקְהָלִים. פְּאֶרְךָ מְבִיעִים וְשִׁמְךָ מְהֻלָּלִים:

זָכָר ^{חלק מ} שִׁמְךָ שֶׁתִּפְתָּ בְּשִׁמְךָ ^{ישראל:}. עֲמוּתִים ^{מחוברים} לָךְ כַּחוֹתֵם לְשׁוֹמֵם.

חֲשִׁכִּים מֵאֲנָף ^{כעס} בְּלִי לְהֶאֱשִׁימָם. סֶפֶר חַיִּים יְהִי רְשׁוּמָם:

טוֹרַח עֹון כְּבֹד מִשָּׂא. ^{מזולה} נֶעַר בְּצוּל מְחוֹת בְּהִמְסָה לַהֲמִיסוֹ.
 יִעָרֵב שֵׁיחַ עֲנִיָּה וּרְמוּסָה. ^{יותה} מְנִיחוּחֵי כָּלִיל עוֹלָה, הַקְרֵבָה בְּאֶבֶן מַעֲמָסָה בַּהֲמִ"ק:
 פְּלוּלֵת נִישׁוּאֵי אֲהָבִים מִתּוֹת ^{מִתּוֹת} אֲנָא זָכָר. פְּלִמַּת גְּעוּרִים ^{הַמְנַע} עוֹד מְלֻזָּכָר:
 חזן לָבֵן יִקְרִיד יִשְׂרָאֵל זָכוֹר תִּזְכָּר. לְמַעַן ^{מִשָּׁה} רִבִּינוּ שְׁחָלָה: ^{הַתַּחֲנוּן} וְאָמַר: 'לַעֲבָדֶיךָ זָכָר':

יְמִלֶּךָ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הִלְלוּיָהּ:
 וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵל נָא:

אין אומרים 'חי וקיים' ביום כיפור (הרוקח). וכן אין אומרים את הפיוט שלפניו: 'אתה הוא אלהינו בשמים ובארץ'.

חז"ק ^{חז"ק} אֲנָא סֶלַח נָא. פִּשְׁעַי וְעוֹן שְׂאָנָא. וְכַחֲךָ ^{לְסִלּוֹחַ} יִגְדֹּל
 נָא. קְדוֹשׁ:

חזן [ויקהל]: אֲנָא רַחוּם כִּפָּר. עֹון צָגִים ^{עוֹמְדִים} תְּהַלֵּתְךָ לְסִפָּר.
 וַיַּחֲקוּ ^{יִבְתְּבוּ} לְחַיִּים טוֹבִים בִּסְפָּר. קְדוֹשׁ:

חזן וקהל בניגון 'אדר והוד'.
 חתום "משלם בירבי קלונימוס חזקוק" ועניית הקהל ע"פ פטוקי "תהלה לדוד..."

חזן קהל ^{חזן} מוֹרָה חֲטָאִים ^{לְרִשְׁעִים} סֶלֶל ^{דֶּרֶךְ} יִשְׂרָאֵל ^{הַחֲטָאִים} לְהַתְּהַלֵּךְ. מְלַמֵּד לְהַדְרִיכִי בְּדֶרֶךְ אֱלֹהִים:
 אֲרוֹמָמְךָ אֱלֹהֵי הַמִּלֶּךָ:

שְׁחַר וְנִשְׁחַר ^{עֵרֵב} אֶיֶחָד לְהַמְלִיכָהּ. שׁוֹכֵן עַד וְאֵין פְּעֻרָּכָהּ: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכָהּ:
 לְבִי חֲדָר ^{מִמֶּהָר} עֲבוּדָתְךָ לְתַמְדָּה ^{לְהַתְּמִידָה}. לְהַעֲרִיץ קְדָשְׁתְּךָ בְּמִשְׁמַר אֶעֱמַד:
 גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד:
 אֲנָא סֶלַח נָא פִשְׁעִי וְעוֹן שְׂאָנָא וְכַחֲךָ יִגְדֹּל נָא קְדוֹשׁ:

מִי־חֲלִים לְחִסְדֶּךָ זָרַע עֲמוּסִיָּה נְשׁוּאִירָה. מִלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵם וַיִּשְׁמְחוּ חֲסִידֶיךָ:
 דוֹר לְדוֹר יִשְׂבַּח מַעֲשֶׁיךָ:
 בְּחִלּוּי־תְּפִלָּה וְצוּם גָּשִׁים לְעֲבָדֶךָ. בְּרוּאִים כִּי הֵם לְכַבּוֹדֶךָ: הָדָר כְּבוֹד הוֹדֶךָ:
 יָקָר מִלְּכוּתְךָ בְּרַעַד יֶאֱמִירוֹ ^{יִשְׂבַּח}. יַחֲוֶדְךָ בְּזָר לֹא יִמְרִי: נְעֻזּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֵאֱמָרוּ:
 אֲנָא רַחוּם כִּפָּר עוֹן צָגִים תְּהַלֵּךְ לְסִפָּר וַיּוֹחֲקוּ לַחַיִּים שׁוֹבִים בִּסְפָּר קְדוֹשׁ:

רוֹן־שֶׁל פְּגִיעוֹת תְּפִילֹת לְפָנֶיהָ יִרְבְּעוּ^{4 תפילות}. רַחֲשׁ^{לחישת} הַלּוּלָהּ בַּיּוֹם יִשְׁבְּעוּ^{7-רבבות} :

זָכַר רַב טוֹבָה יִבְעִי:

בְּקָר אֶעֱרֶךְ לָךְ חֲנוּנִי. בְּפָנוֹת עָרַב תִּמְחָה זְדוֹנִי: תִּנּוֹן וְרוּחַ יִי:

יָהּ צוֹר חַדָּק. וּנְמַשֵּׁל לְכָפֶר אֲשָׁכּוֹל. יִכְבּוֹשׁ עוֹוִיֵּינוּ עוֹוֹנוֹתֵינוּ וַיֹּאמְרוּ הַכֹּל: טוֹב יִי לְכֹל:

אנא סלח נא פשע ועון שא נא וכחך יגדל נא קדוש:

קוֹמִם הַקֶּם אוֹיֵי חֲמַדַּת קִרְיַת עֵיר מְשׁוֹשָׁה יְרוּשָׁלַיִם. קִדְּשֵׁת אֲבִנֵי גִזֵּר הַמִּקְדָּשׁ בְּנוֹסְסָהּ^{בהקמת}:

יְהוָה יִי כָל מַעֲשֶׂיהָ:

לְוִיָּהּ וְחִסְדֶּיהָ בְּנֻעַם יִזְמְרוּ. וְהַבְּהִימִים^{והבהמים שהם} לְבוּשֵׁי בְגָדֵי שָׂרָד רָקָח קִטּוֹרֶת יִתְמָרוּ^{יעשנו}:

כְּבוֹד מְלִכּוּתָהּ יֵאמְרוּ:

וְשִׁתּוּלִים בְּנוֹךְ בְּמַקְדָּשְׁךָ יִפְרִיחוּ בְּחִצְרוֹתֶיהָ^{של}. וַיִּנּוּבוּ וַיִּפְרֹחַ בְּשִׁיבָה דְּשִׁנִּים

בְּטִירוֹתֶיהָ אֶרְמִנּוֹתֶיהָ:

אנא רחום כפר עון צנים תהלתך לספר ויוחקו לחיים טובים בספר קדוש:

עַל גִּלְצָחָהּ^{גלצחות האויבים} יִנְגְּנוּ לָךְ תְּמִימִים וְשִׁלְמִים. נִשְׂאָדָּה בְּרוּמֶךְ כְּסָאָהּ בְּבֵית עוֹלָמִים^{מקדש}:

מְלִכּוּתָהּ מְלִכּוֹת כָּל עוֹלָמִים:

יַחַד בְּכַנְסָהּ^{כשתאסוף} לְשִׁכְנָהּ לִירוּשָׁלַיִם גְּאוּלִּים. יִלְבִּישׁוּהָ עִזִּי^{ישירו לך} כְּעוֹבְרֵי גְלִים^{במו העוברים ביום סוף}:

סוֹמֵךְ יִי לְכֹל הַצּוֹפִלִים:

מִבְּעֵי מַסְפְּרֵי טוֹבָה בּוֹעֵד בְּאִסְיָהּ יִתְחַבְּרוּ. כְּמוֹ מַחִים קֶרֶבְנוֹת חֲשַׁב הַחֲשָׁב אֶת הַתְּחִינָה יִדְבְּרוּ:

עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁפְּרוּ:

אנא סלח נא פשע ועון שא נא וכחך יגדל נא קדוש:

יְהוָה יִנּוּחַח לְנִחוּחַ שִׁי כְּמַחְנֶה עֲדִיָּהּ אֱלֹהִים. וַיִּשְׁלֵם בְּמִקּוֹם פָּרִים אֲרֶשׁ דִּיבּוֹר עֲדִיָּהּ^{ישראל מעיד}:

פּוֹתַח אֶת יָדָהּ:

סָלָה בְּרַחֲמֵי יִצְיָן מִחֲרָפִיו. סָלַח יִרְבֶּה לְעַם מְבָרְכֵיו: צִדִּיק יִי בְּכָל דְּרָכָיו:

תִּין תְּחִינָה יִשְׁעָהּ^{יפנה} מְגוּיִם מַעַם מְקַרְאֵי הַמְּזוּמָנִים לּוֹ. חֵן יַחַן קוֹרְאֵי מְקַרְאֵי מוֹעֲדֵיו:

קָרֹב יִי לְכֹל קוֹרְאָיו:

אנא רחום כפר עון צנים תהלתך לספר ויוחקו לחיים טובים בספר קדוש:

זֶה אֵלֵי פֶלֶא עוֹשֶׂה. יַעֲקֹתָנוּ יִרְצֶה וְשׁוֹטְנֵינוּ יַעֲסֶה יִרְצֶה: רָצוֹן יֵרָאֵו יַעֲשֶׂה:
 קוֹנֵי תְקוּהָ יִתֵּן לָלוֹ מִשְׁלִיךְ יִהְיֶינָה עֲלֵינוּ לְסוֹמְכִים. קָדוֹשׁ פִּשְׁעֵינוּ יְכַסֶּה בְּאַהֲבָיו בְּאַהֲבָתוֹ:
 שׁוֹמֵר יֵי אֵת כָּל אֲהָבָיו:
 קָבֵל צְקוֹנֵי תַחֲנִיתִי כְּבִמְכַלֵּל יִפְיֵה בְּמִוֹצִיּוֹן. קוֹלֵי תַאֲזִין וְתַצְלִיל תְּסַבֵּיעַ דְּפִי חֲטָא:
 תִּהְלֵת יֵי וְדָבָר פִּי:
 קוֹ"ת: אֲנֵא סֶלַח נָא. פִּשַׁע וְעוֹן שָׂא נָא. וְכַחַךְ יִגְדֵּל נָא. קָדוֹשׁ:

חו"ק: מֶלֶךְ שָׁכֵן עַד. לְבָדֶךָ מֶלֶךְ עַדִּי עַד. הָאֵל קָדוֹשׁ:
 חזן [וְקוֹהֵל]: מֶלֶךְ מַאֲזִין שׁוֹעָה. לְעַמּוֹ מַחֲשֵׁה מְמַהֵר. יְשׁוּעָה. נוֹרָא וְקָדוֹשׁ:

חזן בניגון 'אאפיד'. ע"פ א"ב כפול.

אֶדְרָר חוֹזֵק יָקָר כְּבוֹד אֵלֵי.	אַחֲוָה אֲרָאָה בְּאֶרֶשׁ מְלִוְלִי בְּדִיבּוֹר: הָיָה מִלֵּךְ עַד הָאֵל הַקֹּדֶשׁ:
בְּחֶךָ אֲנַעִים זָמֵר.	בְּנִיב בְּשִׁפָּה אֲבִיעַ אֲדַבֵּר אָמֵר:
גְּבוּרוֹתָיו מִי יִמְלֵל.	גְּדֻלּוֹ מִי יִפְלֵל יִשְׁעֵהוּ:
דוֹק שְׁמִים מְרוֹפֵךְ מְרַעֵד בְּגַעְרָה.	דִּרְכּוֹ סוֹפָה וְסַעְרָה:
הַנְּאֻדָּר אֲדִיר, יוֹתֵר מְקוּלוֹת מִים.	הוֹדוּ כֶּסֶה שְׁמִים:
וּסְבִיבּוֹ שְׂרָפֵי אֱלִים.	וּמִפְחָדוֹ זַעִים וְחֲלִים:
זָךְ בְּשָׁמִי מְעוֹנִים.	זַעַק קֶשֶׁב מִמֶּתַעֲנִים:
חֲשֵׁרֶת הַתְּעֻבוֹת הַנִּנְסִים סְבִיב הַקֶּבֶ"ה הִיא סֶכּוֹ. שְׁאֵפִילוֹ שֶׁמֶל מְלָאָךְ שֶׁם לֹא יִכּוֹל:	רַעֲפֵי מַחֲשֵׁה יִשְׁעֵהוּ נִרְאָה וְקוֹדֶשׁ:
טוֹב יוֹדֵעַ חוֹסִיו.	טָהוֹר מַצְדִּיק עֲמוּסִי יִשְׂרָאֵל:
יוֹשֵׁב בְּסִתֵּר עֲלִיוֹן.	יָקָר עֹז חֲבִיוֹן שֶׁמֶ מוֹחֲבָא:
כּוֹנֵן הַכִּין שִׁחַק שְׁמִים בְּתַבּוּנָה.	כָּל מַעֲשָׂהוּ בְּאִמּוּנָה:
לוֹבֵשׁ עֹז וְגִדְלָה.	לוֹ נְאוּהָ תִּהְלָה:
מוֹשֵׁל עוֹלָם בְּגְבוּרָה.	מוֹחָה פִּשְׁעֵי בְּרָהּ יִשְׂרָאֵל הַנִּקְיִים:
נְאֻר מְאִיר וְאֲדִיר בְּהַדְרוֹ.	נוֹשֵׂא עוֹן עֲדָרוֹ יִשְׂרָאֵל:
סוֹכֵת מְקַשֵּׁב שִׁיחוֹת עֲרֻבוֹת.	סָלוֹ שְׁבַחוֹ לְרוֹכֵב בְּעֲרֻבוֹת בְּשִׁמְשֵׁם:
עָף עַל כְּרוּבוֹ מְלָאָכּוֹ.	עוֹנָה לְעַם קְרוּבוֹ:

פֹּקֶד מִפְקֵד	צְבָאוֹת גְּדוּדָיו.	פֹּדֶה נַפְשׁ עֲבָדָיו:	בֶּן־שֹׁכֵן עַד יִבְדֹּד בְּיָד עַד הָאֵל הָרִשׁ.
	צִדְקוֹ עֲלִיּוֹנִים מְגִידִים.	צָבָא תַּחְתּוֹנִים מוֹדִים:	בֶּן־מֵאֵין שְׁמִיעָה לְעַמִּי מִחֵישׁ יִשְׁמַע נִרְאָ וְקָדִישׁ.
	קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת.	קְנוּיֵי מְשִׁיג מְחִלּוֹת:	בֶּן־שֹׁכֵן עַד יִבְדֹּד בְּיָד עַד הָאֵל הָרִשׁ.
	רָם וְנִשָּׂא וְגָאָה.	רוֹאֶה גַם אֶת הָאֵשׁ הָעֹלֶב:	בֶּן־מֵאֵין שְׁמִיעָה לְעַמִּי מִחֵישׁ יִשְׁמַע נִרְאָ וְקָדִישׁ.
	שׁוֹכֵן בְּרוּם עֲלִיּוֹת.	שְׁלִיט בְּדוֹד מְקוֹם תַּחְתּוֹת:	בֶּן־שֹׁכֵן עַד יִבְדֹּד בְּיָד עַד הָאֵל הָרִשׁ.
קו"ח: תוֹמָד וְרוּעוֹת שְׁמַחֲדִיקִים אֶת הָעוֹלָם.	תַּקִּיף וּמְכַל נְעָלָם:		בֶּן־מֵאֵין שְׁמִיעָה לְעַמִּי מִחֵישׁ יִשְׁמַע נִרְאָ וְקָדִישׁ.

חזן: וּבִכֵּן וְאַתָּה הַיְדוּעַ כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

חזן וקהל בניגון 'אדר והוד' (דברי קהלת)
ע"פ א"ת ב"ש.

קהל

חזן

אָנָּה אֱלֹהִים חַיִּים. תִּכְתֹּב דְּבָקֶיךָ הַדְּבָקִים בְּךָ לְחַיִּים.

כִּי עָמַד מְקוֹר חַיִּים: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

בָּעֵת רָצוֹן תַּעֲנֶה תַּחֲנֹתִי. שְׁמַעָה יִי צִדְקָה הַקְּשִׁיבָה רְנָתִי.

אֵל תַּעֲלֶם אֲזַנְךָ לְרוּחֹתִי לְשׁוֹעֲתִי. וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

גְּעִית קוֹרְאֶיךָ בְּתַפְלַת שְׁחַר. רִצָּה וְהִלְבֵּן אָדָם הַחֲסָא כַּצָּחַר כְּשֶׁלָּה.

אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵל תֹּאחֲרִי: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

דִּלְתִּי אֵיפֶ"שׁ מִתְמַצוֹת, בְּכָל־אֶתְּ: וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. קוֹיָךְ בֶּל תִּרְשִׁיעַ.

מְדַבֵּר בְּצִדְקָה רַב לְהוֹשִׁיעַ: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

הַצְּפוּפִים יָחַד לְעֲבָדְךָ. צְבָאוֹת צֹאן יִדְךָ.

הִרְאֵנוּ יִי חֲסִדְךָ: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

וּמִרְבִּים תַּחֲנוּ תַּחֲנוּ וְעֲתָרָה וְתַפִּילָה עֲתִירָה. פִּלְל תַּפִּילָה לְחֻשְׁנוּ הָעֲתָרָה הַעֲנָה.

אֶתָּה אֵל מְסֻתָּר: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

נִעְקָנוּ שְׁעָה פְנָה אוֹתָנוּ לְצִדְקָה. עֲרָךְ עֲרִיכָת שׁוֹעֲנוּ צַעֲקָנוּ כְּתָמוּר עֲשׂוֹן דִּקְהָ מִן

הַדִּקְהָ קִטְוֹרָת. לָךְ יִי הַצִּדְקָה: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

חֲטָאנוּ בְּאִזּוֹב וְטִהַרְנוּ. סְמַכְנוּ סִתְרָנוּ וְשִׁבְרָנוּ תַּקְוֹתָנוּ.

אֲנַחְנוּ הַחֲמֵר וְאַתָּה יוֹצֵרָנוּ: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

טָהוֹר קָשָׁב חֲנוּנִי. נִקְנִי מִכֶּתֶם עֲוֹנִי.

מִקְנֶה יִשְׂרָאֵל יי: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

יְהִימוּ מַעֲיָד עֲלֵינוּ. מַהֲרֵ רַחֲמֶיךָ יְקָדְמוֹנוּ.

וְאַתָּה יי אָבִינוּ: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

קו"ח: כְּרָחוּם תִּכְפֹּר עֲוֹן. לְכָל תַּשָּׂא עֲוֹן.

וְאַל לָעֵד תִּזְכֹּר עֲוֹן: וְאַתָּה כְּרָחוּם סֶלַח לָנוּ:

אין אומרים כאן הפיוט 'היום יכתב', 'איומה בחר'.

חזן: **וּבְכֹן אֵד חֲנוּן אַתָּה וְרָחוּם לְכָל פֶּעַל** ^{לכל נברא}:

מיוסד ע"פ א"ב, ומלת אך הוא לאמת הדבור:

קהל

חזן

אֵד בְּאֵמֶת אֲתִים בָּחִין בַּחֲיִנָּה לְפָנֶיךָ. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד בּוֹטְחִים בְּחֶסֶדְךָ אֲמוּנָיִךָ. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד גּוֹעִים וְעֹקֵים וּמְרַגְשִׁים מֵרֵעֵי שֵׁם אֶת מְקוֹם שְׁכֻנָּתְךָ. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

קֹהֵל אֵד דִּלּוֹ נִשְׁאֹר עֵינֵיהֶם לְמַעֲוָנָךָ. חֲנוּן וְרָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד חֲנוּן אַתָּה וְרָחוּם לְכָל פֶּעַל

אֵד הוֹגִים מַצְצִפִּים לַעֲנֹת עֲנִיָּיִךָ עֲבוּדָתְךָ. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד וְעוֹדִים מִתְאַסְּפִים בְּנִצּוֹת לְנִגְנָךָ. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד זוֹעֵקִים יַחַד הַמּוֹנִיָּךְ. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

קֹהֵל אֵד חוֹכִים מַחֲכִים יְשׁוּעוֹת חֶסֶדְךָ חֲזָקָה. חֲנוּן וְרָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד חֲנוּן אַתָּה וְרָחוּם לְכָל פֶּעַל

אֵד טְבוּלִים בְּטָהֳרָה ^{במקווה טהורה} לְחַנּוּנְךָ ^{להתחנן}. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד יוֹדוּ לְשִׁמְךָ בְּנִיָּךְ. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד כֹּפֵר לַעֲמֶךָ מֵאֲמִינָיִךְ. כִּי אַתָּה רָחוּם לְכָל פֶּעַל:

קֹהֵל אֵד לֹא לָנוּ כִּי אִם לְמַעֲנֶךָ. חֲנוּן וְרָחוּם לְכָל פֶּעַל:

אֵד חֲנוּן אַתָּה וְרָחוּם לְכָל פֶּעַל

אך **מִגֵּר מִתְקוֹמְמִי** ^{שונאי} **צְפוּנִיךָ** ^{עמך}. כי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֶּעַל:
 אך **נִשְׂא זָרַע בְּחוּנִיךָ** ^{האבות שבחנת}. כי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֶּעַל:
 אך **סְלִיחָה תִּרְבֶּה לְמַתְעַנֶּיךָ**. כי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֶּעַל:
 קהל אך **עֲנֵם מְשֻׁמִּי מְעוֹנֶךָ**. חַנוּן וְרַחוּם לְכָל פֶּעַל:

אך חנון אתה ורחום לכל פעל

אך **פָּצַם** ^{הצילים} **מִהַמֵּית שְׁאוֹנֶךָ** ^{קול רעשך}. כי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֶּעַל:
 אך **צִדֵּק גּוֹי נְבוֹנִיךָ**. כי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֶּעַל:
 אך **קוֹמֵם עַמְּךָ** ^{שְׁקִינִתָּם מִקֶּדֶם} **קִנִּיךָ**. כי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֶּעַל:
 אך **רוֹמֵם תֵּל חוּרְבֹן אֶרְמוֹנֶךָ**. כי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֶּעַל:
 אך **שְׂעֵדָה פְּנֵה, אֵל לַחַשׁ מִתְחַנֵּנֶיךָ**. כי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֶּעַל:
 קהל אך **תִּמְכֵּם וְחִשְׁכֵּם** ^{הצילים} **מִחֲרוֹנֶךָ**. חַנוּן וְרַחוּם לְכָל פֶּעַל:

אך חנון אתה ורחום לכל פעל:

חזן: וּבְכֵן אָמְרוּ לֵאלֹהִים מַה נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ:

ע"פ א"ב.

קהל

חזן

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: אֶרְךְ אִפְּיִם וּגְדֹל כֹּחַ. מְכִין הָרִים בְּכַח.
 חֲכָם יָלֵב וְאִמִּיץ כֹּחַ. נוֹתֵן לִיעָף כֹּחַ.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: בּוֹנֵה בְשָׂמִים מַעֲלוֹתַיִי בְּנֵינִי. מְשַׁקֶּה הָרִים מַעֲלוֹתַיִי ^{מעניו}.
 זָכַר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתַיִי. וְלוֹ נִתְּכָנוּ ^{האדם} ^{גל מעשי} ^{עלילותיו}.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה הַמְּקָרָה בְּמִים ^{בחור} ^{תקרה} ^{את} ^{עליותיו}:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: גָּאֵה וּגְבוּהַ בְּשָׂמִי מַעֲלָה. עוֹטֶה ^{עוטרף} ^{אור} כְּשִׁמְלָה.
 לוֹ הַגְּבוּרָה וְהַגְּדֹלָה. וְהָעֵז וְהַמְּשָׁלָה.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה וּמְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: דָּגוּל מִקֶּרֶן מַחְנוֹת מִלֵּאבִי-קֹדֶשׁ. וְנֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ.
 דָּרְכוּ בְּקֹדֶשׁ. וּמִשְׁתַּחֲוִים לוֹ בְּהִדְרַת קֹדֶשׁ.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה הַלִּיכּוֹת אֵלַי מִלְכִּי בְּקֹדֶשׁ:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: הוֹדוּ כֶּסֶף שָׁמַיִם. רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם.
 יִרְעֵם מִשְׁמַיִם. לְקוֹל תַּתּוֹ הַמּוֹן מַיִם בְּשָׁמַיִם.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה הַנוֹטָה כְּדֹק בִּירֵעָה שָׁמַיִם:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: וְכָל מִדָּה בְּשִׁלִּישׁ מִידָה עֶפֶר הָאָרֶץ. יָדוּ יִסְדֶּה אֶרֶץ.
 וַיִּמְיֵנוּ טַפְחָה שְׁמֵי עֶרֶץ הַחֲזָקִים. וְהַעֲמִידֵם בְּלִי פָרִץ פִּירְצָה
 לָכֵן יִתְגַּאֵה הַיּוֹשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ אֶת הָאָרֶץ שְׁמַיִם שְׁמוֹסֻבִּיִּים:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: זָהָר כֶּסֶּאֱו שְׁבִיבִי אֵשׁ. מִשְׁרָתִי לֹהֲטִי אֵשׁ.
 נִגְהָ לְאֵשׁ וּמִבְּרִיק הָאֵשׁ. לְפָנָיו נִמְשָׁכִים נִהְרִי אֵשׁ.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: חֵי עוֹלָמִים. צָר יִצֵּר בֵּיתָה בְּאוֹתִיּוֹת יִיָּהּ עוֹלָמִים עוֹלָמִים.
 אֵינָהּ בֵּית עוֹלָמִים מִקֹּדֶשׁ. מָכּוֹן לְשִׁבְתָּהּ עוֹלָמִים נִצָּח.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה עֲתִיק יוֹמִין הַקִּבְיָה:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: טָהוֹר עֵינַיִם. סְבִיבוֹתָיו חֲשֵׁרֶת הַתְּקַשְׁרוֹת מַיִם.
 עֲבִי שֶׁחֶק חֲשֵׁכֶת מַיִם. טוֹעֲנֵי מְרַכְּבָתוֹ גְּבוּתָם מְלֹאוֹת עֵינַיִם.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה מִצּוֹת יִי בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: יוֹדֵעַ מַה בְּסִתְרֵי חֹשֶׁךְ. לֹא יַחֲשִׁיךְ מִנּוֹ כָּל חֹשֶׁךְ.
 קִץ שֵׁם לְחֹשֶׁךְ הַיּוֹם בְּשִׁמְאִיר. הוֹפֵךְ לְבָקָר צִלְמוֹת וְחֹשֶׁךְ.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ:

אָמְרוּ לֵאלֹהִים: כּוֹנֵן כֶּסֶּאֱו לְמִשְׁפָּט. מָכּוֹן כֶּסֶּאֱו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט.
 אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט. תֹּאחֲזוּ יָדוֹ בַּמִּשְׁפָּט.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה וַיִּגְבֶּה יִי צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: לֹא יֵאָתֶה מִתַּיִמָּה מְלוּכָה. וְאִיךָ שׁוֹכֵן עַד שׁוֹכֵן דְּוֹקָא ^{בכ"ו הוא} וְאֵת עִם דְּכָא ^{המדוכאים}.
 מְשִׁיב אָנוּשׁ עַד דְּכָא ^{דכדור} הַנֶּפֶשׁ. וְאוֹמֵר שׁוּבוּ בְּרוּחַ נְמוּכָה.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה כִּי לִי הַמְּלוּכָה:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: מוֹשֵׁל בְּגְבוּרָתוֹ עוֹלָם. הַכֹּל צָפוּי וְלֹא נֶעְלָם.
 זֶה שְׁמוֹ לְעוֹלָם. חֶסֶדוֹ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה בְּרוּחַ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: נוֹצֵר חֶסֶד לְאֶלֶף דּוֹר. לוֹחֵם קָמְיוֹ מְדוֹר דּוֹר.
 מְקִיִּים סִכַּת מְשִׁיחוֹ לְגִדְרָה. הָאוֹר חוֹנֶה עִמּוֹ בְּמִדּוֹר.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה זֶה וְזָכְרוּ לְדוֹר דּוֹר:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: סוֹבֵל ^{נושא} אֶת הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. שׁוֹמֵעַ אֶל אֲבִיּוֹנִים.
 מֵאֲזִין שִׁיחַ חֲנוּנִים. מְקַשֵּׁב שְׁוֹעָה ^{שועה} רְנָנִים.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: עֲזוּזוֹ וְגִבּוֹר אִישׁ מְלַחֲמָה. נוֹקֵם לְצָרָיו וּבָעַל חֲמָה.
 מְכַרִּית קָמְיוֹ בְּמַהוּמָה. נוֹהֵם עֲלֵיהֶם בְּנִהימָה.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה יי אִישׁ מְלַחֲמָה:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: פֹּעֵל וְעֹשֶׂה הַכֹּל. בִּידּוֹ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכֹל.
 אֵלָיו יִשְׁבְּרוּ עֵינָיו כֹּל. וְעֵינָיו מְשׁוּטָטוֹת בְּכֹל.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה עֲלִיוֹן עַל כֹּל:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: צַדִּיק בְּכֹל דְּרָכָיו. יֵשֶׁר מִצִּיץ מִחֲרָכָיו.
 חָפִץ בְּעַם מִמְּלִיכָיו. יִירָשׁוּ אֶרֶץ מִבְּרָכָיו.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה בָּרַכוּ יי כָּל מְלָאכָיו:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: קוֹרָא הַדּוֹרוֹת מִרָאשׁ. מַגִּיד אַחֲרִית מִרָאשׁ.
 בָּחַר בָּאֵם דְּלֵת רָאשׁ. עֲזוּ יוֹם יוֹם לְדָרוֹשׁ.
 לָכֵן יִתְגַּאֵה הַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרָאשׁ:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: רָם וְנִשָּׂא שׁוֹכֵן עַד. בְּטָחוּ בּוֹ עַדִּי עַד.
כְּבוֹדוֹ בְּסוֹד קְדוּשִׁים וְעַד. וּלְעַם קְדוּשׁוֹ נֹעַד.
לָכֵן יִתְגַּאֲהַם הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וְתִרְעַד:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: שְׁבִילוֹ בְּמִים רַבִּים. שָׁמַיִם מְרַעִיף רַבִּיבִים^{גשמים}.
שָׁמוֹ מִיַּחֲדִים שָׁחַר וְעָרְבִים. בְּשַׁעַר בֵּית רַבִּים^{בפרסום}.
לָכֵן יִתְגַּאֲהַם יְיָ צְבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוֹבִים:

אָמְרוּ לַאלֹהִים: קוֹחַ תְּהַלֵּתוֹ מִלְּאָה הָאָרֶץ. מַעֲבִיר כְּלִיּוֹן וְחֶרֶץ.
מְשִׁיב אֶף וְחֶרֶן וְקֶרֶץ^{כריתה}. שְׁוַע מַחֲנִנִי יֶרֶץ^{ירצה}.
לָכֵן יִתְגַּאֲהַם יְהוָה אֱדוֹנֵינוּ מֶה־אֲדִיר שְׁמֹךְ בְּכָל־הָאָרֶץ:

חזן: וּבָכֵן מַה נִּזְרָא מַעֲשִׂיךְ:

ע"פ א"ב. הערכת גבורת הקב"ה אל מול פחיתות מעשה אנוש (וכל חרודי 'מעשה אנוש' דולגו לפי מנהג אשכנז).
חזן
מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: אֵין מִי בְּשַׁחַק יַעֲרֹךְ יִשׁוּוֹה לּוֹ. בְּבִנְיַי אֱלִים מַלְאכִים^{מלאכים} יִדְמָה לּוֹ.
גְּבוּהִים^{שמים} עֲלָה קִידֵשׁ לְמוֹשֵׁב לּוֹ. דְּרִי גֵיא^{יושבי הארץ} כְּחֻגְבִּים לְמוֹלוֹ.
לָכֵן יִתְגַּאֲהַם הַצּוֹר תָּמִים פְּעֻלוֹ:

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: הַמַּשֵּׁל וְפָחַד עַמּוֹ. וְהִרְבֵּה פְדוּת עַמּוֹ.
זַעַק וְלַחַשׁ עַמּוֹ. תַּשׁ^{תרגיש} וּמַאֲזִין מִמְרוֹמוֹ.
לָכֵן יִתְגַּאֲהַם יְיָ צְבָאוֹת שָׁמוֹ:

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: טָרַף^{אוכל} נָתַן לִירָאִי. יוֹבִילוֹ שִׁי לְמוֹרָאִי^{מקדשו}.
כְּתִי גְדוּדֵי צְבָאִי. לֹא יִשְׁוֹרוּ^{יראו} כְּבוֹד מְרָאִי.
לָכֵן יִתְגַּאֲהַם הַנֶּה עֵין יְיָ אֵל יִרְאִי:

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: מִלְּאָכֵיו עוֹשֶׂה רוּחוֹת. נִקְדָּשׁ בְּשִׁירוֹת *וְתִשְׁבְּחוֹת.
סוֹכֶת^{שומע} שְׁפִיכוֹת שִׁיחוֹת. עוֹנֶה וּמַעֲמִיד רוּחוֹת.
לָכֵן יִתְגַּאֲהַם אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת:

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: פִּוְדָה מִשְׁחַת עֲמוּסָיו. צוּר יוֹדֵעַ חוֹסָיו.
קָדוֹשׁ מִפְּלִיא נָסִיו. רַחוּם לְמַרְצֵיו וּמַכְעִיסָיו.
לִכֹּן יִתְגַּאֲה וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:

גם כאן אין אומרים את החרוז 'מעשה אנוש' המופיע במחזורי פולין.

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: קו"ח: שׁוֹמֵעַ שְׁוֹעוֹת. שׁוֹעָה פִּוְדָה אֵל: עֶרְךָ: שׁוֹעוֹת שׁוֹעָה.
תּוֹרוֹתָיו מְשַׁעֲשְׂעוֹת. ב-תַּכְסִּיסוֹ מְלַחֲמָתוֹ, הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכּוֹבֵעַ יְשׁוּעוֹת.
לִכֹּן יִתְגַּאֲה הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשְׁעוֹת:

חזן: וּבִכֹּן לְנוֹרָא עֲלֵיהֶם בְּאִמָּה יַעֲרִיצוּ:

למרות קדושת ורוממות המלאכים, הקב"ה מעדיף לקבל שבח מישראל.
ע"פ א"ב.

קהל

חזן

אֲשֶׁר אָמַץ תְּהִלָּתְךָ: בְּאֵילֵי חֲזָקִי שָׁחַק. בְּבִרְקֵי נִגְהָ.
בְּגִדְדֵי גִבְהָ. בְּדַמוּמֵי דָקָה קוֹל הַשְׂכִּינָה. וְקִדְשָׁתְךָ בְּפִיהֶם:
וְרִצִּיתָ שְׂבַח: מִחֻמֵּי בְּרָגֶשׁ בְּרַעֲשׁ. וְעוֹרְכֵי שְׁוֹעַ.
זוֹעֲקֵי תַחֲנֻנָּה. חוֹכֵי חֲנִינָה. וְהֵיא כְבוֹדְךָ:
אֲשֶׁר אָמַץ תְּהִלָּתְךָ: בְּטַפְסָרֵי מַלְאכֵי טָהָר. בְּיִדְדוֹן יִדְדוֹן מַדְדִּים.
בְּכְרוּבֵי כְבוֹד. בְּלִגְיוֹנֵי לֶהָב לַהֲבָה. וְקִדְשָׁתְךָ בְּפִיהֶם:
וְרִצִּיתָ שְׂבַח: מִמַּעֲוִיטֵי יָמִים. נְשׁוּיֵי שׁוֹכְחֵי טוֹבָה.
שְׁבִעֵי רָגֹז. עֲגוּמֵי נֶפֶשׁ. וְהֵיא כְבוֹדְךָ:
אֲשֶׁר אָמַץ תְּהִלָּתְךָ: בְּפִלְאֵי נְעִלְמֵי שְׁמוֹת. בְּצַבָּאָת עִירִין עִירִים תַּמִּיד.
בְּקִדְוֵי קָדֶם. בְּרֶכֶב רַבָּתִים. וְקִדְשָׁתְךָ בְּפִיהֶם:
וְרִצִּיתָ שְׂבַח: קו"ח: מְשׁוֹקְדֵי דְלָתוֹת בִּיהַמ"ד. שׁוֹפְכֵי שִׁית.
תּוֹבְעֵי סְלִיחָה. תְּאֵבֵי כִפָּרָה. וְהֵיא כְבוֹדְךָ:

חזן: ובכן תנו עז לאלהים על ישראל גאֹתוֹ:

הקב"ה משתבח בישראל (בהמשך לפיוט הקודם).
ע"פ א"ב.

חזן	קהל
על ישראל אמונתו.	על ישראל ברכתו.
על ישראל גאֹתוֹ.	על ישראל דברתו דיבורו.
על ישראל הדרתו.	על ישראל ועידתו התנועותו.
על ישראל זכירתו.	על ישראל חמלתו.
על ישראל טהרתו.	על ישראל ישרתו יושרו.
על ישראל פנתו ביסוסו.	על ישראל נקרא שמים ללאמתו.
על ישראל מלכותו.	על ישראל נעמתו.
על ישראל סגלתו.	על ישראל עדתו.
על ישראל פעלתו.	על ישראל צדקתו.
על ישראל קדשתו.	על ישראל רוממותו: קו"ח:
על ישראל שכינתו.	על ישראל תפארתו:

חזן: ובכן ועזו בפשוקים:

ע"פ א"ב.

אפסי קצות ארץ בדברו הקים.	ביראה לעבדו מתלהקים מתאספים.
גולה מגלה מני חשך דברים עמקים.	דבר עבדו מקים.
החוצב להבות וברקים.	ותבל מאירים ומבהיקים.
זוכר ברית מצוקים האבות.	חסדו גדול מעל למוצקים השמים.
טוב ומעזו לאליו דבוקים.	יחיו כל בו דבקים.
פי מרוחו הרים מתפרקים.	לא יכילו זעמו צורים וצוקים.
מפחדו יתבקעו עמקים.	נמוגים וכדונג נמקים.
סופה וסערה דרכו נאבקים באבק.	ענן מדרדו רגליו פאבקים.
פדות שלח לעם לו חשוקים רצויים.	צוה לעולם בריתו לנשוקים האהובים.
קנויים לו ובימינו נחבקים.	רצים ואחריו נדבקים. קו"ח:
שועם שומע ממעמקים.	תפארת עז לשושנת העמקים:

חזן: **וּבָכָן יִי מִי כָמוֹד:**

ע"פ א"ב.

מִי כָמוֹד אֲדִיר בְּמְרוֹמִים.	מִי כָמוֹד בּוֹרָא כֶּסֶם וְהַדּוֹמִים:
מִי כָמוֹד גָּבוֹר וּמוֹשִׁיעַ.	מִי כָמוֹד דּוֹכֵר בְּצַדִּיקָה וְרַב לְהוֹשִׁיעַ:
מִי כָמוֹד הוֹד וְהָדָר לּוֹבֵשׁ.	מִי כָמוֹד וְחֶטָּא וְעוֹן כּוֹבֵשׁ:
מִי כָמוֹד זָךְ בְּעֶלְיוֹנִים.	מִי כָמוֹד חֲסִין וְחֶזֶק בְּאַלְפֵי שְׂנְאָנִים מְלָאכִים:
מִי כָמוֹד טוֹב וּמְטִיב.	מִי כָמוֹד יִשְׂרָיִם לְהִיטִיב:
מִי כָמוֹד פּוֹנֵס כְּנֹד מִי הַיָּם.	מִי כָמוֹד לְהַשִּׁיב מִמְצֻלֹת יָם:
מִי כָמוֹד מְדַד בְּשַׁעְלוֹ בַּצֵּדוֹ מַיִם.	מִי כָמוֹד נֶאֱדָר מִקְּדוֹת מַיִם:
מִי כָמוֹד שָׁם עֲבִים רְכוּבוֹ.	מִי כָמוֹד עוֹזֵר וְיֹדֵעַ חוֹסֵי בּוֹ:
מִי כָמוֹד פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת.	מִי כָמוֹד צוֹעֲקִיו לְהַשְׁעוֹת לְהוֹשִׁיעַ:
מִי כָמוֹד קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ. קו"ח:	מִי כָמוֹד רוֹצֵה בְּעַמּוֹ:
מִי כָמוֹד שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד.	מִי כָמוֹד תָּמַן אֱמֶת לִיעֶלֶב וּלְאַבְרָהָם חֲסֵד:

חזן: **וּבָכָן אֵין-כָּמוֹד בְּאַלְהֵים אֲדָנִי וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ:**

ע"פ א"ב. חרוז אחד על המלאכים והשני על ישראל.

חזן

קהל

אֵין כָּמוֹד בְּאֲדִירֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּבְרוּרֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּגִדְדֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּדָרֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּהַמּוֹנֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּנוֹעֲדֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּזָכִי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּחִילֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּטְהוּרֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּיִקְרֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּכְרוּבֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּלִיּוֹנֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּמִלֻּאכֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּנִגְדֵי חֲשׁוּבֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּשִׁרְפֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּעֲרִיצֵי חֲדָקֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּפִלְאֵי נַעֲלָמֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּצַבָּאוֹת מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּקָדוֹשֵׁי מַעְלָה. קו"ח:	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּרִזּוֹנֵי מַטָּה:
אֵין כָּמוֹד בְּשִׁנְאָנֵי מַעְלָה.	וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָהּ בְּתִקְיֵי מַטָּה:

השבת הזה הוא שיר המלאכים, ויש לאמרו בנגון ובנעימה ובכריעה ובכפיפת ראש ובהשתחויה (מהרי"ל)

חזן: וּבִכְּוֹן נֶאֱדָרָךְ חַי הָעוֹלָמִים:

ע"פ א"ב כפול.

חזן: הָאֲדָרָתְךָ ^{הכח} וְהָאֱמוּנָה	לְחַי עוֹלָמִים: הַבִּינָה וְהַבְּרָכָה	לְחַי עוֹלָמִים:
הַגָּאוּה וְהַגְּדֻלָּה	לְחַי עוֹלָמִים: הַדְּעָה וְהַדְּבוּר	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהוֹד וְהַהֲדָר	לְחַי עוֹלָמִים: הַנְּעֻדָּה ^{התועדות המלאכים} וְהַנְּתִיקוּת ^{הנאמנות}	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהוֹד ^{נקיות} וְהַהֲרָה	לְחַי עוֹלָמִים: הַחֵיל וְהַחֲסוֹן ^{כח}	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהֲסָרָה ^{הסדר} וְהַהֲרָה	לְחַי עוֹלָמִים: הַיְחֻד וְהַיְרָאָה	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהֲפָתָר וְהַהֲכָבוֹד	לְחַי עוֹלָמִים: הַהֲלָקָה ^{חכמת הלב} וְהַהֲלָבוֹב ^{תורה}	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהֲמָלוּכָה וְהַהֲמָשְׁלָה	לְחַי עוֹלָמִים: הַהֲנִי וְהַהֲנִצָּח	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהֲשָׁגָה ^{הגדולה} וְהַהֲשָׁגָה ^{רוממות}	לְחַי עוֹלָמִים: הַהֲעֹז וְהַהֲעֲנוּה	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהֲפָדוּת וְהַהֲפָאָר	לְחַי עוֹלָמִים: הַהֲצָבָה ^{רצון} וְהַהֲצָדָק	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהֲקָרִיבָה וְהַהֲקָדְשָׁה	לְחַי עוֹלָמִים: הַהֲרוֹן וְהַהֲרוֹמָמוֹת	לְחַי עוֹלָמִים:
הַהֲשִׁיר וְהַהֲשִׁיב	לְחַי עוֹלָמִים: הַהֲהִלָּה וְהַהֲפָאָרָה	לְחַי עוֹלָמִים:

חזן: וּבִכְּוֹן נֶאֱמִירָךְ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵימָה:

ע"פ א"ב כפול.

נֶאֱמִירָךְ בְּאֵימָה.	נִבְרָכָךְ בְּבִינָה:
נִגְדָלָךְ בְּגִדְלָה.	נִדְרָשָׁךְ בְּדַעָה:
נִהְדָרָךְ בְּהוֹדָה.	נִוָּדָךְ בְּוַעֲדָה:
נִזְכָּרָךְ בְּזִמְרָה.	נִחְסָנָךְ ^{נספר} בְּחִילָה ^{בפחד} :
נִטְעִימָךְ ^{דברי שבת} בְּטִהָרָה.	נִיחָדָךְ בְּיְרָאָה:
נִכְבָּדָךְ בְּכְרִיעָה.	נִלְבָּבָךְ ^{נחבבך} בְּלִמְדָה:
נִמְלִיכָךְ בְּמָלוּכָה.	נִנְצָחָךְ ^{נספר} בְּנַעֲמָה:
נִשְׁגָבָךְ ^{נרוממך} בְּשִׁרָה.	נִעֲרִיצָךְ בְּעֲנוּה:
נִפְאָרָךְ בְּפָצִיחָה.	נִצְלָצָלָךְ בְּצַהֲלָה:
נִקְדִישָׁךְ בְּקִרְיָה.	נִקְוָה ^{קו"ח} בְּרִוְמָמָה בְּרִנָּה:
נִשְׁוָרָךְ בְּשִׁכְחָה.	נִתְמִידָךְ ^{נאמר} בְּתִהָלָה:

חזן: ובִּכְנֹן רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוֹו לַהֲדָם רַגְלָיו ^{שרפרף} קְדוֹשׁ הוּא: ^(מקדש)
ע"פ א"ב.

רוֹמְמוּ אֶל מֶלֶךְ נַאֲמֵן.	קְדוֹשׁ הוּא בָּרוּךְ בְּכָל זְמַן:
רוֹמְמוּ גּוֹמֵל חֲסָדִים.	קְדוֹשׁ הוּא דְּתוֹתִי דוֹדִים ^{אֲהוּבִים} :
רוֹמְמוּ הַנִּקְדָּשׁ בַּצִּדְקָה.	קְדוֹשׁ הוּא וּמֵאֲזִין צִעָקָה:
רוֹמְמוּ יִצְרָת ^{ברא} בִּדְרֹת ^{שָׁמַיִם} שְׁחָקִים.	קְדוֹשׁ הוּא חָכֹן מִמִּתְקִים:
רוֹמְמוּ טוֹב לְכָל.	קְדוֹשׁ הוּא יוֹדֵעַ הַכָּל:
רוֹמְמוּ כְּבוֹד אוֹמֵר כָּלֹו בְּהִיכָלוֹ.	קְדוֹשׁ הוּא לְהַקְדִּישׁוֹ וּלְעֹלוֹ:
רוֹמְמוּ מוֹנֶה מִסֵּפֶר לְכּוֹכְבִּים.	קְדוֹשׁ הוּא נֹצֵב בַּעֲדַת כְּרוּבִים:
רוֹמְמוּ סוֹבֵל ^{נושא} בְּזָרוּעוֹ עוֹלָם.	קְדוֹשׁ הוּא עֲזוּז וּמַכָּל נַעֲלָם:
רוֹמְמוּ פּוֹדֶה וְחוֹנֵן יְדִידִים ^{אֲהוּבִים} .	קְדוֹשׁ הוּא צִדְקָתוֹ שְׁמִים מְגִידִים:
רוֹמְמוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו.	קו"ח: קְדוֹשׁ הוּא רוֹצֶה יִרְאָיו:
רוֹמְמוּ שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת.	קְדוֹשׁ הוּא תַּפְאֲרָתוֹ ^{נִמְסֵרָת} בְּמִקְהֵלוֹת:

חזן: ובִּכְנֹן רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוֹו לְהַר קְדִישׁוֹ כִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:
ע"פ א"ב.

רוֹמְמוּ אֲדִיר וְנוֹרָא.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא בְּרוּחוֹ שְׁמִים שְׁפָרָה ^{פרשם באוהל} :
רוֹמְמוּ גִדְּלָתוֹ בְּקֵהֶל יִשְׂרָאֵל.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא דּוֹבֵר צִדְקוֹת מִגִּיד מִיִּשְׂרָאֵל:
רוֹמְמוּ הַנֶּעֱרָץ בְּקִדְשָׁהּ.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא וְהַלּוֹכֹ בְּקִדְשָׁהּ:
רוֹמְמוּ זֹכֵר בְּרִית אֲבוֹת.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא חוֹצֵב לְהַבּוֹת:
רוֹמְמוּ טָהוֹר שׁוֹלֵחַ בְּרָקִים.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא יוֹסֵד אֲרָקִים ^{אֲרָצוֹת} :
רוֹמְמוּ כְּסֹא הַכִּין בְּשִׁמִּי רוֹמָהּ.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא לוֹכֵד חֲכָמִים ^{להרע} בַּעֲרָמָה:
רוֹמְמוּ מוֹחָה כְּעַב פְּשָׁעִים.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא נוֹתֵן יָד לַפּוֹשְׁעִים:
רוֹמְמוּ שֹׁגֵיא ^{גדול} שְׁנֵי לֵאֵין חֶקֶר.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא עֲשֵׂתוֹנוֹת מַחֲשָׁבוֹת חוֹקֵר:
רוֹמְמוּ פּוֹדֶה נַפְשׁ עֲבָדָיו.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא צִדִּיק קֹשֵׁט ^{אמת} מִעֲבָדָיו ^(מעשיו) :
רוֹמְמוּ קוֹנֶה שְׁמִים וְאֶרֶץ.	קו"ח: כִּי קְדוֹשׁ הוּא רֵם הַמְּבִיט לַקְּצוֹת הָאָרֶץ:
רוֹמְמוּ שׁוֹכֵן עַד וְקְדוֹשׁ שְׁמוֹ.	כִּי קְדוֹשׁ הוּא תַּהֲלָתוֹ כְּשִׁמוֹ:

תנ: ובכן פי אתה אל אמונה:

ע"פ א"ב.

המלאכים הם בעולמות העליונים וישראל בעולמות התחתונים

אמונתך בעליונים. בְּרִיתְךָ בַּתְּחוּנִים:

גְּדֻלַּתְךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. דָּתְךָ בַּתְּחוּנִים: הוֹדְךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. וְעוֹדְךָ בַּתְּחוּנִים:

זְבוּלְךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. חֲנֻנְךָ בַּתְּחוּנִים: טְהָרְתְּךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. יְרֵאתְךָ בַּתְּחוּנִים:

כְּבוֹדְךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. לְמִוְדְּךָ בַּתְּחוּנִים: מְעוֹנְךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. נֶחֱדְךָ בַּתְּחוּנִים:

סִפְתְּךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. עֲדַתְךָ בַּתְּחוּנִים: פְּאָרְךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. צִדְקַתְךָ בַּתְּחוּנִים:

קִדְשָׁתְךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. קו"ח: רוממותך בַּתְּחוּנִים: שְׂכִינְתְּךָ בַּעֲלִיּוֹנִים. תְּהִלַּתְךָ בַּתְּחוּנִים:

תנ: ובכן תַּעֲרֵץ וְתַקְדֵּשׁ:

ע"פ א"ב (כפול חלקית)

כל הפיוט הזה מתאר את המלאכים בנינויים שונים

הַנִּקְדָּשׁ בְּאַלְפֵי אֲלָפִים. הַנִּעֲרֵץ בְּבָרְקִים קְלִים^{מהירים}:

הַנִּקְדָּשׁ בְּגַעֲשׁ גִּלְגָּלִים. הַנִּעֲרֵץ בְּדִהְרֵת אוֹפָנִים:

הַנִּקְדָּשׁ בְּהִמּוּנֵי עִירִין. הַנִּעֲרֵץ בְּנֶעַד קִדְשִׁין:

הַנִּקְדָּשׁ בְּזָקִים זֹרְחִים. הַנִּעֲרֵץ בְּחִצּוּבֵי לְהָבִים:

הַנִּקְדָּשׁ בְּטָכָס טְהוּרִים. הַנִּעֲרֵץ בְּיָקָדִים יוֹקָדִים:

הַנִּקְדָּשׁ בְּכַמֵּי כְרוּבִים. הַנִּעֲרֵץ בְּלִהְקֵת לוֹהֲטִים:

הַנִּקְדָּשׁ בְּמַחְנוֹת מְלָאָכִים. הַנִּעֲרֵץ בְּנֶעַם נוֹגָנִים:

הַנִּקְדָּשׁ בְּשָׂרְפִים עוֹמָדִים. הַנִּעֲרֵץ בְּעֹז אֲרָאִים:

הַנִּקְדָּשׁ בְּפָרוּדֵי אֲגָפִים. הַנִּעֲרֵץ בְּצִלְצוּל קוֹל הַחַיּוֹת, שֶׁהֵן-מְשִׁיקוֹת^{משקשקות} כְּנָפִים:

הַנִּקְדָּשׁ בְּקוֹלֵם בְּהִמּוֹן. קו"ח: הַנִּעֲרֵץ בְּרַבּוֹ רַבּוֹן:

הַנִּקְדָּשׁ בְּשִׁשְׁט שְׁנָאִים. הַנִּעֲרֵץ בְּתִכּוֹן תְּלַתִּים:

חזן: לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת ^{ומצפה} אֶת־יִשְׂרָאֵל. לְרוֹכֵב עֲרֻבוֹת ^{בשמים}. קְדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

ע"פ א"ב כפול.

שורה אחת על המלאכים, ושורה אחת על ישראל

קהל	חזן
אומרים קדוש:	אֵלֵי שַׁחַק ^{נבראים} חֲצוּבֵי לְהִבִּים ^{מאש} .
אומרים ברוך:	אֲדִירֵי ^{האדירים ש} כָּל חֲפִיץ ^{כל רצונם} הַנֶּאֱהָבִים. ^{הוא בתורה}
אומרים קדוש:	בְּלוּלֵי ^{מעורבים} קָרַח וְשִׁלְג וְשִׁלְהִבִּים.
קדוש וברוך:	קֹהֵל בְּדִי־צִאצְאִי ^{יוצאי} צֶדֶק ^{האבות} גִּזִּי ^{הקדושים} מִצְרַיִם.

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבוֹת. קְדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

אומרים קדוש:	גָּבִהַ לָּהֶם וִירָאָה לָּהֶם.
אומרים ברוך:	גְּבוּרֵי כָח בְּמִשְׁכָּנוֹת אֶהְלִיָּהֶם.
אומרים קדוש:	דְּאִי ^{עפים} בְּכַנָּף מְכֻסִּים פְּנִיָּהֶם.
קדוש וברוך:	קֹהֵל דּוֹרְשֵׁי דְתוֹת דְּבָקִים בְּאַלְהֵיהֶם.

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבוֹת. קְדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

אומרים קדוש:	הַמּוֹנֵי עִרְיָן וְסוֹד קְדִישִׁין.
אומרים ברוך:	הוֹגֵי שְׁעֵשׂוֹעַ ^{התורה} מִטֵּעַ קְדוּשִׁים.
אומרים קדוש:	וְעוֹדֵי ^{המתאספים} מֵעַל ^{למעלה} גּוֹיָתָם ^{גופם} כְּתַרְשִׁישִׁים ^{גדול} .

קֹהֵל וְחוֹלֵי אֶהְבָּה אֶהֱבֵתָה' סְמוּכֵי בְּאִשִּׁישִׁים מְשִׁיבִים נֶפֶשׁם בִּיּוֹן.

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבוֹת. קְדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

אומרים קדוש:	זְבוּדֵי ^{שקילבו חלק} זָהָר כְּעִין חֲשִׁמְלִים.
אומרים ברוך:	זוֹקְקֵי שְׁבַע־תִּים ^{בעסק התורה} בְּרוּר מְלִים.
אומרים קדוש:	חֲסוֹן ^{חזק} חִלִּים רַב־בוֹת אֱלִים.

קֹהֵל חֲנִיטֵי ^{צאצאי} כָּשֶׁר בְּנֵי אֱלִים ^{צאצאי האבות}.

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבוֹת. קְדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

טְכוּסִי מְתוּקִים טָהֵר. חֲדָשִׁי בְּקָרִים נִבְרָאִים מִחֲדָשׁ כֹּל בּוֹקֵר. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

טְעוּנִי נוֹשְׂאִי מוֹרָאָךָ בְּצוּי עֲקָרִים עֵיקְרֵי הַדָּת. אוֹמְרִים בְּרוּךְ:

יִדְּוֹן יִדְּוֹן בְּקִפְיָה. בְּחֵיל נִזְקָרִים בַּפֶּחַד נִזְקָפִים. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

קָהֵל יוֹדְעֵי בֵּין לַהֲבִין אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁהֵם מְפַנֵּינִים יְקָרִים. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבּוֹת. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

פְּסוּיֵי אַרְבַּע מִכּוּסִים בִּד' כִּנְפִים. מְרַבְּעֵי פָנִים וּד' פָּנִים. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

כְּרוּתֵי כְרִית. פָּנִים בְּפָנִים יִיבֹר ה' עִמָּכֶם בָּהֵר. אוֹמְרִים בְּרוּךְ:

לוֹבְשֵׁי בָדִים. זָכִים וְחָפִים נִקְיִים. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

קָהֵל לוֹבְשֵׁי לְבָנִים. נְעִימִים וְיָפִים. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבּוֹת. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

מְשֻׁרְתִּים* נְעִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. רָמִים וּגְבוּהִים. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

מְלַמְדֵי חֻקִּים. מְשִׁיבֵי נְכוּחִים. אוֹמְרִים בְּרוּךְ:

נוֹגְנֵי נְעִים. סָפִים מְרוֹפְפִים מְרַעֲדִים אֶת הַמִּפְתָּן. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

קָהֵל נָאוּ לְחֵיִים. כְּעֹגוֹר מִן עוֹף מְצַפְצָפִים. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבּוֹת. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

סְכוּכֵי אֶבְרָה מִכּוּסִים בִּכְנָפֵם. כְּקָלֵל בְּנִחוּשֵׁת נוֹצָצִים. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

סְגוּלֵי מַעֲמִים. בִּירְאָה מְעַרִיצִים. אוֹמְרִים בְּרוּךְ:

עוֹמְדִים מִמַּעַל. בְּדָבָר נְחוּצִים מֵהִירִים. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

קָהֵל עוֹרְכֵי מִסְדֵּרֵי עֲזָתוֹרָה. בְּרַעַד שְׂבוּצִים מִתְחַלְחָלִים. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבּוֹת. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

פָּנִים מִכָּל צֶדֶד וְלֹא עֶרְךָ אֵין לָהֶם עוֹרֵף נִתְאָמְרִים מִחוֹבְרִים. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

פְּרוֹשִׁים מוֹבְדִלִים לָךְ, אֲחוּיִם מִחוֹבְרִים וּמִתְאָמְרִים. אוֹמְרִים בְּרוּךְ:

צְבָאוֹת עֲלִיוֹנִים. גֵּאִים וְרָמִים. אוֹמְרִים קְדוּשׁ:

קָהֵל צְבָאוֹת תַּחְתּוֹנִים. לְרִצּוֹתָךְ מְעֲרִימִים מִתְחַכְּמִים. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבּוֹת. קְדוּשׁ וּבְרוּךְ:

קוֹרְאֵי בְּשִׁלּוּשׁ קָדוֹשׁ זֶר תִּפְאָרֶה. אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:

קוֹרְאֵי פַעַמִּים בְּיוֹם חֲטִיבַת אֲמִירָה יַחֲדוּד שֶׁל "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל". אוֹמְרִים בְּרוּךְ:

רַגְלֵיהֶם רָגַל עֲמִידַת יִשְׂרָאֵל. אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:

קָהַל רְצוּנֵי שְׂדֵי מְשׁוֹרְרֵי שִׁירָה. קָדוֹשׁ וּבְרוּךְ:

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבוֹת. קָדוֹשׁ וּבְרוּךְ:

שְׁנֵאֲנֵי שֶׁקֶט שְׁלוֹם בְּמַחְנָם. אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:

שׁוֹקְדֵי דָלְתוֹת בֵּית הַמִּדְרָשׁ בְּשִׁיחַ מַעֲנָם קְרִיאָתָם. אוֹמְרִים בְּרוּךְ:

תְּלִילֵי תַעֲרָה מַגְבִּיהִם לַעֲדוּף בְּשֹׁפֶר בְּיוֹפֵי הַגִּיּוֹנָם. אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:

קו"ח: תְּמִימֵי דָרֶךְ לְרִבּוֹנָם וְקוֹנָם. קָדוֹשׁ וּבְרוּךְ:

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת. לְרוֹכֵב עֲרֻבוֹת. קָדוֹשׁ וּבְרוּךְ:

וּבִכְן שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ:

זֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים הַמַּלְאכִּים. אֵיָּה אֵל אֱלִים.

אָנָּה שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֵלָם מַעְרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַהֲלִלִים:

חזן

ע"פ אא"ב גג"ד.

אֵין מִסְפָּר לְגִדּוּדֵי צָבָא חֵילוֹ. אֲזוּרִים חֲגוּרִים אֵימָה אַחוּזִים פָּחַד חֵילוֹ.

בְּרַעַד וְרֶתֶת וְרֶטֶט צָגִים עוֹמְדִים לְעֵלוֹתָם. קָהַל: שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ.

זֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיָּה אֵל אֱלִים. אָנָּה שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֵלָם מַעְרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַהֲלִלִים. גּוֹיָתָם גּוֹדֵל גּוֹפֵם כְּתָרְשִׁישׁ גִּדּוּל גִּדּוּל תְּהִלָּה יִשְׁמִיעוּ יָחַד. וְאַתָּה גְּבִיָּה וְגֵאוֹן שֶׁל עֲדִיּוֹ לְבוּשׁוֹ. יַחֲדוּ לְיָחַד.

דוֹהָרִים גּוֹהָרִים לְאַחַד וּשְׁמוֹ אֶחָד. קָהַל: שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד.

זֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיָּה אֵל אֱלִים. אָנָּה שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֵלָם מַעְרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַהֲלִלִים. הִנְאָדָר בְּקֹדֶשׁ רַב טוֹב מִצְּפוֹנָיו אוֹצְרוֹתָיו. הוֹד וְהָדָר וְעוֹ בְּחִבּוּנֵי מַחְבּוּאֵי פְּנִינֵיו.

וּמִמֶּנּוּ יְגוּרֵי יִפְחָדוּ אֱלִים וְיִתְחַבְּאוּ מִפְּנָיו. קָהַל: בְּשִׁתִּים יְכֶסֶה פָּנָיו.

זֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיָּה אֵל אֱלִים. אָנָּה שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֵלָם מַעְרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַהֲלִלִים:

השמים וְזֶה מֵרָעִיף נִטְפֵי אֶגְלִיּוֹ. וְכִי שָׁמִי טָהֵר מְלֹאכֵי שָׁמַיִם לְמַרְגְּלוֹתָיו. וְכִי לְרִגְלָיו

חָלִים פּוֹחֲדִים חֲתִים מֵהַסִּים חֲפּוּזִים נִחְפָּזִים אֵימִים נִדְגְלִיּוֹ. קָהֵל: וּבְשָׁתִּים יִכְסֶּה רִגְלָיו.

וְזֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיֶה אֵל אֵלִים. אֲנִי שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֹלֶם מַעְרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמַחֲלִלִים:

טָסִים וְדָאִים כְּדִמְיוֹן נִשָּׁר מְעוּפָּה. טִיסָתָם כְּבָזָק סָבִיב כֶּסֶם לְעוּפָּה.

יִשְׁמִיעוּ הִנְנוּ בְּמִשְׁלַחַת קוֹנֵם לְהִתְעוּפָּה. קָהֵל: וּבְשָׁתִּים יְעוּפָּה.

וְזֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיֶה אֵל אֵלִים. אֲנִי שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֹלֶם מַעְרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמַחֲלִלִים:

כְּסוּיֵי שֵׁשׁ שֵׁשׁ יַעֲרִיצוּ בְּלֶאֱט מַחֲזֶה כִּסּוּיֵי כִנָּפִים יִסּוּיֵי אֶת ה' ה' כְּכִבִּיר וְרַב כֹּחַ וְשֹׁפֵל יִחֲזֶה.

לְהַקְדִּישׁוּ* בְּפֶחַד נִרְשִׁים נִשְׁתִּים זֶה מְזֶה. קָהֵל: וְקָרָא זֶה אֵל זֶה.

וְזֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיֶה אֵל אֵלִים. אֲנִי שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֹלֶם מַעְרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמַחֲלִלִים:

מוֹשִׁל עוֹלָם בְּגִבּוֹרָה עֵשׂ עֵשׂה כָּל בְּמֶאֱמָר. מְנִיעִים מַדְעוּעִים אֲמוֹת הַסָּפִים הַמְשֻׁקּוּפִים

קִדְשָׁתוֹ לוֹמֵר. נוֹצֲצִים נוֹגְהִים לְפָנָיו יִנְעִימוּ מֶאֱמָר.

קָהֵל: וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר.

וְזֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיֶה אֵל אֵלִים. אֲנִי שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֹלֶם מַעְרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמַחֲלִלִים:

שְׂרָפֵי הוֹד יִכְתִּירוּ נִזֵּר לְקָדוֹשׁ. סָלוֹ שְׁבַח לְרוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת מְרוֹם וְקָדוֹשׁ.

עוֹנִים כָּלֶם כְּאֶחָד שְׁלוֹשׁ קָדוֹשׁ. קָהֵל: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ.

וְזֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיֶה אֵל אֵלִים. אֲנִי שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֹלֶם מַעְרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמַחֲלִלִים:

פְּלִיאֵי אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבִּי רְבוּאוֹת. פּוֹצְחִים הֵלֵל וְזִמְרָה לְאֵלֵהִי הַצְּבָאוֹת.

צוֹר עוֹלָמִים בְּתוֹךְ צְבָאוֹ הוּא אוֹת. קָהֵל: יֵי צְבָאוֹת.

וְזֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיֶה אֵל אֵלִים. אֲנִי שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֹלֶם מַעְרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמַחֲלִלִים:

קוֹרָא הַדּוֹרוֹת דָּר בְּשָׁמִי עֶרֶץ הַחֲזָקִים. קָלוֹת סְעָרָה תַעֲשׂ דְּבָרוֹ בְּמֶרֶץ.

רָם וְנִשָּׂא דָּבָר וַיִּקְרָא אֶרֶץ: קָהֵל: מְלֹא כָל הָאָרֶץ.

וְזֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיֶה אֵל אֵלִים. אֲנִי שׁוֹכֵן מַעְלִים. וְכֹלֶם מַעְרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמַחֲלִלִים:

שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ וְנִשְׁגָּב שָׁמוֹ לְבָדוֹ. שָׁמַיִם וּשְׁמַיִם שָׁמַיִם לֹא יִכְלָלוּ הוֹדוֹ.

תִּקְוָה תִרְשִׁישִׁים וְאֵלִים מְלֹאכֵי חֲזָקִים צָר יִצֵּר לְכַבּוֹדוֹ. קָהֵל: מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

קו"ח: זֶה אֵל זֶה שׁוֹאֲלִים. אֵיֶה אֵל אֵלִים. אֲנִי שׁוֹכֵן מַעְלִים.

וְכֹלֶם מַעְרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמַחֲלִלִים:

אֵין אוֹמְרִים בְּיוֹם כִּיפּוּר אֵת הַפִּיּוֹט 'לֹאֵל עוֹרֵךְ דִּין'.

חזון: ובכן וְלֹךְ תַּעֲלֶה קִדְשָׁהּ. כִּי אֵתָהּ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ:

ע"פ תשר"ק משולש.
שבח לקב"ה

קהל: מִי יִתְּנֶה יִסְפָּר תִּקְוָה תְּהִלָּתָהּ. מִי יִשְׁנֶן שְׁעוֹר שְׁבַחָהּ.
מִי יִרְגֵּן רַב רֹמְמוֹתֶיהָ. מִי יִקְצֹב יִמְדוֹד קְרִיאַת קִדְשָׁתָהּ.
מִי יִצְפֹּץ יִשְׁמִיעַ צְבִי רַצוֹן צִדְקוֹתֶיהָ. מִי יִפְרֹשׁ פְּלֹאִי פְּאֶרָהּ.
מִי יַעֲרֶף עֵצִים עֲזוֹנָהּ. מִי יִשְׁיֵחַ סָגֵב סִלְסוּלָהּ ^{גודל שבתך}.
מִי יִנְוֹבֵב גֹּי גִצְחָהּ. מִי יִמְלֹל מַעֲשֵׂ מוֹרָאָהּ.
מִי יִלְהַג יִסְפָּר לָמֵד לִקְחָהּ. מִי יִכִּיל כֶּסֶף כְּבוֹדָהּ.
מִי יִידַע יָפִי יִקְרָהּ. מִי יִשְׁיֵחַ יִתְּנֵב טוֹב טַעְמָהּ.
מִי יִתְּנֶה יִרְאָה חֶקֶר חִידוֹתֶיהָ. מִי יִזִּין זִיו זְהָרָהּ.
מִי יוֹרֶה נֶעֱד וְתִקְוַתָּהּ נִאֲמִנּוֹתָהּ. מִי יִהְיֶה הוֹד הַדָּרָתָהּ.
מִי יִדְלֶה יִשְׁאֵב דָּע דְּתוֹתֶיהָ. מִי יִגִּיד גָּדֹל גְּבוּרַתָהּ.
מִי יִבְרֹר בְּרוּר בִּינְתָהּ. מִי יֵאֱמַר אֱמֶן אֵילוּתָהּ כְּחֹד.

ע"פ א"ב בפול.

כִּי כְּשֶׁמָּה כֵּן בְּגוֹדֵל בְּאוֹתָהּ מִידָּהּ תְּהִלָּתָהּ.

כְּתִהֲלֶתָּהּ כֵּן אִמְרָתָהּ. כְּאִמְרָתָהּ כֵּן בְּרִיתָהּ ^{בְּרִיאַתָהּ}. כְּבְרִיתָהּ כֵּן גְּדִלְתָהּ.
כְּגִדְלֶתָהּ כֵּן דַּעְתָּהּ. כְּדַעְתָּהּ כֵּן הִלִּיכְתָּהּ. כְּהִלִּיכְתָּהּ כֵּן וְעִידְתָּהּ.
כְּוְעִידְתָּהּ כֵּן זְהָרְתָהּ. כְּזְהָרְתָהּ כֵּן חִפְתָּהּ. כְּחִפְתָּהּ כֵּן טְהַרְתָּהּ.
כְּטְהַרְתָּהּ כֵּן יִשְׁרָתָהּ ^{יִשְׁרָהּ}. כְּיִשְׁרָתָהּ כֵּן כְּמִירְתָּהּ ^{רַחֲמִים}. כְּכְמִירְתָּהּ כֵּן לְבִישְׁתָהּ.
כְּלְבִישְׁתָהּ כֵּן מִדְתָּהּ. כְּמִדְתָּהּ כֵּן נְעִימְתָהּ. כְּנְעִימְתָהּ כֵּן שְׁרִירְתָהּ.
כְּשְׁרִירְתָהּ כֵּן עֲנוּתְנוּתָהּ. כְּעֲנוּתְנוּתָהּ כֵּן פְּרִישוּתָהּ. כְּפְּרִישוּתָהּ כֵּן צְנִיעוּתָהּ.
כְּצְנִיעוּתָהּ כֵּן קִדְשָׁתָהּ. כְּקִדְשָׁתָהּ כֵּן רֹמְמוֹתָהּ. כְּרֹמְמוֹתָהּ כֵּן שְׁבַחָהּ.
כְּשְׁבַחָהּ כֵּן תִּפְאֶרְתָהּ:

גדלות ה', מעבר למה שהפה יכול לדבר. ע"פ תשר"ק כפול.

וְשִׁמְךָ מְרוֹמָם על מעיל כל בִּרְכָה וּתְהִלָּה. על כל תִּקְוָה וּתְפִאָרֶת.

על כל שִׁבְחָה וְשִׁירָה. על כל רִנָּה וּרְחִישָׁה. על כל קְדוּשָׁה וּקְרִיאָה.

על כל צַפְצוּף וְצִהָרָה. על כל פֶּאֶר וּפְצִיחָה. על כל עֹז וְעֲנִיָּה.

על כל סְפּוּר וְשִׁיחָה. על כל נִצּוֹת וּנְגִינָה. על כל מַעַן וּמִלָּה.

על כל לְבוֹב וּלְהִיגָה. על כל כְּבוֹד וּכְרִיעָה. על כל יְחוּד וְיִרְאָה.

על כל טַעַם וְטִהָרָה. על כל חֶסֶן וְחִידָה. על כל זֶמֶר וְזִמְרָה.

על כל וְדוּי וְתוֹדָה. על כל הִלָּל וְהוֹדָיָה. על כל דְּבוּב וְדַעָה.

על כל גָּדֵל וְגִאּוּהָה. על כל בִּטּוּי וּבִרְכָה. על כל אֶמֶר וְאַמִּירָה:

עליונותו על הכל.

אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים. מִלֶּךְ עַל כָּל מְלָכִים. מוֹשֵׁל עַל כָּל מוֹשְׁלִים.

אֵיִם עַל כָּל אֵיִמִּים. נוֹרָא עַל כָּל נוֹרָאִים. רֵם עַל כָּל רָמִים.

גָּאֵה עַל כָּל גָּאִים. נִשְׂאָ עַל כָּל נִשְׂאִים. גְּבוּהָ עַל כָּל גְּבוּהִים.

וּמְבִיט אֶל עֲנִיִּים וּנְכָאִים. וְאֵת שָׁחִים וְדַכָּאִים. לְהַחֲיוֹת לֵב נִדְכָּאִים.

רוּחַ שְׁפָלִים וְחִלָּכָאִים. עַל כֵּן גָּדֵלְתָּ יְיָ אֱלֹהִים. וְנִעְלִיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים.

כִּי אֵין כְּמוֹךָ בָּאֱלֹהִים. וְאֵין זוֹלָתְךָ בַּתְּחֻמוֹנִים. וְאֵין בְּלִתְךָ אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים:

כל הבריאה משבחת את הקב"ה.

שְׁמִים וְשְׁמֵי שְׁמִים כְּבוֹדְךָ מְסֻפָּרִים. כִּנְפּוֹת הָאֶרֶץ זְמִירוֹת לְךָ מְשֻׁמְעִים.

שְׂרָפֵי הַקֶּדֶשׁ קִדְשְׁתָּךְ מְקַדִּישִׁים. אוֹפְנֵי הַמְּרַכֶּה כְּבוֹדְךָ מְבָרְכִים.

כּוֹכְבֵי בֶקֶר יַחַד מְרַנְּנִים. וְיָרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מְשַׁבְּרֵי יָם שְׁמֶךָ מְאֻדָּרִים.

הַרְרֵי גְבוּהָ וְעֲצֵי יַעַר מְרַנְּנִים. נְהָרוֹת כַּף מְמַחֲאִים.

חִיתוֹ אֶרֶץ וְזִיז שְׂדֵי הַרְמְשִׁים שָׁרִים כְּחוֹלָלִים. תְּנִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת מְהַלְלִים כְּבַחֲלִילִים.

וְכָל יְצוּרֵי בְּרָאשִׁית פּוֹצְחִים הַלּוֹלִים. לְשֵׁם קִדְשְׁךָ אֵל אֱלִים.

וְכָלֵם אֱלִיךָ מְשַׁבְּרִים וּמִיחָלִים. לְתַת לָהֶם צִיד מְאָכְלִים.

הַתְּחַתּוֹנִים מְפַתִּיחַת יָדָךְ נִזּוֹנִים וּמִתְכַּלְכְּלִים. וְהַעֲלִיזִים מִזִּיז הוֹדְךָ שֹׁבְעִים וּמִתְמַלְאִים.

כִּי כְבוֹדְךָ שְׁמִים וְאֶרֶץ מְלֵאִים:

מעלת עם ישראל

וּמִי כַעֲמָךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ.

הַמְּאֻמְרִים אֲדוֹנֵיךָ. הַמִּיחָדִּים אֱלֹהֵיךָ. הַמְּבָרְכִים שֵׁם כְּבוֹד מְלִכּוֹתְךָ.

הַמְּסֻפָּרִים תְּהִלָּתְךָ. הַעוֹרְכִים תַּחַן תְּחִינָה לְחִלּוֹתְךָ. הַמְּנַעֲמִים זֶמֶר לְעִלּוֹתְךָ.

המאריכים רון לרצותה. השופכים שיח לפתותה.
 והם עמד ונהללתה. צאנה וצאן מרעיתה. קדש ראשית תבואתה. קדם קנינה וסגלתה.
 חלקה וחבל שפרתה יפירה. ישראל תפארתה. ישרון מבחר מנתה.
 הדבקים באמונתה. ההוגים בדתה. החפצים בתורתה.
 העוסקים ביראתה. התמימים בעבודתה.
 הנכספים לחצרות ביתה. הפמהים בקדש חזותה. התאבים לקרבנותה.
 הנהרגים על תורתה. הנסקלים על אהבתה. הנשרפים על עדותיה.
 הנחנקים ונטבחים ונטבעים ונתלים ונקברים חיים על יחוד קדשתה.
 הקוראים עדתה. יסוד אגדתה. ואתה אל גדול בגדלתה. והם עדיך כי אין בלתה:

אפסות האדם

ומה יעצר כח ילוד אשה. נוצר מטפה באושה.
 ומה יעז עזף לדרשה. שבחה בפה לפרשה.
 נצחה בניב לארשה לבטא. להטיף צקון ולחיתה.
 להפיל תחנה ובקשה. ומחיתו עליו קשה.
 ודרכו מעקשה עקומה. ונתיבתו דרכו נתוסה נחושה ונטושה.
 וחטאתו על לוח חרושה. חקוקה ומפורשה.
 וגזעו עף בחישה חיה. וגוע ומת בחלושה.
 וגותו בגיא באדמה נטושה. בתחתית ארץ רטושה מרוששת.
 באשון בהחשיך חשף כפושה כפויה. באשמים באפילה רפושה טבועה ברפש.
 בטמון בסתר חבושה. כמשה ויבשה. נמסה ועבשה. ביבשת מיבשה.
 וכלו מלא בוששה. ומה יעצים עתר וגיששה תפילה. וישח ויהמה ברגיששה:
 ומאז הכל צפוי לפניה. ואין להסתר מעיניה.
 ואין להחבא מפניה. כי בכל משוטטות עיניה:
 וגלוי לה כי יציר חומר הוא.
 הבל הבלים הוא. עלה נדף הוא. קש יבש הוא.
 חרש את חרשי אדמה הוא. ובמה נחשב הוא.
 אנוש אנוש הוא. כי כשמו כן הוא. אדם ראשי תיבות: אפר דם מרה הוא.
 בש"ר ראשי תיבות: בוששה סרוחה רמה הוא. מיוחם נוצר בחטא הוא. מחולל נברא בעון הוא:

כוחו ורעתו של היצר הרע

וַיִּצָר לְבוֹ רַע מְנַעֲרֵיו. חוֹרֵשׁ רַע בְּמַגְרִיו. אוֹרֵב לוֹ בְּמִסְתָּרָיו.
מְקַנֵּן כְּנָחֶשׁ בְּסִתָּרָיו. כְּנֹבֵב בְּמַפְתָּחֵי חֲדָרָיו. מְבַאֵשׁ הָעֵסָה בְּזַהֲמוֹת שְׂאוֹרָיו.
מְסִיתוֹ לְהַטּוֹת אֲשׁוּרָיו ^{צעדיו}. וְהָוָה לוֹ בְּעֹכָרָיו. חָשׁוֹב לוֹ כְּצָרָיו.
וְהוּא רֹאשׁ לְכָל צוֹרָרָיו. מַצָּר לוֹ בְּכָל מַצָּרָיו. צוֹדֵה ^{אורב} לוֹ בְּכָל עֲבָרָיו.
מְרַגֵּז כָּל אֲבָרָיו. מַעְצִיבוֹ בְּדַבָּרָיו. מַחְטִיאֵו בְּרַע הַהֲרָוָיו.
מְתַנַּקֵּשׁ לְהַפִּילוֹ בְּמַכְמוּרָיו ^{רשת}. מְתַנַּכֵּל לְדַחוֹתוֹ בְּמַהְמוּרָיו ^{מכשוליו}. וְצָר עָלָיו בְּמַצוּרָיו.
לוֹלִי אֶתָּה עֹזֵר לוֹ מַצָּרָיו:

וּבְכָל יוֹם יוֹם מִתְחַדֵּשׁ עָלָיו. חוֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת עָלָיו. לְהַתְגַּלֵּל וּלְהַתְנַפֵּל עָלָיו.
לְעַקְשׁוֹ בְּאַרְחוֹת עֲקוּלָיו. לְהַאֲשִׁימוֹ בְּאֲשַׁמַּת גְּעוּלָיו. לְהַלְעִינוֹ בְּמִסְדֵּי תַרְעֵלָיו.
וְאַיִנָּנוּ דוֹרֵשׁ לְשָׁלוֹם אֵלָיו. פָּחִים טוֹמֵן לְרַגְלָיו. רֶשֶׁת פּוֹרֵשׁ לִיד מַעְגָּלָיו ^{דרכיו}.
מוֹקְשִׁים שֵׁת בְּמִסְלוּלָיו. כּוֹרֶה שַׁחַת בְּשִׁבְלָיו. לְמוֹגֵל ^{להרפות} לֵב וּלְהַרְבּוֹת מְכֻשׁוּלָיו.
וּכְהוֹלֵם פֶּעַם ^{כדופק ומכה} הוֹלְמוֹ בְּכִילָפוֹת וְכִשְׁלִילָיו ^{כלי משחית}.

עַל כֵּן יֵאמְרוּ מוֹשְׁלֵי מְשָׁלָיו. אֵי אֵי לְבֵית שְׁמֵהֶרְסִיו וּמַחְרִיבֵיו מְשָׁלָיו ^{מתוכו}.

וּמָה יִצְדַּק בְּמַפְעָלָיו. וּמָה יִזְכֶּה בְּמַעַלְלָיו. כִּי שׂוֹדֵד בָּא בְּגִבּוּלָיו.
לְשִׁדְדוֹ לְלַחֲמוֹ בְּרֵב תַּחְבוּלָיו:

מעלת יום הכיפורים

לְכֹן הִקְדַּמְתָּ רְפוּאָה וּתְעַלָּה מְרַפָּא. וְהַעֲלִיתָ אֲרוּכָה ^{רפואה} לְנִהְלָאָה ^{יגעה} וּנְחָלָה ^{חולה}.
וְהַכְנַתָּ צָרִי וְחַתּוּל לֹא חֲתָלָה. וְהַגְהֶתָּ ^{הארת} מְזוֹר לְהַרְטוֹת ^{לחבוש} מַחְלָה.
וְקִבַּעְתָּ יוֹם זֶה לְסִלִּיחָה וּלְמַחִילָה. לְבוֹא שְׁעָרֶיךָ בַּתּוֹדָה וּבַתְּהִלָּה.
לְקַדֵּם פָּנֶיךָ בְּחִילָה. לְהַזְכֵּר בּוֹ רְבוּצֵי מַכְפָּלָה.
בְּעֵת רָצוֹן לְשַׁמֵּעַ תְּפִלָּה. לְהַעֲבִיר כָּל שְׁמִץ וּתְפִלָּה.
לְהַנִּיא כָּל אָנוֹן וּתְהִלָּה ^{אשמה}. לְהַצְמִיחַ צִדְקָה וּתְהִלָּה.
לְהַפֵּר כָּעֵס וּלְהַרְבּוֹת חֲמָלָה. לְהָרִים מְכֻשׁוֹל וּלְהַסִּיר תַּקְלָה.
לְפַנּוֹת דֶּרֶךְ וּלְיִשָּׁר מִסְלָה. לְתַת לְשׁוֹבְבִים טְהָרָה וּטְבִילָה.
לְהַעֲמִיד רוּחַ וְהַצִּלָּה. לְהַשְׁלִיךְ עוֹן בְּעַמְקֵי מְצוּלָה. לְשֹׂאת זָדוֹן וּמַעֲלָה:

עבודות היום

וּמִכָּל יָמִים יוֹם זֶה קִדְשָׁתָּ. וְעַל כָּל יָמִים אוֹתוֹ עָלִיתָ.
וּבוֹ מִכָּל יוֹם בְּחִרְתָּ. וּמִצָּרוֹ ^{מכל הימים שיצרת} אוֹתוֹ לֶךְ אַחֲדָתָּ.

וּלְדוֹר דָּעָה ^{דור המדבר} יָדַעְתָּ. וְאָדָם דִּי זָהָב ^{חטא העגל} בּוֹ וּמִתָּהּ.
וּמִכְתָּב חֲרוּת שָׁמַיִם חֲסִידָה לְמוֹ הַגְּבֵרָה. וְכִרְחֹק מְזֻרַח מִמַּעַרְב פְּשָׁעִים הִרְחַקְתָּ.
וְעַל הָרָעָה נִחַמְתָּ. וְעַל בְּגִיד רַחֲמָתָהּ.
וּזְכוּת הָרִי קֶדֶם ^{לוחות שניות} זָכַרְתָּ. וְכָאֵב אֵת בֶּן אוֹתָם רָצִיתָ. וְעַל כָּל אוֹם רֹאשׁם נִשְׁאָתָה.
וְקִרְנָם בְּכָבוֹד רֹמַמְתָּ. וּמִשְׁפָּל הַגְּבִהָתָמוּ וְהִתְלַלְתָּ ^{הגבהת}. וְאוֹת לְטוֹבָה עֲמָהֶם עָשִׂיתָ.
וְחִבָּתָם לְכָל הָרְאִיתָ. וְאַהֲבָתָם לְעֵין כָּל גְּלִיתָ. וְלִשְׁכֹּן בְּתוֹכָם תִּאָּבַתָּ.
וְלַחְנוֹת בִּינֵיהֶם חֲמַדְתָּ. וְלִשְׁבֵּת בְּוַעֲדָם אוֹיֵתָהּ.
וְעֵין בָּעֵין לְמוֹ נִרְאִיתָ. וּבֵין כְּרוּבִים כְּבוֹדָה צִמְצַמְתָּ.
וְעַנְן יִקְרָה עַל כְּפָרֶת הַצֵּעֶת. וְעַנְן הַקְּטָרֶת לְכִסּוּתוֹ הַיּוֹם פָּקַדְתָּ.
וּמֵאֵז לְסָלִיחָה אוֹתוֹ שָׁמַתָּ. וּלְכַפָּרָה אוֹתוֹ יִסְדַּתָּ.
וּמִצּוֹתָיו בְּדַתָּה צוֹיֵתָהּ. וְכִתְבָתָּהּ אֵת מִצּוֹת יו"כ בְּאַחֲרֵי־מוֹת ^{באמור} וְשָׁנִיתָ ^{בפניחס}.
וְאַזְהָרֹתָיו פִּרְשִׁיתָ. וְעוֹנָשָׁיו פִּלְשִׁיתָ ^{חשפת}. וְקִרְבָּנוֹתָיו קִצַּבְתָּ.
וְעִרְךָ עֲבוֹדוֹתָיו סִדַּרְתָּ. וְרִצּוֹי הַזִּיּוֹתָיו סִפַּרְתָּ. וְרִקְוֹת תַּמְרוֹתָיו ^{הכנת הקטורת} הֶעֱדַפְתָּ.
וְסִדֵּר מַעֲרֻכּוֹתָיו ^{על המזבח} הוֹסַפְתָּ. וְטָהַר טְבִילוֹתָיו מָנִיתָ.
וְקִדּוּשׁ רְחִיצוֹתָיו חֲשַׁבְתָּ. וְאַזְכָּרוֹתָיו בְּשָׁכַל סִימַתָּ.
וְתוֹדוֹתָיו וּדְוִיּוֹ * סִכַּמְתָּ. וְעִנּוּיּוֹ בִּפְקֵד רִשְׁמַתָּ.
וְלִבֶּן עֲטִיּוֹתָיו חֲוִיתָ. וּפְזוּי שְׂרָדְיוֹ ^{ההבט בגדי שרד} הוֹרִיתָ.
וְעֵלּוּי מַחְלָצוֹתָיו ^{בגדיו} בִּאֲרַתָּ. וְשָׁנּוּי מַחְלָפוֹתָיו ^{החלפת בגדיו} לְמַדַּתָּ. וְלִקְדוּשֵׁי אוֹתָם מְסַרְתָּ.
וְכָל תּוֹרוֹתָיו הוֹדַעְתָּ. וְכָל דְּתוֹתָיו חֲקַרְתָּ. וְכָל מִשְׁפָּטָיו חֲרַצְתָּ.
וְכָל חֲקוֹתָיו חֲקַקְתָּ. וְכָל גְּזֵרוֹתָיו גָּזַרְתָּ. וְכָל עֲנִינֵי חֲרָטָתָהּ.
וְחִבְלוֹ ^{גורלו} מִכָּל הַנְּעֻמָּתָהּ. וְחִלְשׁוֹ ^{גורלו} מִכָּל הַשְּׁפָרָתָהּ ^{שיפוט}.
חֲפֵשׁ לְרִצּוּצִים אוֹתוֹ שְׁוִיתָ. דְּרוֹר לְשִׁבּוּיִם אוֹתוֹ הִתְוִיתָ.
פָּקַח קוֹחַ ^{לשחרר משבי} לְאַסִּירִים אוֹתוֹ תִּכְנַתָּ. יוֹם עֲשׂוֹר לְעִשְׂרִיָּה ^{השארית של עם ישראל} חֲקַקְתָּ.
שִׁבְתָּ שְׁבִתוֹן לְשׁוֹבְתֵי עֲנָג שְׁתָּהּ. יוֹם כְּפוֹר לְנוֹתְנֵי כֶּפֶר תִּתָּהּ:
כִּפְרַת הַיּוֹם

לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת. לְמַחֲוֹת זְדוֹנוֹת. לְכַלֵּה פְּשָׁעִים. לְהִתֵּם לְכִלּוֹת ^{לכילות} חֲטָאִים. לְטָהַר טְמָאִים.
לְהַדִּיחַ דָּמִים. לְצַחֵצַח כְּתָמִים. לְהִרְחִיץ צוּאִים. לְהַלְבִּין כְּשֹׁלֵג שָׁנִים. לְצַחֵר ^{להלבין}
כְּצֶמֶר אוֹדָמִים. לְמַרְק חוֹבִים. לְנַקּוֹת חֲבִים. לְזַכּוֹת אֲשָׁמִים. לְזַכּוֹד אֲשָׁמִים.
לְוַתֵּר לְנִתְאָמִים. לְסָלַח לְכָל עֲדַת תְּמִימִים:

תיאור תפילותינו ביום הכיפורים

וְעַמְּךָ בַּיּוֹם זֶה יֶחֶד נֶאֱגָדִים. וּבְחִין לְפָנֶיךָ נוֹעָדִים.
 וְשִׁכְנִיתְךָ אִתָּם מוֹעָדִים. וְנַעֲצָרִים וּמִתְנוּעָדִים. וּבִירְאָה אוֹתְךָ עוֹבְדִים.
 וּבִאִמָּה עוֹמְדִים. וּבְגִילָה רוֹעֵדִים. וּבְחִילָה ^{פחד} מְסֻלְּדִים ^{מתחממים}.
 וּפְשָׁעֵיהֶם מִתְוָדִים. וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים. וְכוֹרְעִים וּבוֹרְכִים וְסוֹגְדִים. וְאַרְצָה לְךָ קוֹדִים.
 וְדִלְתוֹתֶיךָ שׁוֹקְדִים. וְכֶאֱחָד נֶאֱחָדִים ^{מתחברים}. וְיִחוּדְךָ מִיְחָדִים.
 וְקִדְשָׁתְךָ מְעִידִים. וְאַמּוֹנָתְךָ מְסֻהָדִים ^{מעידים}. וְצִדְקָתְךָ מְגִידִים.
 וְחֶסֶדְךָ וְאַמְתְּךָ לֹא מְכַחֲדִים.
 וְעוֹרְכִים שְׁנוֹעֵה ^{שוועה} בְּמַעֲמָדִים. וּמִזְרִיחָה עַד שְׁקִיעָה שִׁבְחָךָ מִתְמִידִים.
 וּפְגִיעוֹת תְּפִילוֹת חֶמֶשׁ מֵאֲמָשׁ מְעַתָּדִים ^{מכנים}. מוֹל עֲבוֹדוֹת חֶמֶשׁ בְּעִתּוֹדִים ^{המזדמנות}.
 וְלִשְׁמֶךָ מְהוֹדִים ^{מודים}. בְּכֹל עוֹ וּמְאוֹדִים:
 וְכֻלָּם צָמִים וּמִתְעַנִּים. יֶחֶד אָבוֹת וּבָנִים. גְּדוֹלִים וְקִטְנִים. בַּחוּרִים וְזָקֵנִים.
 וּמְרַבִּים חֲנוּנִים. וּמְדַבְּרִים תְּחִנוּנִים. וְעוֹרְכִים רְנָנִים. וּמְרַנְנִים וּמִתְחַנְנִים.
 לְפָנֶיךָ אֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים. לְפָדוֹתָם מִכַּבֵּד עֲוֹנִים. וְלִמְחֹת פְּשָׁעֵימָו כְּעֲנָנִים.
 לְשִׁעוֹת ^{לפנות אל} שְׁנוֹעַם מִמַּעֲוֹנִים. לְהַאֲזִין מֵהֶם שִׁיחַ * מַעֲנִים.
 כִּי הֵם דָּלִים וְאַבְיוֹנִים. וּבְצִלְךָ מִתְלוֹנְנִים.
 וּבִאֲבֶרְתְּךָ כִּנְפֶךָ מִתְגוֹנְנִים. וּבִסְתָרְךָ נִצְפָּנִים. וּבְךָ נִשְׁעָנִים.
 וּכְעֵינִי עֹבְדִים אֶל יָד אֲדוֹנִים. וּכְעֵינִי שֹׁפְחָה אֶל יָד גְּבֻרָתְךָ לְךָ פּוֹנִים.
 לְהִרְבוֹת לָמוֹ פְּדִיּוֹנִים. לְכַבֵּסָם מִצָּחַן דְּפִיּוֹנִים ^{דופי}. לְהַצִּיל בְּצוּל ^{להטביע במצולה} זִידוֹנִים.
 לְשִׁתֵּק בַּעֲלֵי דִינִים. לְאַלֵּם מְלָשָׁנִים. לוֹטְשֵׁי חֲצִים וְכֹדוֹנִים.
 לְהַשִּׁיב חֶרֶב לְנִדְנִים. לְהַגְבִּיר מְלִיצֵי יֵשָׁר וְזִכְיוֹנִים. וְלְהַחֲסִים קְטָגוֹרִים עֲמָהֶם מְדִינִים.
 וְסֹדֵר סְלִיחָה מְכִינִים. וְדַבְּרֵי רִצּוֹי מְכֻנִּים.
 וּבִרְיַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת אוֹפָנִים. אֲשֶׁר אֶלְפֶת ^{למשה רבינו} לִימֹדֶת לְנֶאֱמָן ^{למשה רבינו} בְּחִזְיוֹנִים ^{מחזה}.
 בַּעֲבֹר כְּבוֹדְךָ עַל פָּנִים. בְּדַבְּרְךָ עִם צִיר ^{משה רבינו} פָּנִים אֶל פָּנִים.
 וְכָל הַיּוֹם בָּם מִתְגַּלְגָּלִים וְנֶאֱפָנִים ^{חוזרים עליהם שוב ושוב}. וְעַרְךָ וְדוֹי מִשְׁנָנִים.
 וְצִדְקוֹתֶיךָ מִתְנַסִּים ^{מספרים}. לְזִכּוֹר לָמוֹ שְׁלֹשֶׁת אֵיתָנִים ^{האבות}. יוֹם קְדוֹשׁ חֲתוּנִים ^{מתן תורה}.
 לְחַלְצָם מֵרֹאשׁ פְּתָנִים ^{השטן}. * לְהַדְרִירָם ^{להוציאם לחפשי} מִפְּרֶךְ מַעֲנִים ^{מעניהם בפרך}.
 לְדִלוֹתָם מִדְּכוּי ^{מהשפלה} מִתְנַסִּים ^{במדבר שהוא מקום שלי}. לְהַעֲלוֹתָם מִבוֹר שְׁאוּנִים.

לִנְתֵק מֵהֶם מוֹסְרוֹת שׁוֹטְנִים. לַפְצוֹתָם מִלְעַג ^{הַגּוֹיִם הַשְּׂאֲנָנִים} הַשְּׂאֲנָנִים הַשְּׂלֹוִים.

לְהַצִּילָם מִגָּאֵי יוֹנִים ^{נֶאֱמָר} וּמַצְעָרִים. לְהַשִּׁיב שְׁבוּתָם כְּיוֹנִים.

לְמַלְטָם מִתַּפֶּת יִיהָגֻם ^{הַבְּזוּי} דְּרָאוֹנִים. מִלֵּהֵט מִתְּהַפֶּכֶת בְּדַמְיוֹנִים ^{שׁוֹכֵל פֶּעַם מִתְּהַפֵּךְ לְצוּרָה אַחֶרֶת}.

רִשְׁפֵי לֶהֱב ^{אֵשׁ} גִּיהֶגֶם ^{עֵשׂוֹן} וְעִשּׁוֹנִים. מְדוֹרֶת אֵשׁ וְאוֹדִים עֲשִׂנִים.

לִנְצַחֲךָ בְּשִׁיר כְּעַל זִמְרָה ^{כָּלִי זִמְרָה} שׁוֹשְׁנִים:

^{הַמְּלָאכִים יִשְׁבְּחוּ אֶת הַקֹּב"ה עַל שְׁמוּחַל עוֹנוֹתֵינוּ}

וְרִבּוֹתֵי קֹדֶשׁ צָבָא עֲלֵינוּ. בְּשׁוֹרֵם ^{בְּרִאוֹתָם} כִּי תַצְדִּיק בְּנִים. אֲשֶׁר לַעֲבָדִים לָךְ נִקְנִים.

יִתְמָהוּ זֶה לְזֶה בְּתִמְהוֹנִים.

וְכַתִּי כְּתִים הַמוֹנִים הַמוֹנִים. יִשְׁמְעוּ וַיֹּאמְרוּ בְּאֶרֶשׁ שְׁנוֹנִים ^{דִּבּוּר}.

מִי אֵל כְּמוֹךָ נוֹשֵׂא עוֹן זָרַע אֱמוּנִים. וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע נְטָעִי נַעֲמָנִים ^{צִאצְאִים נְעִימִים}.

אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכֶּכָּה לוֹ עוֹנִים. וְאֲשֶׁרִי הַגּוֹי שֶׁיֵּי אֱלֹהֵיו רּוֹנִים.

וַיִּקְדִּישׁוּךָ עֲלֵינוּ. וַיַּעֲרִיצוּךָ תַּחְתּוֹנִים:

^{כָּל הַפִּיּוֹט הוּא תִיאוּרִים לְמַלְאכִים וּלְשִׁבְחָה שְׁמִשְׁבַּחִים.}

^{ע"פ א"ב כפול}

וְאָז

אֱלִים יֹאדִירוּךָ. בְּרָקִים יִבְרְכוּךָ. גְּדוּדִים יִגְדְּלוּךָ. דּוֹלָקִים יִדְרִשׁוּךָ.

הַמּוֹלֶה יִתְדְּרוּךָ. וְתִקִּים יוֹדוּךָ. זָכִים יִזְכִּירוּךָ. חִילִים יַחֲסִנוּךָ.

טְהוֹרִים יִטְעִימוּךָ. יָקָרִים יִתְחַדְּדוּךָ. כְּבִירִים יִכְתִּירוּךָ. לוֹהֲטִים יִלְבְּבוּךָ.

מְלָאכִים יִמְלִיכוּךָ. נוֹגְגִים יִנְצַחוּךָ. שָׂרִפִּים יִסְלְדוּךָ. עִירִין יַעֲלִימוּךָ.

פְּלָאִים יִפְאָרוּךָ. צְבָאוֹת יַצְלִילוּךָ. קָלִים יִקְדִּישׁוּךָ. רִבּוּת יְרוֹמְמוּךָ.

שְׂנָאִים יִשְׁבַּחוּךָ. תְּרַשִּׁישִׁים יִתְמִידוּךָ. קֹדֶשׁ מְשַׁלֵּשֵׁת:

^{סוּגְרִים הָאֲרוֹן}

חזן: כִּכְתוּב: וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

קהל: קֹדֶשׁ | קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֵא כָל-הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

^{ע"פ א"ב.}

קהל: אֵל בָּרַב עֲצוֹת תִּכְנֶן אֶת רוח. טָרֵם בְּכִרּוּב מִלֶּאךָ טָס עַף וַיֵּדָא עַל כְּנָפָי רוח.

גַּם פָּלָס וּמִשְׁקַל שֵׁם לְרוּחַ. טָרֵם דִּבְרוּ בְּזִרְיוֹת תַּעֲשֶׂה הָרוּחַ.

הֵלֵא עַל סַעֲרָה ^{שִׁלָּה} הַעֲמִיד הָרוּחַ. טָרֵם וּמִאֲוָצֵר יוֹצִיא אֶת הָרוּחַ.

זֶה יָם סוּף הַגְּדוֹל יִטִּיל בּוֹ אֶת הָרוּחַ קְדִים: חזן: טָרֵם חֵיל חוֹמַת נוֹזְלִים מִיָּם יַעֲרִים ^{יַעֲשֶׂה} עֵי-הָרוּחַ.

טָעַם יִיבּוֹר יִפּוֹצֵץ יִצוּחַ אֵל וַיַּעֲמִיד יַעֲצוֹר אֶת-הָרוּחַ. טָרֵם יָזְלוּ מִיָּם גֶּשֶׁם יִשִּׁיב הָרוּחַ:

קהל: לכן כל ליל בידו תפקד כל רוח איש. טרם לאצלו תשוב הרוח.
האדם המקום מצויר בצלמו נפח בו נשמת רוח. טרם נשמה אליו תאסף עם רוח.
סלל הליכה בגן נטעלו מתהלך לרוחה. טרם על פני גיא ארץ העביר הרוח במבול.
פזאמר עבור מורדים לא ידון ימתיו רוחה של. טרם צרחו לה סור ממנו ויכלו מרוח מבועסו.
קדם שנברא כל נקרא אלהי הרוח: חזן וגם. טרם רחף על פני מים רוח אליקים.
שלטון לא שם ליציר לכלא את הרוח מלצאת. טרם מקדם תנה אמר מנגן המלך דוד אנה אלף אברהם מרוחה:
קו"ח: לכן כל אשר באפיו נשמת רוח. אכן שפאנוש היא הרוח.
יסלדו ישובחו יסלסלו לאל בורא רוח. כחיה ואופן עת יבוא בם הרוחה רצון:
חזן: כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו לעמיתם ברוך יאמרו.
קהל ברוך כבוד יהוה ממקומו:

ע"פ תשר"ק.

קהל: תמיד כל תתלונן תלון בידך כל נפש. שגגות וזדונות לך תודה הנפש.
רצית להמציא כפר כפרה לנפש. קדוש לבעבור תברכה כל נפש.
צום אברהם ושרה בו קראת ענוי נפש. פשע בלא דעת לא טוב לנפש.
עמל וכל פעל לא ימלאו תאוות נפש: חזן: את סכנה אברים תמלא חית הנשמה ממלאת נפש כל תגוף.
נעלם מכל נהם צעקת בעת יציאת הנפש. מיתה ממרקת עון חטאת נפש:
קהל: לכן בכל צרה אשפך לך את הנפש. כצפור מפח למלט בנו נפש.
יחד כל הנפשות נחשבות לך כאחת נפש. טהוריה החדלת משראל מכל טמא נפש.
חשבון ודין בעת תת כל נפש. זכה וטהורה בהיות הנפש.
אז ושובי למנוח כי תאמר לנפש. הלא בצרור החיים תצרר הנפש.
הצדיקים עם דורשי הגיון דת משיבת נפש: חזן: גוי* ונכרי בהעיפם מהם כשחצא נפש.
בכף הקלע תקלע מהם הנפש. אליף אל באמן באמונה אשא אמסור את הנפש:

קו"ח: לכן בכל לב ובכל מאד ובכל נפש. איחד זכרך תמיד נשף ערב —
ושחר. עד אשלים לך את הנפש:

חזן: ממקומו הוא יפן ברחמים ויחון עם המיחדים שמו ערב ובקר בכל יום תמיד פעמים
באהבה שמע אומרים:

קהל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

ע"פ א"ת ב"ש.

קהל: אֱלֹהֵי וְעֵדֶיךָ יְבוֹא כָּל בְּשֵׁר. תַּחַת כִּי מַעֲשֶׂיךָ לֹא כְּמַעֲשֵׂה בְּשֵׁר.
 בְּיָדְךָ תִּאֶסֶף רוּחַ כָּל בְּשֵׁר. שְׁאֵתָהּ הוּא אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל בְּשֵׁר.
 גַּם לְרִמָּה הַגּוֹרֵם הוּא רַבּוֹי בְּשֵׁר. רָע פֶּה הוּא הַמַּחֲטִיא בְּשֵׁר.
 דוֹר שְׁטֵטֶה דוֹר כְּהִשְׁחִית וְעֵשָׂה עֲשֵׂה זִמָּת בְּשֵׁר: חֲזוֹן צִפְתָּ וְנִמְתָּ אִמֹּרֶת בְּשֵׁגֶם שְׁהִי הוּא בְּשֵׁר.
 הֲלֹא בְּקִצְפְּךָ עַל חֲטֹאת בְּשֵׁר. צוֹר זְכוֹר תִּזְכֹּר כִּי הֵמָּה בְּשֵׁר:
 קהל: וְלֹכֵן בְּיָדְךָ אָפֵל וְלֹא בִידֵי בְּשֵׁר. פָּקַדְתָּ דִּינְךָ לֹא כְּדִינִי בְּשֵׁר.
 זֶה אַתָּה הוּא אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל בְּשֵׁר. עוֹרֶךְ וְנוֹתֵן לָחֶם לְכָל בְּשֵׁר.
 חֵי לְכָל הַחַי קִרְאתָ שְׁמִם בְּשֵׁר. סִכַּכְתָּ גִיד וְעִצָּם וְאַרְגָּת עוֹר וּבְשֵׁר.
 אֵת הַטְּהָרָה תִּטְמָא כְּזִית בְּשֵׁר. נָא הִנֵּה לָכֵן אוֹי לְבָשֵׁר מִפְּנֵי בְּשֵׁר בִּידוֹ כְּשִׁיפּוֹל.
 יָלַל צָרִים שְׁמַעְנוּ וְסִמְרָנוּ בְּנוֹ בְּשֵׁר: חֲזוֹן מַעֲיֶיךָ רַחֲמֶיךָ יְהִימוּ עַל כָּל בְּשֵׁר.
 אֵת כְּבוֹד שִׁם קְדֹשְׁךָ יִבְרַךְ כָּל בְּשֵׁר. לְמוֹד דָּתְךָ מִרְפָּא לְכָל בְּשֵׁר:
 קו"ח: לֹכֵן לַעֲת תִּשְׁפֹּף רוּחְךָ בְּנוֹתָךְ עַל כָּל בְּשֵׁר. גְּלוּי כְּבוֹדְךָ יִרְאֶה כָּל בְּשֵׁר.
 וּבְהִשְׁמִיעֶךָ שְׁנִית "אֲנִי ה'" יְהוָה יִשְׁתַּקֵּץ כָּל בְּשֵׁר:
 חזן: אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אֲבִינוּ הוּא מִלְכֵנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יִשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמֵי שְׁנִית,
 לַעֲנֵי כָּל חַי לְהִיּוֹת לָכֶם לְאֱלֹהִים: קהל: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

ע"פ א"ב.

אֱלֹהֵי תְלוּיּוֹת עֵינֵינוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	בְּרוּךְ בְּמִקְהִלוֹת עַמְּךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
גְּאֻלָּנוּ שְׁנִית מְמַעֲנֵינוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	דָּר בְּשִׁמִּי מְרוֹמְךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
הֵן לָךְ הָאֶמְרָנוּ שִׁיבָחֵנוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	וּמִי כַעַם מְרוֹמְמֵי שְׁמֶךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
זְכֹר בְּרִית אֵיתָנוּ הָאֲבוֹת.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	חֵי כִי אֵין זֶר עַמְּךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
טָהוֹר לְשִׁמְךָ קִנְנוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	יְחִידִי הָדָן בְּעוֹלָמְךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
כָּחֶךָ יִגְדֵל מִלְכֵנוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	לִבְנוֹ רַחֵשׁ לְרוֹמְמְךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
מְנוֹף מִצְרַיִם בְּזָרוּעַ גְּאֻלָּתָנוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	נִהְלָלְךָ כְּאֵילִי מְלָאכִי מְרוֹמְךָ*.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
סֻעַדְנוּ וְסִמְכְנוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	עֲנֵנוּ וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
פָּדְנוּ וְחַנְּנוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	צוֹר עוֹלָמִים שְׁמֶךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
קוֹמְמָנוּ וְהִקִּימָנוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	חֲזוֹן רַחֲמֶיךָ קִדְּמוּ זַעֲמָךָ.	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:
שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ.	יְיָ אֲדוֹנֵינוּ:	תִּתְרוֹמֵם מִנְּשׂוֹאֵי רַחֲמֶךָ	מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ:

מישראל הנשואים בדויעותיך מעת יציאתם מרחם

קהל וחנו: שְׁמֶךָ אֵל לְבַבְנוּ אֶהְבְּנוּ. יְחִידְךָ יַחַד הִנַּעַמְנוּ בְּנֵיעִמָּה:
חנו: אֲדִיר אֲדִירָנוּ יְהוָה אֲדִינֵנוּ מִה־אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל־הָאָרֶץ: וְהִיא יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־
כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד: וּבְדַבְרֵי קִדְשְׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר:
קהל: יְמֶלֶךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר וָדָר הִלְלוּיָהּ:

פּוֹתָחִים הָאֲרוֹן
חנו: לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ וּלְנֶצַח נִצָּחִים קִדְשָׁתְךָ נִקְדִּישׁ וְשִׁבְחָתְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא
יָמוּשׁ לְעוֹלָם וְעַד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה.
אֵין אוֹמְרִים 'חֲמוּל עַל מַעֲשֵׂיךָ' (וְכֵן בְּשֵׁאר הַתְּפִלוֹת).

כִּי אַתָּה מְקַדִּישֵׁיךָ בְּקִדְשָׁתְךָ קִדְשָׁתְךָ. לְכַנֵּסָה מִתְּאִיִּם לְקָדוֹשׁ לְקַבֵּל פָּאָר מִקְדוּשִׁים:

בְּאֵין מַלְיָן יִשְׂרָאֵל סְנִיגוֹר מוֹל מַגִּיד פֶּשַׁע. תִּגְדֵּל חֲבוֹר לְיַעֲקֹב שְׁמִקִּימִים דְּבַר חֶק וּמִשְׁפָּט.

וְצִדְקָנוּ בְּמִשְׁפָּט הַמֶּלֶךְ הַמְּשַׁפֵּט: ^{ובזכות זה}

עוֹד יִזְכֹּר לָנוּ אֶהְבֵּת אֵיתָן אַבְרָהָם, אֲדוֹנֵינוּ הַקָּבִ"ה. וּבִבְנוֹ הִנַּעַמְךָ ^{בזכות יצחק} יִשְׁבִּית מִדֵּינָנוּ קִטְגוֹר. וּבִזְכוֹת

הַתָּם יַעֲקֹב יוֹצֵא אֵינִים לְצִדֵּק דֵּינָנוּ. כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לְאֲדוֹנֵינוּ:

וּבִכֵּן יִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַם עִירְךָ. וְעַל צִיּוֹן מְשֹׁכֵן כְּבוֹדְךָ.

וְעַל מְלָכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחָךָ. וְעַל מְכוּנָתְךָ וְהִכָּלְךָ מִקְדָּשְׁךָ:

ע"פ א"ב.

הָאֲדִיר בְּשִׁמִּי עֲלִיּוֹת ^{העליונים}. הַבּוֹחֵן סְרַעְפִּי ^{לב} וּכְלִיּוֹת:

הַגִּיד מִרְאשִׁית אוֹתִיּוֹת ^{אותות} אוֹתִיּוֹת ^{העתידיים} הַגִּיד מִגִּיד מִרְאשִׁית אוֹתִיּוֹת:

הַהִיָּה קָדָם לְכָל הַיּוֹת: הַהִיָּה וְעֵתִיד לְהַיּוֹת:

הַזֶּן וּמַכִּין לְכָל מַחִיּוֹת. הַחֲוֹנָה עַל אֲרֻבַּע חַיּוֹת:

הַטֶּפַח מִדָּד גָּבְהִי תְלוּלִיּוֹת ^{שמים}. הַיָּסֵד רְקוּעָה ^{ארץ} עַל מִיּוֹת ^{מים}:

הַכּוֹנֵן מִיִּשְׂרָאֵל וּזְכוּיּוֹת. הַלְחֵשׁ עֲמוֹ מֵאֲזִין בְּשִׁעֲוִיּוֹת ^{בפניות}:

הַמְכַנֵּס נִדְחֵי גְלִיּוֹת. הַנְּפֹצִים מְקַבֵּץ מֵאֲרֻבַּע זְוִיּוֹת:

הַסּוֹכֵת ^{המקשיב} פֶּלֶל תְּפִלוֹת פִּיּוֹת. הָעוֹנָה לְקוֹרְאֵיו מִתְחַתִּיּוֹת:

הַפּוֹדֶה גִּפְשׁ עֲבָדָיו מִשְׁאֲוִיּוֹת. הַצּוֹר צֹדִיק וְרַב עֲלִילִיּוֹת:

הַקּוֹרֵא לִמִּי הַיָּם וּשְׁפָכָם בְּדִכְיּוֹת ^{במעמקים}. קוֹ"חַ: הָרֵם וְנִשָּׂא בְכֶסֶם שְׁבִיבִיּוֹת ^{ביציאות} אֵשׁ:

הַשּׁוֹכֵן בְּשִׁקְט ^{בין} מַלְאכֵי־חַצְוֵי שְׁלֵהֲבִיּוֹת. הַתּוֹמֵךְ מִיַּחְלֵיו וְעֵינֵיהֶם לֹא תְלוּיּוֹת:

ע"פ תשר"ק

הַתִּכְּוֹן ^{הבין} מִתַּחַת זְרוּעוֹת שֶׁלוֹ אֵת כָּל הָעוֹלָם. הַשָּׁר ^{הראה} כָּל וּמָנוּ לֹא נֶעְלָם.
הָרוּפָא לְשִׁבְרֵי לֵב וּמַחְתֵּל מִחֶלֶם ^{מרפא חוליים}. הַקּוֹרָא ^{צופה} הַדּוֹרוֹת מְרֹאֵשׁ וּמַכְלֵכֶלֶם.
הַצָּר ^{באותיות י'ה' את שני ה-} בֵּיהַ עוֹלָמִים וְסוֹבְלָם. הַפּוֹשֵׁט יָד לְשָׁבִים וּמַקְבֵּלֶם.
הָעוֹזֵר לְשָׁמַיִם בּוֹ כְּסֵלֶם ^{מבטחם}. הַסּוֹלֶה ^{הרומס} שְׁוֹגִים נוֹשְׂאֵי עֵץ פְּסָלֶם.
הַנּוֹתֵן לְיִשְׂרָאֵל בְּעֵזִים ^{ביום סוף} נְחִיבָה לְהַסְלִילֶם ^{לסלול דרכם}. הַמִּכִּין מְאוֹר וְשֶׁמֶשׁ בְּמַסְלּוֹלֶם.
הַלְבוּשׁוֹ כְּשִׁלְג לְבָנָיו לְהַלְבִּין מֵעֵלֶם ^{עבור בניו}. הַכְּצֶמֶר נָקִי שֶׁעָרוּ לְנִקּוֹת גְּעוֹלָם.
הַיִּשָּׁר וּמִלְמַד פּוֹשְׁעִים לְהוֹעִילֶם. הַטּוֹב וּמוֹרָה חֲטָאִים ^{פושעים} דֶּרֶךְ לְהַשְׁכִּילֶם.
הַחֹבֵשׁ אֶרֶץ ^{רפואת} עֲמוּסָיו יִשְׂרָאֵל לְהַתְּעִילֶם ^{לרפאותם}. הַזּוֹכֵר בְּרִית רֵאשׁוֹנִים מְלַגְּעֵלֶם.
הַנּוֹכַח ^{את הראיות} עוֹוִים מְצַלִּיל ^{מעלים בכדי} מִשְׁאוֹן ^{גיהנם} לְהַעֲלֵם.
הַהֲצִיב ^{ולא איבד} גְּבוּלוֹת עַמִּים ^{בדור הפלגה} לְמַסְפָּרָם ^{עבור מספר בני ישראל שיצאו מהם לעלותם}.
הַדּוֹדִם ^{אוהבם} וְחוֹשֶׁקֶם בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֻמְלָתוֹ הוּא גֹאֲלָם.
קו"ח: הַגּוֹנֵנִם וּמַצִּילֵם לְנִטְלָם ^{לשאתם} וּלְנִשְׁאָם כִּימֵי עוֹלָם:
הַבּוֹרָאם בְּרִיהַ חֲדָשָׁה עוֹשֶׂם וּבוֹעֵלֶם. הָאוֹמֵר חֵי אֲנֹכִי לְעוֹלָם:
פירוט סדר מעשה בראשית: ע"פ א"ת ב"ש.
הָאֵלֶּם ^{כפי השמים} כְּפִי שְׁחָקִים ^{השמים} וְהַקְצִיבֶם ^{מדדם}. הַתִּכְנֵם ^{מדדם} בְּזֶרֶת וְעַם רָגֵב הַשְּׁלִיבֶם ^{חברם לארץ}.
הַבּוֹרָא קְצוֹת הָאֶרֶץ וְהַרְחִיבֶם. הַשֵּׁת מְנִיחַ מִמְדָּם ^{מידתם} וְעַמּוּדֵי מַחְצָבֶם.
הַגּוֹלֵל אוֹר וְחֹשֶׁךְ בְּנִתְיבוֹת קוֹם. הָרוֹגַע שִׁיבֵר יָמִים וּמַחֲזֵר רַהֲבֶם ^{שר הים}.
הַדְּכָאֵם לְמָקוֹם יָסֵד וְחוֹל הַסְבִּיבֶם. הַקֵּן וְכִנְסָם כְּנֹד וְהַעֲמִיק מְקוֹם.
הַהֲשִׁירֵצֶם תְּנִינִים וְעִיט וְדָגָה הַרְבֶּם. הַצּוֹמְצוּהָ וּמִכִּין לָמוּ צִיד אֲבָם ^{מאכלם}.
הַוּמַקְחִידֵם ^{הרים} וּגְבָעוֹת וְהַצְמִיחַ תְּנוּכָם. הַפּוֹעֵל יְצוּרִים וְחַיּוֹת לְרַעוֹת טוֹבָם.
הַזֵּמֵן כָּל גְּבוּלוֹת אֶרֶץ וְהַצִּיבֶם. הָעֲתוּתִי קִיץ וְחֶרֶף הַקֵּיפֶם וְהַסְבִּיבֶם.
הַחֹזֵק ^{מחביו} מְאֹשֵׁר מְשָׁלִיכִי עָלָיו וְהֶבֶם. הַסּוֹמְכֶם לְשִׁבְעָם בְּצַחְצָחוֹת ^{ביום} בְּלִי לְהַרְעִיבֶם.
הַטָּרֶף ^{מזון} נָתַן לִירְאָיו מַעֲנִי לְשִׁגְבָם. הַנּוֹתֵן יוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ בְּעֵתָם לְהַרְבִּיבֶם ^{לטפופם}.
הַיִּמְנָחֵם ^{סליחה} לְשׁוֹכְבִּים לְהַשִּׁיבֶם. קו"ח: הַמְטֵהֶם בְּזָרִיקָת מִים טְהוֹרִים בְּצִלּוֹ לְהוֹשִׁיבֶם:
הַפּוֹנֵן כְּסֹא לְמִשְׁפָּט לְאֲמִים לִישָׁבָם: לָכֵן בְּמַלְכוֹ יִשְׁמְחוּ אֵיִם רַבִּים בְּהַתִּישָׁבָם:

92	ברכות השחר	שלא עשני גוי	נכרי
92	ברכות השחר	מלביש ערומים לפני פוקח עורים	פוקח לפני מלביש
92	ברכות השחר	אשר הכין לפני שעשה לי	שעשה לפני אשר הכין
93	המעביר שינה	גומל חסדים טובים	הגומל
93	ברכות השחר	א"א לעולם יהא אדם	אומרים
93	ברכות השחר	מה ישענו מה כחנו	מה ישועתנו
94	ברכות השחר	ערב ובוקר בכל יום תמיד פעמיים...	ואומרים פעמיים בכל יום
94	ברכות התורה	ובפיפות עמך בית ישראל	ובפי עמך
95	ברכות התורה	ולומדי תורתך בא"י המלמד...	ולומדי תורתך לשמה
98	ברוך שאמר	האל אב הרחמן	האב הרחמן
117	אהבה רבה	אבינו אב הרחמן	האב הרחמן
119	צור ישראל	אין אומרים גואלנו ה' צבאות ¹	אומרים
40	תוספת לשבת	וישמחו בך ישראל אוהבי שמך	וינוחו בה ישראל מקדשי שמך
156	קדושה ביו"כ	ככתוב וקרא זה אל זה ואמר	ככתוב על יד נביאך
208	הוצאת ס"ת	אין אומרים 'ברוך שמי' לעולם ²	אומרים
208	הוצאת ס"ת	אין אומרים 'שמע' אחד אלהינו.	אומרים
214	מי שבירך לקהל	וכל מי שעוסקים בצרכי ציבורם	בצרכי ציבור
371	ברכת 'ראו עינינו'	הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו	ה' אלהינו וקבצנו מן הגוים
24	חונן הדעת	וחננו מאתך בינה דעה והשכל	דעה בינה והשכל
372	אתה חוננתנו	ותלמדנו לעשות בהם חוקי רצונך	לעשות חוקי רצונך
24	ברכת המינים	למשומדים... המינים... אויבי עמך...	נוסח מצונזר
25	על הצדיקים	ושים חלקנו עמהם ולעולם לא נבוש	לעולם ולא נבוש
376	ויתן לך	מוסיפים פסוק 'ופדויי ה' ישובון'	משמיטים
31	עלינו	מסיימים 'לעולמי עד תמלוך בכבוד' ³	מסיימים 'ה' אחד ושמו אחד'

¹ ראה שרשי מנהג אשכנז ח"א² ראה שרשי מנהג אשכנז ח"א³ ראה ירושתנו ח"ג

(הבהרה: רוב השינויים המופיעים כאן, תוקנו על פי מחזורי אשכנז הישנים, כמעט ולא הערנו על שינויי ניקוד) רשימה זו, בקודמתה, אינה מלאה, נשמח להוספות והערות.

עמ'	ד"ה	במחזור זה	במחזור רעדלהיים
35	כל נדרי	הַעֲבִינִים	הַעֲבִינִים
49	פתיחה	צעקותינו לפניך יהו מקורבים	יהו נקשבים
51	אם עוונות	ואתה תשמע אל מקום שבתך...	ואתה תשמע השמים מכון שבתך...
51	סלח נא	טפלות רשעי אומך	רשעי עמך
55	בטחנו בשמך	רוגז שבעים	ברוגז
56	חיים חון	מהם בנטלך	בבטלך
56	יכפר ירצה	יערב לפניו	ותערב לפניו
56	עמדי עשות	פלילינו יעידו בהתבצרם	לידע בהתבצרם
63	עננו יי עננו	עזרת השבטים משגב אמהות...	משגב אמהות עזרת השבטים...
112	אז ביום כיפור	סמכנו באורך כסוכת מראית	סוככנו באורך
112	אז ביום כיפור	רצנו כמקדם ותארנו יונהר	רענו כקדם
112	אז ביום כיפור	תחטאנו ונטהר ביום סליחת	תחטאנו באיזוב
116	קדוש אדיר	קדוש טהר טומאת טהורים	טהר טמאים
116	קדוש אדיר	קדוש פשעים עובר בצדקתו	פשעים מעביר
116	קדוש אדיר	קדוש צופה בעיניו נפש יונתו	נפש תמתו
127	אמיך נשאתי	להמציא שולחי ארך ותעלה	להמציא לשולחי
127	אמיך נשאתי	שור שפלותי ולכה לישועתה	שור בשפלותי
127	אמצת עשור	גהוץ צחנה עיוויה להתמה	גהוץ צחנתה
128	אמצת עשור	סמוכים בברית שילוש יחסים	שלושת יחסים
128	תאות נפש	צבאות הוצאת מכור אונים	צבאות קודש
129	תאות נפש	גנוניך לתון במגינת אלף	גנוניך לחזק
129	אנוש מה יזכה	זאת יבין יציר ולא יתעו יצר	זאת יבין כל יציר
130	אנוש מה יזכה	נולד לעמל אשריו אם יהי יגיעו	נולד לעמל ויגיעו